C/2024/6481

8.11.2024

OBVESTILO KOMISIJE

o izvajanju Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta

(Uredba o uradnem nadzoru)

(C/2024/6481)

Namen tega obvestila Komisije je pomagati nacionalnim organom pri uporabi Uredbe (EU) 2017/625. Sodišče Evropske unije je edino pristojno za uradno razlago prava Unije.

KAZALO

Stran

KRATICE 4

UVOD 5

1 NASLOV I – PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV POJMOV 5

1.1. Uradni nadzor in druge uradne dejavnosti (člen 2 UUN) 5

1.2. Uradni veterinar (člen 3 UUN) 13

2 NASLOV II – URADNI NADZOR IN DRUGE URADNE DEJAVNOSTI V DRŽAVAH ČLANICAH 15

2.1 POGLAVJE II – Uradni nadzor 15

2.1.1 Uradni nadzor elektronskega trgovanja 15

2.1.1.1 Registracija izvajalcev dejavnosti elektronskega trgovanja 16

2.1.1.2 Vzorčenje ter analiza živali in blaga, ki se prodajajo na spletu 16

2.1.1.3 Ukrepi v primeru neskladnosti in tveganja 16

2.1.1.4 Ponudniki digitalnih storitev 17

2.1.1.5 Strategije za nadzor elektronskega trgovanja – dobre prakse 18

2.1.2 Seznam izvajalcev dejavnosti (člen 10(2) in (3) UUN) 18

2.1.3 Metode in tehnike uradnega nadzora: inšpekcijski pregledi in presoje (člen 14 UUN) 19

2.1.3.1 Inšpekcijski pregledi 19

2.1.3.2 Presoje 20

2.1.4 Uradni nadzor proizvodnje proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi 21

2.2 POGLAVJE III – Prenos določenih nalog pristojnih organov (členi 28 do 33 UUN) 31

2.2.1 Pogoji za prenos določenih nalog uradnega nadzora 31

2.3 POGLAVJE IV – Vzorčenje, analize, preskusi in diagnosticiranje (členi 34 do 42 UUN) 33

2.3.1 Metode, ki se uporabljajo za vzorčenje, analize, preskuse in diagnosticiranje (člen 34 UUN) 33

2.3.2 Drugo strokovno mnenje (člen 35 UUN) 37

2.3.2.1 Pogoji za vzorčenje za drugo strokovno mnenje in za dodatno analizo, ki jo opravi drug uradni laboratorij 39

2.3.2.2 Dodatna analiza, ki jo opravi drug uradni laboratorij 40

2.3.3 Nacionalni referenčni laboratoriji (členi 37 do 42 UUN) 40
2.3.3.1 Določitev 40
2.3.3.2 Akreditacija 41
2.3.3.3 Čezmejna določitev 42
2.3.3.4 Podizvajanje 43
2.3.3.5 Presoje 44
2.4 POGLAVJE V – Uradni nadzor živali in blaga, ki vstopajo v Unijo 44
2.4.1 Pravila o uradnem nadzoru za pošiljke, ki vstopajo v Unijo 44
2.4.1.1 Pošiljke in spremni dokumenti 44
2.4.1.2 Pravila za potrjevanje živali, proizvodov živalskega izvora, sestavljenih proizvodov in zarodnega materiala 45
2.4.1.3 Pravila za certificiranje rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov 46
2.4.1.4 Elektronsko certificiranje 47
2.4.1.5 Živali in blago, ki vstopajo v Unijo in nad katerimi se izvaja uradni nadzor 47
2.4.1.6 Izvajanje pregledov 49
2.4.1.7 Uporaba SZVD 51
2.4.1.8 Sprememba namena in posebna obdelava pošiljk 52
2.4.1.9 SZVD-PP, povezan s fitosanitarnim spričevalom 52
2.4.2 Nezakonit vstop pošiljk v Unijo 52
2.4.2.1 Uradno obvestilo 53
2.4.2.2 Ukrepi 53
2.4.2.3 Nepravilne oznake KN 54
2.4.3 Obravnava neskladnih pošiljk 55
2.4.3.1 Neskladnost, odkrita pred sprostitvijo v prosti promet 55
2.4.3.2 Neskladnost, ugotovljena po sprostitvi v prosti promet 57
2.4.4 Uporaba komercialnih skladiščnih prostorov (člen 64 UUN) 57
2.4.4.1 Uporaba komercialnih skladiščnih prostorov za identifikacijske in fizične preglede proizvodov neživalskega izvora 58
2.4.4.2 Postopek uporabe komercialnih skladiščnih prostorov za pristojne organe na MKT 59
2.4.4.3 Seznam komercialnih skladiščnih prostorov in registracija v TRACES-NT 59
2.5 POGLAVJE VI – Financiranje uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti (členi 78 do 85 UUN) 62
2.5.1 Financiranje – splošna pravila 62
2.5.2 Obvezne pristojbine ali dajatve 62
2.5.3 Druge pristojbine ali dajatve (neobvezne) 62
2.5.4. Raven stroškov in metode izračuna obveznih pristojbin ali dajatev 63
2.5.5. Preglednost 65

2.6. POGLAVJE VII – Uradno potrjevanje (členi 86 do 91 UUN) 66
2.6.1 Uradno potrjevanje 66
2.6.2 Uradno spričevalo 68
2.6.3. Uradno potrdilo 69
2.6.4. Uradnik za izdajo spričevala 70
3 NASLOV III – REFERENČNI LABORATORIJI IN REFERENČNI CENTRI 70
3.1 Določitev in obseg nalog 71
3.1.1 Referenčni laboratoriji EU in referenčni centri EU (členi 92 do 99 UUN) 71
3.1.2 Nacionalni referenčni laboratoriji (člena 100 in 101 UUN) 71
3.2 Akreditacija 72
3.2.1 RLEU (člen 93 UUN) in NRL (člen 100 UUN) 72
3.2.2 RCEU (členi 95 do 98 UUN) 72
3.3 Obveznosti objavljanja in obveščanja 73
3.3.1 Seznam NRL 73
3.3.2 Seznami RLEU in RCEU 73
3.3.3 Varstvo podatkov 73
3.4 Poročanje in nadzor, ki ga izvaja Komisija 73
3.4.1 RLEU in RCEU 73
3.4.2 NRL 73
3.4.2.1 NRL: medlaboratorijski primerjalni preskusi in preizkusi strokovne usposobljenosti 74
4 NASLOV VII – IZVRŠEVANJE UKREPOV 74
4.1 POGLAVJE I – Ukrepi pristojnih organov in kazni 74
4.1.1 Prijava kršitev (člen 140 UUN) 74
4.1.1.1 Stvarno področje uporabe: vrste kršitev, ki jih je mogoče prijaviti 75
4.1.1.2 Mehanizmi poročanja 76
4.1.1.3 Pisni postopki 77
4.1.1.4 Kontaktne osebe, prejemanje in obravnava prijav 77
4.1.1.5 Varstvo osebnih podatkov 77
4.1.1.6 Anonimna prijava 78
4.1.1.7 Zaščita pred povračilnimi ukrepi 79

KRATICE

MKT	Mejna kontrolna točka: kot je opredeljena v točki 38 člena 3 Uredbe (EU) 2017/625.
CA	Pristojni organ: kot je opredeljen v členu 3, točka 3, Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]).
SZVD	Skupni zdravstveni vstopni dokument: kot je naveden v členu 56 Uredbe (EU) št. 2017/625.
KN	Kombinirana nomenklatura
COI	Potrdilo o kontrolnem pregledu: kot je navedeno v členih 4 in 5 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2306 ([2]).
EU CSW-CERTEX	Elektronski carinski sistem enotnega okenca Evropske unije za izmenjavo potrdil: kot je opredeljen v členu 4 Uredbe (EU) št. 2022/2399 ([3]).
RCEU	Referenčni center Evropske unije
RLEU	Referenčni laboratorij Evropske unije
HACCP	Analiza tveganj in kritičnih kontrolnih točk: kot je navedeno v členu 5 Uredbe (ES) št. 852/2004 ([4]).
Sistem IMSOC	Sistem upravljanja informacij za uradni nadzor: člen 131 Uredbe (EU) 2017/625.
iRASFF	Elektronski sistem za izvajanje sistema RASFF: kot je opredeljen v členu 2(7) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715 ([5]) (uredba o IMSOC).
NRL	Nacionalni referenčni laboratorij
UN	Uradni nadzor
UUN	Uredba o uradnem nadzoru: Uredba (EU) 2017/625
OIE	Office international des epizooties – Svetovna organizacija za zdravje živali
DUD	Druga uradna dejavnost
OV	Uradni veterinar: kot je opredeljen v točki 32 člena 3 Uredbe (EU) 2017/625.
Sistem RASFF	Sistem hitrega obveščanja za živila in krmo: kot je opredeljen v členu 2(9) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715.
Sistem TRACES TRACES-NT	TRACES (Trade Control and Expert System) New Technology (celoviti računalniški veterinarski sistem Traces, nova tehnologija): računalniško podprt sistem iz člena 133(4) Uredbe (EU) 2017/625, namenjen izmenjavi podatkov, informacij in dokumentov.

([1]) Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL L 95, 7.4.2017, str. 1).

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2306 z dne 21. oktobra 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta s pravili o uradnem nadzoru pošiljk ekoloških proizvodov in proizvodov iz preusmeritve, namenjenih za uvoz v Unijo, ter o certifikatu o kontrolnem pregledu (UL L 461, 27.12.2021, str. 13).

([3]) Uredba (EU) 2022/2399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o vzpostavitvi okolja enotnega okenca Evropske unije za carino in spremembi Uredbe (EU) št. 952/2013 (UL L 317, 9.12.2022, str. 1).
([4]) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L 139, 30.4.2004, str. 1).
([5]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1715 z dne 30. septembra 2019 o pravilih za delovanje sistema upravljanja informacij za uradni nadzor in njegovih sistemskih komponent (uredba o IMSOC) (UL L 261, 14.10.2019, str. 37).

UVOD

Namen zakonodaje o agroživilski verigi je preprečiti tveganja in spodbujati nekatere vidike kakovosti reje živali in proizvodnje blaga za proizvode, ki vstopajo v Evropsko unijo, in proizvode, ki so že na trgu. Države članice morajo vzpostaviti sisteme nadzora, s katerimi se preverja, ali izvajalci dejavnosti izpolnjujejo zahteve iz zakonodaje o agroživilski verigi.

Uredba (EU) 2017/625 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih (Uredba o uradnem nadzoru – UUN) predstavlja usklajen okvir za izvajanje takega uradnega nadzora in dejavnosti vzdolž celotne agroživilske verige.

Od začetka uporabe UUN so države članice Komisijo večkrat zaprosile, naj zagotovi pojasnila in nasvete glede praktične uporabe nekaterih določb UUN ter določb iz izvedbenih ali delegiranih aktov, sprejetih na podlagi UUN. Namen tega obvestila je zbrati mnenja Komisije v zvezi z najbolj nejasnimi določbami, da bi pristojni organi držav članic in deležniki usklajeno razumeli in uporabljali zadevne določbe.

Prvi sklop pojasnil je bil objavljen v Obvestilu Komisije 2022/C 467/02 o izvajanju Uredbe (EU) 2017/625 (Uredba o uradnem nadzoru) z dne 8. decembra 2022. Komisija odtlej nadaljuje razprave z državami članicami in deležniki v zvezi z drugimi določbami UUN. Ta dokument je revizija prvega obvestila Komisije in vsebuje dodatne nove elemente pojasnil, elementi iz prejšnjega obvestila pa ostajajo nespremenjeni.

To obvestilo ne posega v izključno pristojnost Sodišča Evropske unije za uradno razlago prava Unije.

1. NASLOV I – PREDMET UREJANJA, PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV POJMOV

1.1 Uradni nadzor in druge uradne dejavnosti (člen 2 UUN)

Člen 2 UUN opredeljuje in razlikuje med „uradnim nadzorom“ ali „drugimi uradnimi dejavnostmi“, ki jih izvajajo pristojni organi, določeni v skladu s členom 4 UUN:

> Člen 2 UUN
>
> Uradni nadzor in druge uradne dejavnosti
>
> 1. V tej uredbi pomeni „uradni nadzor“ dejavnosti, ki jih izvajajo pristojni organi oziroma pooblaščena telesa ali fizične osebe, na katere se prenesejo določene naloge uradnega nadzora v skladu s to uredbo, da se preveri:
>
> (a) skladnost izvajalcev dejavnosti s to uredbo in pravili iz člena 1(2) in
>
> (b) da živali ali blago izpolnjujejo zahteve iz pravil iz člena 1(2), tudi za izdajo uradnega spričevala ali uradnega potrdila.

2. V tej uredbi pomeni „druge uradne dejavnosti“ dejavnosti, ki niso uradni nadzor ter jih v skladu s to uredbo in pravili iz člena 1(2) izvajajo pristojni organi oziroma pooblaščena telesa ali fizične osebe, na katere se prenesejo določene druge uradne dejavnosti, vključno z dejavnostmi, katerih namen je preverjanje navzočnosti bolezni živali ali škodljivih organizmov rastlin, preprečevanje ali zadrževanje širjenja takšnih bolezni ali škodljivih organizmov, njihovo izkoreninjenje, podeljevanje dovoljenj ali odobritev ter izdaja uradnih spričeval ali potrdil.

Nadaljnja pojasnila o „drugih uradnih dejavnostih“ so navedena v uvodni izjavi 25 UUN:

Uvodna izjava 25 UUN

V skladu z zakonodajo Unije o agroživilski verigi so pristojni organi držav članic pooblaščeni tudi za izvajanje posebnih nalog za zagotavljanje zdravja živali in rastlin ter dobrobiti živali oziroma varstva okolja v zvezi z GSO in fitofarmacevtskimi sredstvi. Te naloge so dejavnosti v javnem interesu, ki so jih pristojni organi držav članic dolžni izvajati za odpravljanje, obvladovanje ali zmanjševanje morebitnih nevarnosti za zdravje ljudi, živali ali rastlin, dobrobit živali ali tudi za okolje. Te druge uradne dejavnosti, ki vključujejo izdajo dovoljenj ali odobritev, epidemiološki nadzor in spremljanje, izkoreninjenje in obvladovanje bolezni ali škodljivih organizmov ter izdajo uradnih spričeval ali potrdil, urejajo ista sektorska pravila, ki se izvršujejo z uradnim nadzorom, in torej ta uredba.

To razlikovanje je pomembno, saj se uporabljajo različna pravila in pogoji, odvisno od tega, ali je dejavnost „uradni nadzor“ ali „druga uradna dejavnost“. Zlasti člen 1(5) UUN določa, katere določbe UUN se uporabljajo tudi za druge uradne dejavnosti in, posledično, katere določbe se uporabljajo le za uradni nadzor. Na primer izvajalci dejavnosti imajo v zvezi z vzorčenjem, analizami, preskušanjem ali diagnosticiranjem, izvedenim na njihovih živalih ali blagu v okviru uradnega nadzora, pravico do drugega strokovnega mnenja (člen 35 UUN), vendar ta pravica ne zajema vzorčenja, analiz, preskušanja ali diagnosticiranja na živalih ali blagu v okviru drugih uradnih dejavnosti. Razlikovanje med uradnim nadzorom in drugimi uradnimi dejavnostmi je pomembno tudi v zvezi z izračunom obveznih pristojbin in dajatev v skladu s členom 79 UUN, ker se navedena določba nanaša le na uradni nadzor, ne pa tudi na druge uradne dejavnosti (glej tudi 2.5. POGLAVJE VI – Financiranje uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti (členi 78 do 85 UUN) v nadaljevanju).

Kot je navedeno v členu 2 UUN, tako „uradni nadzor“ kot tudi „druge uradne dejavnosti“ izvaja „pristojni organ“, „pooblaščeno telo“ ([1]) ali fizična oseba, na katero so bile prenesene določene naloge uradnega nadzora ali druge uradne dejavnosti v skladu z UUN. V členu 2(1) UUN je navedeno, da se „uradni nadzor“ izvaja za preverjanje skladnosti izvajalcev dejavnosti ali živali ali blaga ([2]) z UUN in/ali pravili iz člena 1(2) Uredbe. V tej opredelitvi so navedene tri značilnosti, ki jih mora dejavnost hkrati izpolnjevati, da jo je mogoče šteti za „uradni nadzor“ v smislu UUN.

Njegov namen je:

(i) preverjanje skladnosti

(ii) izvajalca dejavnosti ali živali ali blaga

(iii) z UUN in/ali pravili iz člena 1(2) Uredbe.

([1]) Opredelitvi pojmov „pristojni organ“ in „pooblaščeno telo“ sta navedeni v členu 3(3) in (5) UUN.

([2]) Opredelitev pojma „živali“ v skladu s členom 3(9) UUN je opredelitev, vključena v člen 4, točka 1, Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1). Opredelitev pojma „blago“ je navedena v členu 3(11) UUN.

Na primer v zvezi s točko (i) zgoraj je preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN za izdajo uradnega spričevala ali uradnega potrdila „uradni nadzor“, izdaja spričevala (na podlagi uradnega nadzora, izvedenega pred izdajo) pa se sama po sebi ne izvede „za preverjanje skladnosti“ in je zato „druga uradna dejavnost“.

Na primer v zvezi s točko (ii) zgoraj se preverjanje skladnosti pristojnega organa s pravili UUN ne bi štelo za „uradni nadzor“, saj „pristojni organ“ v smislu člena 3(3) UUN ni „izvajalec dejavnosti“ v smislu člena 3(29) navedene uredbe. Po analogiji bi se preverjanja skladnosti uradnih laboratorijev ali pooblaščenih teles z obveznostmi iz UUN štela za „druge uradne dejavnosti“. Vendar ni izključeno, da pravila iz člena 1(2) UUN določajo obveznosti za navedene subjekte, saj bi bilo mogoče v tem primeru te subjekte šteti za „izvajalce dejavnosti“, preverjanje skladnosti z navedenimi pravili pa bi tako bilo mogoče šteti za „uradni nadzor“.

Na primer v zvezi s točko (iii) zgoraj preverjanje skladnosti s pravili, ki niso iz UUN in zakonodaje o agroživilski verigi iz člena 1(2) UUN, ne bi bilo niti „uradni nadzor“ niti „druge uradne dejavnosti“ v smislu člena 2 UUN.

Na splošno bi bilo treba vse ukrepe, potrebne za dokončanje dejavnosti, šteti za del take dejavnosti. To vključuje ukrepe dokumentiranja, kot je priprava poročil o uradnem nadzoru ali evidentiranje izida dejavnosti v elektronskih sistemih (npr., dokončanje in podpisovanje SZVD). Nasprotno pa je na primer izdaja uradnega spričevala ločena dejavnost, katere posledica je priprava dokumenta s pravnim učinkom, ki temelji na rezultatih dokončanega in dokumentiranega uradnega nadzora, vendar sama po sebi ni del uradnega nadzora. Nekaj drugih primerov „drugih uradnih dejavnosti“ v skladu z mnenji, ki so jih države članice izrazile med pripravo UUN in med razpravami v Svetu:

— upravljanje seznamov registriranih/odobrenih izvajalcev dejavnosti;

— smernice/nasveti za izvajalce dejavnosti glede zakonodaje Unije o agroživilski verigi in njenega izvajanja;

— raziskave o navzočnosti škodljivih organizmov rastlin;

— nadzor za odkrivanje bolezni živali;

— epidemiološke preiskave izbruhov okužb z živili;

— obveščanje o boleznih živali ali škodljivih organizmih rastlin;

— izkoreninjenje in obvladovanje bolezni živali ali škodljivih organizmov rastlin.

Kadar zaradi ugotovljene neskladnosti obstaja sum na nadaljnjo neskladnost (člen 137(2) UUN) ali se začnejo preiskave z namenom določitve obsega ali izvora neskladnosti ali odgovornosti izvajalca dejavnosti (člen 138(1)(a) UUN), so take dejavnosti same po sebi namenjene preverjanju skladnosti in bi jih bilo zato treba šteti za „uradni nadzor“.

Nekatere dejavnosti so lahko bodisi uradni nadzor bodisi druge uradne dejavnosti, odvisno od njihovega namena. Na primer preverjanje navzočnosti bolezni v okviru programa izkoreninjenja se šteje za „drugo uradno dejavnost“ v skladu s členom 2(2) UUN, preverjanje navzočnosti iste bolezni pa je mogoče šteti za „uradni nadzor“, če se izvede, da se preveri skladnost s pravili iz člena 1(2) UUN. Zlasti se nekatere metode in tehnike uradnega nadzora, navedene v členu 14 UUN, enakovredno uporabljajo med spremljanjem in epidemiološkimi preiskavami (npr., dokumentacijski pregled in evidence o sledljivosti, pogovori, vzorčenje, analize, diagnosticiranje in preskušanje itd.). Za navedene dejavnosti je mogoče po potrebi razlikovati med obema okviroma na podlagi zgoraj opisanih značilnosti.

Nekaj praktičnih primerov „uradnega nadzora“ in „drugih uradnih dejavnosti“ je navedenih v spodnji Table 1.

Preglednica 1

Primeri uradnega nadzora (UN) in drugih uradnih dejavnosti (DUD)

	Dejavnost	UN	DUD	Pripomba/utemeljitev
1	Preverjanje seznama predhodnih obvestil o pošiljkah, ki vstopajo v Unijo, za načrtovanje mejnega nadzora		DUD	Priprava pred izvedbo uradnega nadzora
2	Vzpostavitev programa izkoreninjenja		DUD	Izkoreninjenje in obvladovanje bolezni ali škodljivih organizmov (glej uvodno izjavo 25 UUN)
3	Uporaba rezultatov nadzora, ki ga izvedejo izvajalci dejavnosti		DUD	Analiza podatkov, ki je podlaga/pomoč pri pripravi uradnega nadzora, kar samo po sebi ni preverjanje skladnosti
4	Priprava pisnih postopkov za izvajanje uradnega nadzora		DUD	Priprava/pomoč pred uradnim nadzorom
5	Preverjanje evidenc tranzitnih pošiljk	UN		Preverjanje skladnosti (s členom 19(e) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2124 ([1]))
6	Jemanje vzorcev pošiljk, ki vstopajo v Unijo, v skladu s TRACES-NT	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
7	Izvajanje pregledov živali in blaga, ki vstopajo v Unijo	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
8	Preverjanje, ali je izvajalec dejavnosti pravilno izpolnil SZVD	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
9	Vzorčenje in analiza pošiljke na mejni kontrolni točki	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
10	Vzorčenje in analiza pošiljke na namembnem kraju po čezmejni trgovini	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
11	Preverjanje, ali je izvajalec dejavnosti upošteval omejitve premikov	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
12	Vzorčenje in analiza pošiljke v karantenskem obratu, kot določajo pravila Unije	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
13	Vzorčenje in analiza porajajoče se bolezni		DUD	Epidemiološki nadzor; glej uvodno izjavo 25 UUN
14	Vzorčenje divjih živali za raziskavo v zvezi z boleznijo s seznama		DUD	Program nadzora za preverjanje navzočnosti bolezni; glej uvodno izjavo 25 UUN

15	Preverjanje, ali izvajalec dejavnosti izpolnjuje posebne zahteve, ki jih program izkoreninjenja predpisuje za bolezen s seznama	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
16	Pomoč izvajalcu dejavnosti v zvezi z ukrepi biološke zaščite za preprečevanje širjenja bolezni s seznama, ki jo zagotovijo pristojni organi, pooblaščena telesa ali fizične osebe, na katere so bile prenesene določene druge uradne dejavnosti v skladu z UUN in pravili iz člena 1(2) UUN		DUD	Pomoč in ne preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
17	Preverjanje podatkov o reji, da se preveri, ali izvajalec dejavnosti sporoča povečano umrljivost, znatno zmanjšanje stopenj reje iz nepojasnjenega vzroka ali sume na nekatere bolezni s seznama itd., kot določajo pravila Unije	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
18	Vzorčenje in analiza, da država članica, območje ali obrat ohrani status prost bolezni s seznama/škodljivih organizmov		DUD	Program nadzora za preverjanje navzočnosti bolezni
19	Izvajanje raziskav na podlagi tveganja, da se preveri navzočnost škodljivih organizmov		DUD	Glej člen 2(2) in uvodno izjavo 25 UUN
20	Ocena skladnosti ekoloških živil in krme pred dajanjem na trg	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
21	Preverjanje skladnosti z mejnimi vrednostmi ostankov	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
22	Epidemiološka preiskava za določitev obsega širjenja bolezni		DUD	Glej člen 2(2) in uvodno izjavo 25 UUN
23	Redni nadzor ali nadzor na podlagi tveganja v odobrenem obratu, da se preveri, ali izvajalec dejavnosti še naprej izpolnjuje zahteve za odobritev	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
24	Ukrepi (npr., inšpekcijski pregled, pregled dokumentacije itd.) v zvezi z obratom, ki je zaprosil za odobritev v skladu s pravili Unije (npr., zbirni center, obrat akvakulture, obrat z zarodnim materialom)	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
25	Revizija klavnic/razsekovalnic v zvezi z dobrimi higienskimi praksami in postopki na podlagi načel HACCP	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN

26	Preverjanje (vključno z vzorčenjem in analizo), ali zasebni veterinar ustrezno opravi potrebne preiskave povečane umrljivosti ali znatno zmanjšane reje v skladu s členom 18(1)(c) Uredbe (EU) 2016/429 ([2])	UN		Preverjanje skladnosti izvajalcev dejavnosti in zasebnih veterinarjev s pravili iz člena 1(2) UUN
27	Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN v zvezi z živalmi in blagom, ki vstopajo v Unijo	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
28	Sprejetje odločitve in podpis SZVD	UN		Del dokončanja uradnega nadzora
29	Vnos rezultatov preverjanj živali in blaga, ki vstopajo v Unijo, v TRACES-NT	UN		Del dokončanja uradnega nadzora
30	Izdaja dovoljenja za vstop živali v Unijo, vključno z dovoljenji na podlagi pravil o vstopu, ki niso povsem usklajena na ravni Unije		DUD	Dejavnost na podlagi rezultatov uradnega nadzora (po analogiji z izdajo uradnega spričevala ali potrdila (člen 2(2) UUN)). Člen 1(2) UUN se nanaša na pravila, določena na ravni Unije in nacionalni ravni.
31	Vzorčenje in analiza za preverjanje skladnosti živali/pošiljke z zahtevami, ki jih je treba potrditi za čezmejno trgovino	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
32	Preverjanja, ki jih opravijo pristojni organi ali pooblaščena telesa/osebe v zvezi s partijami rastlin ali rastlinskih proizvodov glede navzočnosti karantenskih škodljivih organizmov za Unijo ali nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov za namene izdaje fitosanitarnega spričevala	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2)(g) UUN
33	Preverjanja, ki jih opravijo pristojni organi ali pooblaščena telesa/osebe v zvezi s partijami rastlin ali rastlinskih proizvodov glede navzočnosti karantenskih škodljivih organizmov za Unijo ali nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov za namene izdaje rastlinskega potnega lista	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2)(g) UUN
34	Preverjanja, ki jih opravijo pristojni organi ali pooblaščena telesa/osebe v zvezi s partijami rastlin ali rastlinskih proizvodov glede navzočnosti karantenskih škodljivih organizmov za Unijo ali nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
35	Izdaja fitosanitarnega spričevala ali rastlinskega potnega lista		DUD	Dejavnost na podlagi izida uradnega nadzora
36	Dejavnosti raziskav za odkrivanje navzočnosti škodljivih organizmov rastlin		DUD	Dejavnost, ki ni neposredno namenjena preverjanju skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN

37	Vzorčenje in analize, opravljene v okviru raziskav za navzočnost karantenskih škodljivih organizmov za Unijo		DUD	Epidemiološki nadzor in spremljanje; glej uvodno izjavo 25 UUN
38	Odreditev odstranitve živalskih stranskih proizvodov po izbruhu, da se zadrži širjenje bolezni živali		DUD	Zadrževanje širjenja bolezni živali (glej člen 2(2) UUN)
39	Odreditev omejitev premikov v okviru programa izkoreninjenja ali zaradi določenega ugotovljenega statusa (okužena žival, status prost bolezni itd.)		DUD	Izkoreninjenje bolezni živali (glej člen 2(2) UUN)
40	Odreditev omejitev premikov zaradi izbruha epidemičnih bolezni		DUD	Zadrževanje širjenja bolezni živali (glej člen 2(2) UUN)
41	Izločitev živali v okviru programa izkoreninjenja		DUD	Izkoreninjenje bolezni živali (glej člen 2(2) UUN)
42	Obveščanje o navzočnosti bolezni s seznama (obveščanje prek ADNS, in sicer obveščanje OIE, trgovinskih partneric itd.)		DUD	Dejavnost po uradnem nadzoru (ali drugi uradni dejavnosti)
43	Obveščanje javnosti o določenih tveganjih (npr. o epidemični bolezni, njeni naravi, sprejetih ukrepih itd.)		DUD	Obveščanje in ne preverjanje skladnosti
44	Izdaja odobritve za obrat		DUD	Dejavnost po preverjanju skladnosti (člen 148 UUN); glej uvodno izjavo 25
45	Preverjanje v obratu EU, da se preveri skladnost z izvoznimi zahtevami, ki so določene v pravilih iz člena 1(2) UUN	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
46	Preiskovalni ukrepi, da se določi obseg neskladnosti	UN		Člen 138(1) UUN; preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
47	Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN za izdajo uradnega spričevala ali uradnega potrdila	UN		Preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN (glej člen 2(1)(b) UUN)
48	Izdaja uradnega spričevala ali uradnega potrdila na podlagi izida uradnega nadzora		DUD	Dejavnost na podlagi dokončanega uradnega nadzora (glej člen 2(2) UUN)
49	Priprava poročila o inšpekcijskem pregledu/revizijskega poročila/ laboratorijskega poročila (izid uradnega nadzora)	UN		Sestavni del dejavnosti uradnega nadzora

50	Spremljanje onesnaževal v živilih ali krmi ([3]), da se preveri skladnost z regulativno ravnjo, določeno s pravili Unije ali nacionalnimi pravili, ali da se preveri skladnost izvajalca dejavnosti z blažilnimi ukrepi, določenimi s pravili Unije ali nacionalnimi pravili	UN		Dejavnost, namenjena preverjanju skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN
51	Spremljanje onesnaževal v živilih ali krmil, za katere ni bila določena regulativna raven, da se preveri prisotnost onesnaževal v živilih ali krmi ali da se zberejo podatki v skladu s členom 33 Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([4])		DUD	Ciljno neusmerjena dejavnost spremljanja, ki ni namenjena preverjanju skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN

([1]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2124 z dne 10. oktobra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil o uradnem nadzoru pošiljk živali in blaga, ki so v tranzitu, se prenašajo ali nadalje prevažajo skozi Unijo, ter o spremembi uredb Komisije (ES) št. 798/2008, (ES) št. 1251/2008, (ES) št. 119/2009, (EU) št. 206/2010, (EU) št. 605/2010, (EU) št. 142/2011 in (EU) št. 28/2012, Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2016/759 ter Odločbe Komisije 2007/777/ES (UL L 321, 12.12.2019, str. 73).

([2]) Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1).

([3]) Vključno z onesnaževali, kot so opredeljena v Uredbi Sveta (EGS) št. 315/93, in nezaželenimi snovmi, kot so opredeljene v Direktivi 2002/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

([4]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

1.2 **Uradni veterinar (člen 3 UUN)**

> Člen 3 UUN
>
> Opredelitev pojmov
>
> V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...]
>
> (32) „uradni veterinar“ pomeni veterinarja, zaposlenega pri pristojnem organu ali drugje, ki ga imenuje pristojni organ in je ustrezno usposobljen za izvajanje uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti v skladu s to uredbo in z ustreznimi pravili iz člena 1(2);
>
> (49) „uradni pomočnik“ pomeni predstavnika pristojnih organov, usposobljenega v skladu z zahtevami, določenimi na podlagi člena 18 in zadolženega za izvajanje določenih nalog uradnega nadzora ali določenih nalog, povezanih z drugimi uradnimi dejavnostmi; [...]

Kot je navedeno v uvodni izjavi 44 UUN, morajo uradni veterinarji za izvajanje nekaterih vrst uradnega nadzora uporabiti specifična znanja in spretnosti, da zagotovijo verodostojne rezultate, pri čemer njihovo delo s to zahtevo ni omejeno le na navedene vrste uradnega nadzora.

Iz opredelitve v členu 3(32) UUN je razvidno, da so lahko uradni veterinarji zaposleni pri pristojnem organu ali drugje. V zadnjenavedeno kategorijo bi lahko spadal veterinar iz zasebnega sektorja, zato imenovanje uradnega veterinarja ni nujno povezano s pogodbo o zaposlitvi, ki jo sklene s pristojnim organom.

Člen 5(2) UUN določa, da pristojni organi uradne veterinarje imenujejo pisno in da je v to imenovanje vključen opis specifičnega uradnega nadzora ter drugih uradnih dejavnosti in s tem povezanih nalog, ki jih bodo opravljali. Pravila glede prenosa nalog iz členov 28 do 31 UUN s tem imenovanjem niso povezana, saj pojem prenosa v tem primeru ni ustrezen, ker so nekatere naloge nadzora z zakonodajo izrecno dodeljene uradnemu veterinarju.

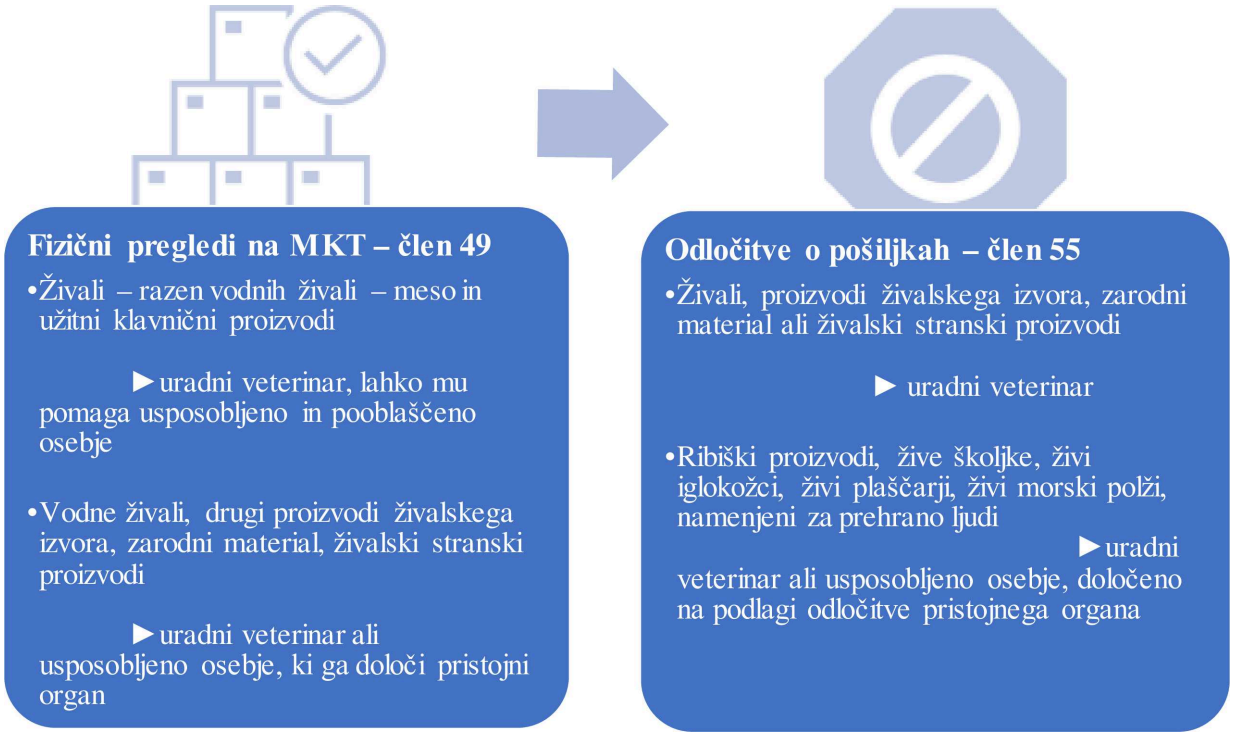
Vloga uradnih veterinarjev je v UUN določena v dveh ločenih poglavjih naslova II:

(a) kar zadeva proizvodnjo proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi, je v členih 17 in 18 (poglavje II) UUN, ki se nanašata na uradni nadzor, med drugim vzpostavljen okvir za vrste sodelovanja med uradnim veterinarjem in uradnim pomočnikom med izvajanjem nekaterih nalog uradnega nadzora ter pogoje za sodelovanje osebja klavnice pri nalogah uradnega nadzora;

(b) Kar zadeva pošiljke iz člena 47(1), nad katerimi se izvaja uradni nadzor na mejnih kontrolnih točkah ob vstopu v Unijo, je v členih 49 in 55 (poglavje V) določena razlika med živalmi in blagom glede na vlogo uradnega veterinarja. Natančneje, živali in blago se v skladu z UUN razlikujejo glede na to, ali morajo uradni veterinarji osebno izvesti fizične preglede in sprejeti ustrezne odločitve o skladnosti pošiljk s pravili iz člena 1(2) ali jih lahko nadomesti usposobljeno osebje. Ta razlika je prikazana na Figure 1.

Slika 1

Vloga uradnega veterinarja in posebej usposobljenega in pooblaščenega osebja pri fizičnih pregledih ter sprejemanju odločitev o živalih in blagu, ki vstopajo v Unijo, na podlagi členov 49 in 55 UUN

Iz člena 5(2) UUN izhaja, da se zahteve, ki se uporabljajo za osebje pristojnih organov, naložijo tudi vsem imenovanim uradnim veterinarjem. V UUN je na tej točki poudarjeno, kako pomembno je, da uradni veterinarji niso v nikakršnem navzkrižju interesov. Pristojni organi morajo imeti za preprečevanje tega navzkrižja interesov vzpostavljene postopke ali ureditve v skladu s členom 5(1)(c) UUN.

Člen 5(1), (4) in (5) UUN se uporablja za vse uradne veterinarje. Enako velja za zahteve glede zaupnosti iz člena 8 UUN ter zahteve glede nepristranskosti in odsotnosti navzkrižja interesov iz člena 91(3), ki se v tem primeru nanaša na nadzor izdaje uradnega potrdila s strani uradnega veterinarja.

Obveznost pristojnih organov, da uradni nadzor izvajajo v skladu z dokumentiranimi postopki, kot je določeno v členu 12 UUN, velja tudi za uradne veterinarje. Izvajalci dejavnosti morajo v skladu z določbami člena 15(6) UUN pomagati uradnim veterinarjem in z njimi sodelovati, kadar ti izvajajo uradni nadzor ali naloge, povezane z drugimi uradnimi dejavnostmi.

Za usposabljanje uradnih veterinarjev veljajo splošne zahteve glede usposabljanja iz člena 5(4) UUN, usposabljanja za izdajo uradnih potrdil iz člena 91(3) UUN in usposabljanja, ki ga zagotavljajo referenčni centri Evropske unije za dobrobit živali iz člena 96(e) UUN.

V členih 13 in 14 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624 ([3]) ter Prilogi II k navedeni uredbi so za proizvode živalskega izvora, namenjene za prehrano ljudi, navedene zahteve za usposabljanje uradnega veterinarja, uradnega pomočnika, osebja klavnice in osebja, ki ga pristojni organi določijo za izvajanje uradnega nadzora v razsekovalnicah.

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/624 z dne 8. februarja 2019 o posebnih pravilih za izvajanje uradnega nadzora proizvodnje mesa ter za pridelovalna območja in območja za ponovno nasaditev živih školjk v skladu z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 131, 17.5.2019, str. 1).

Za osebje, ki uradnemu veterinarju pomaga pri izvajanju fizičnih pregledov ali ki na MKT izvaja fizične preglede živali in proizvodov iz člena 49(2) UUN, veljajo posebne zahteve glede usposabljanja iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1081 ([4]).

2. NASLOV II – URADNI NADZOR IN DRUGE URADNE DEJAVNOSTI V DRŽAVAH ČLANICAH

2.1 POGLAVJE II – Uradni nadzor

2.1.1 *Uradni nadzor elektronskega trgovanja*

Splošna obveznost držav članic je, da vzpostavijo sistem uradnega nadzora, ki temelji na tveganju (člen 9 UUN). Pristojni organi morajo v obsegu, ki je potreben za ugotavljanje skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN, izvajati uradni nadzor nad „živalmi in blagom v vseh fazah proizvodnje, predelave, distribucije in uporabe“; „snovmi, materiali ali drugimi predmeti, ki lahko vplivajo na značilnosti ali zdravje živali in blaga, ter skladnosti z veljavnimi zahtevami v vseh fazah proizvodnje, predelave, distribucije in uporabe“ ter „izvajalci dejavnosti, kar zadeva dejavnosti – vključno z rejo živali –, opremo, prevoznimi sredstvi, prostori in drugimi lokacijami pod njihovim nadzorom ter njihovo okolico, ter s tem povezano dokumentacijo“ (člen 10(1) UUN). Uradni nadzor se zato lahko nanaša na živali in blago, ki se prodajajo s sredstvi za komuniciranje na daljavo, ter na izvajalce dejavnosti, kar zadeva dejavnosti, ki se izvajajo s sredstvi za komuniciranje na daljavo.

Pojem „sredstva za komuniciranje na daljavo“ (iz člena 15(5) in člena 36 UUN) je mogoče razumeti tako, da vključuje splet, pa tudi druge mehanizme naročanja na daljavo, na primer po pošti ali telefonu iz kataloga. Vendar so dejavnosti elektronskega trgovanja, zlasti spletna prodaja agroživilskih proizvodov, zaradi obsega in izpostavljenosti najpomembnejše za državljane, zato jih je treba upoštevati za namene uradnega nadzora.

Dejavnosti elektronskega trgovanja v agroživilskem sektorju lahko vključujejo:

— prodajo med podjetji in potrošniki ter prodajo med podjetji,

— spletno predstavitev proizvodov in informacije o proizvodu na spletu,

— dejavnosti, pri katerih se uporabljajo stacionarni in spletni kanali, pa tudi zgolj spletni kanali,

— različne načine nakupa blaga prek spleta (npr. spletno plačilo ali plačilo ob dostavi/prevzemu),

— dejavnosti, ki vključujejo ponudnike digitalnih storitev, vključno s spletnimi tržnicami in platformami,

— spletne poslovne modele, kot so tako imenovane virtualne restavracije (tj. obrati za pripravo hrane, ki nudijo izključno dostavo ali pripravo hrane, ki jo potrošniki odnesejo s seboj, po naročilih, oddanih na spletiščih, v aplikacijah ali na platformah),

— čezmejno prodajo, vključno z neposrednim uvozom od izvajalcev dejavnosti s sedežem v tretjih državah za državljane EU.

Na splošno morajo pristojni organi na podlagi tveganja izvajati redni nadzor izvajalcev dejavnosti ter živali ali blaga, in sicer v vseh fazah proizvodnje, predelave, distribucije in uporabe, v skladu s členoma 9 in 10 UUN. Ta zahteva se uporablja na enak način tako za dejavnosti elektronskega trgovanja kot tudi za konvencionalne dejavnosti.

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1081 z dne 8. marca 2019 o določitvi pravil za posebne zahteve glede usposabljanja za osebje za izvajanje nekaterih fizičnih pregledov na mejnih kontrolnih točkah (UL L 171, 26.6.2019, str. 1).

2.1.1.1 *Registracija izvajalcev dejavnosti elektronskega trgovanja*

Pristojni organi morajo v skladu z zahtevami iz člena 10(2) UUN posodabljati sezname izvajalcev dejavnosti (glej tudi oddelek 2.1.2). V ta namen morajo izvajalci dejavnosti v skladu s členom 15(5) UUN pristojnim organom predložiti posodobljene informacije o svojem imenu in pravni obliki ter dejavnostih, ki jih izvajajo, „vključno z dejavnostmi, ki jih izvajajo s sredstvi komunikacije na daljavo, in lokacije pod njihovim nadzorom“. Te informacije bi morale vsebovati podrobne informacije o vseh kanalih za komuniciranje na daljavo, ki jih uporablja izvajalec dejavnosti, vključno z informacijami o tem, ali izvajalec dejavnosti uporablja posredniške storitve, kot so družbena omrežja in spletne tržnice, ter pristojnim organom omogočiti, da izvajajo uradni nadzor nad izvajalci dejavnosti, kar zadeva „dejavnosti – vključno z rejo živali –, opremo, prevoznimi sredstvi, prostori in drugimi lokacijami pod njihovim nadzorom ter njihovo okolico, ter s tem povezano dokumentacijo“, v skladu s členom 10(1)(c) UUN.

Izvajalci dejavnosti s sedežem v eni državi članici lahko upravljajo spletišča, namenjena strankam v drugi državi članici (npr. z uporabo jezika druge države članice in/ali ponujanjem možnosti dostave).

Strategije spletnega iskanja, ki jih države članice uporabljajo za odkrivanje spletišč ali blaga, ki se prodaja na spletu, običajno razkrijejo tudi izvajalce dejavnosti s sedežem zunaj pristojnosti teh držav. Države članice lahko uporabijo mehanizme upravne pomoči in sodelovanja (členi 102 do 108 UUN), da bi se med seboj obveščale o čezmejnih dejavnostih izvajalcev dejavnosti.

Za izvajalce dejavnosti v tretjih državah lahko veljajo posebne zahteve za registracijo ali pridobitev dovoljenja, ki so določene s pravili iz člena 1(2) UUN, odvisno od njihovih dejavnosti in kategorij blaga, izvoženega v EU.

2.1.1.2 *Vzorčenje ter analiza živali in blaga, ki se prodajajo na spletu*

Pristojni organi lahko v skladu s členom 14(h) UUN izvedejo vzorčenja in analize, da preverijo skladnost med nadzorom, ki se na podlagi tveganja izvaja nad živalmi in blagom. To se lahko nanaša na živali in blago, ki se ponujajo na spletu. Vzorci se lahko odvzamejo med inšpekcijskim pregledom prostorov izvajalcev dejavnosti, ki ponujajo proizvode na spletu. Drug učinkovit način vzorčenja (zlasti v čezmejnih primerih) je naročanje blaga prek spleta in odvzem vzorcev tega blaga ob dostavi. Pristojni organi bodo morali v ta namen in da bi lahko izvedli uradni nadzor brez predhodnega obvestila v skladu s členom 9(4) UUN, med postopkom naročanja morda prikriti svojo identiteto. Člen 36 UUN pristojnim organom zagotavlja pravno podlago za uporabo živali in blaga, naročenih na spletu (ali z drugimi sredstvi za komuniciranje na daljavo), ne da bi pri tem razkrili svojo identiteto kot vzorčevalci za namene uradnega nadzora. Ko pristojni organi pridobijo vzorce, morajo izvajalce dejavnosti obvestiti, da je bilo blago naročeno za namene uradnega vzorčenja in/ali analize (člen 36(2)(a) UUN). Izvajalci dejavnosti, katerih živali in blago se vzorčijo in analizirajo, imajo pravico do drugega strokovnega mnenja (za več podrobnosti glej poglavje 2.3.2 o členu 35 UUN).

2.1.1.3 *Ukrepi v primeru neskladnosti in tveganja*

Za izvrševanje zakonodaje Unije o agroživilski verigi so odgovorne države članice (uvodna izjava 15 UUN), katerih pristojni organi ukrepajo v skladu s členoma 137 in 138 UUN. Ob ugotovljeni neskladnosti živali in blaga, ki se ponujajo ali prodajajo na spletu, ali ob sumu na to neskladnost, kadar je to pomembno za druge države članice ali kadar je odgovorni izvajalec dejavnosti v drugi državi članici, je treba uporabiti mehanizme za upravno pomoč in sodelovanje, ki so določeni v členih 102 do 108 UUN in se izvajajo v informacijskem sistemu iRASFF v okviru sistema upravljanja informacij za uradni nadzor (IMSOC), da se omogoči učinkovito in dosledno izvajanje izvršilnih ukrepov v vseh državah članicah.

Kadar je ugotovljeno, da neskladno blago, ki se ponuja ali prodaja na spletu, pomeni tveganje za zdravje v smislu člena 50 Uredbe (ES) št. 178/2002, bi bilo treba ustrezno uporabiti postopek RASFF, ki se izvaja v okviru sistema iRASFF.

Komisija bo tretje države, ki nimajo dostopa do sistema iRASFF ali TRACES, obvestila o proizvodih, ki so predmet uradnih obvestil RASFF (opozorilno obvestilo, informativno opozorilo ali obvestilo o zavrnitvi na meji) in ki iz navedenih tretjih držav izvirajo ali se v njih distribuirajo; v primeru obvestil o neskladnosti in obvestil o goljufijah s hrano pa Komisija *lahko* obvesti zadevne tretje države, ki nimajo dostopa do sistema iRASFF ali TRACES (člen 27 Izvedbene uredbe (EU) 2019/1715).

Dodatne informacije o praktični uporabi sistema iRASFF za pošiljanje uradnih obvestil o proizvodih, ki se ponujajo na spletu, so na voljo v standardnih operativnih postopkih RASFF ([5]).

2.1.1.4 *Ponudniki digitalnih storitev*

Uredba (EU) 2022/2065 ([6]) (akt o digitalnih storitvah) se že uporablja za spletne platforme in spletne iskalnike, ki jih je Komisija opredelila kot zelo velike spletne platforme in zelo velike spletne iskalnike ([7]). Od 17. februarja 2024 se uporablja za vse ponudnike posredniških storitev, ki delujejo v Uniji. Akt o digitalnih storitvah določa pravila o izjemi od odgovornosti in obveznostih glede skrbnosti, ki veljajo za posrednike storitev.

V členu 3(g) akta o digitalnih storitvah so opredeljene različne kategorije posredniških storitev, med katerimi je z vidika varnosti in skladnosti proizvodov najpomembnejše „gostovanje“. Gostovanje je storitev, pri kateri ponudnik storitev na svojem strežniku hrani informacije, ki jih zagotovi uporabnik storitve, tj. neodvisna tretja oseba. Storitev „spletne platforme“ je posebna podkategorija gostovanja, ki vključuje storitve, pri katerih se shranjene informacije poleg tega razširjajo v javnost, kadar to zahteva uporabnik storitve, in ki med drugim zajemajo spletna družbena omrežja ali spletne platforme, ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s trgovci.

Ponudniki posredniških storitev, ki izvajajo dejavnosti gostovanja, nimajo splošne obveznosti, da spremljajo uporabo svojih storitev za nezakonite dejavnosti, in so pogojno izvzeti od odgovornosti za nezakonite vsebine, ki jih z uporabo njihovih storitev zagotavljajo tretje osebe. Pojem nezakonite vsebine v tem okviru zajema tudi ponudbo nevarnega in/ali neskladnega blaga.

Izjema od odgovornosti ni absolutna. V skladu s členom 6(1) akta o digitalnih storitvah se uporablja le, če ponudnik storitev:

(a) dejansko ne ve za nezakonito dejavnost ali nezakonito vsebino in mu v zvezi z odškodninskimi zahtevki niso znana dejstva ali okoliščine, iz katerih je očitno, da gre za nezakonito dejavnost ali nezakonito vsebino, ali

(b) takoj ko za to izve ali se tega zave, hitro ukrepa in odstrani ali onemogoči dostop do nezakonitih vsebin.

Zato morajo ponudniki storitev gostovanja, da bi bili upravičeni do izjeme od odgovornosti iz člena 6 akta o digitalnih storitvah, ukrepati takoj, ko pridobijo specifične informacije o nezakoniti dejavnosti ali vsebini, ki so jih pridobili bodisi s prostovoljnimi preiskavami na lastno pobudo ([8]) bodisi s prijavami zunanjih posameznikov ali subjektov. Ponudniki storitev gostovanja morajo v skladu s členom 16 akta o digitalnih storitvah vzpostaviti mehanizme, s katerimi omogočijo, da jih lahko vsak posameznik ali subjekt obvesti, da njihova storitev vključuje posamezne informacije, za katere posameznik ali subjekt meni, da pomenijo nezakonito vsebino (t. i. mehanizmi prijave in ukrepanja).

Poleg tega morajo ponudniki spletnih platform, ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s trgovci, zagotoviti „skladnost zasnove“. To pomeni, da morajo zagotoviti, da je njihov „spletni vmesnik zasnovan […] tako, da trgovcem omogoča, da izpolnijo svoje obveznosti v zvezi s predpogodbenimi informacijami, skladnostjo in informacijami o varnosti proizvodov na podlagi veljavnega prava Unije“ (člen 31(1) akta o digitalnih storitvah).

Ponudniki posredniških storitev morajo poleg tega, v vsakem primeru pa v skladu s členoma 9 in 10 akta o digitalnih storitvah, ustrezne organe brez nepotrebnega odlašanja obvestiti o vseh učinkih vseh odločb o ukrepanju zoper nezakonito vsebino ali zagotavljanju informacij, ki so jih sprejeli ustrezni nacionalni pravosodni ali upravni organi na podlagi veljavnega prava Unije ali nacionalnega prava, ki je skladno s pravom Unije. Ponudniki posredniških storitev morajo v ta namen v skladu s členom 11 navedene uredbe določiti enotno kontaktno točko za komuniciranje z organi držav članic, Komisijo in Evropskim odborom za digitalne storitve (člen 61 akta o digitalnih storitvah).

([5]) https://food.ec.europa.eu/safety/rasff_en.
([6]) Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1).
([7]) Glej https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/IP_23_2413.
([8]) Vendar v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2022/2065 zgolj dejstvo, da ponudniki storitev na lastno pobudo opravljajo prostovoljne preiskave za odkrivanje nezakonitih dejavnosti, ne sme pomeniti, da niso na splošno upravičeni do izjem od odgovornosti iz člena 6 navedene uredbe.

2.1.1.5 *Strategije za nadzor elektronskega trgovanja – dobre prakse*

Na podlagi navedenega in na podlagi izkušenj v državah članicah bi bilo treba za dobre prakse nadzora elektronskega trgovanja šteti naslednje ukrepe:

(i) uradni nadzor, ki ga izvajajo pristojni organi držav članic, bi bilo treba podpreti s spletnim iskanjem, da bi odkrili spletne prodajalce na ozemlju države članice, ki pristojnim organom še niso znani, in nad njimi izvajali nadzor na podlagi tveganja;

(ii) spletno iskanje bi bilo treba izvajati tudi za odkrivanje spletne ponudbe blaga, za katerega je bilo med uradnim nadzorom ugotovljeno, da je neskladno ali da pomeni tveganje, ali kadar obstaja sum neskladnosti, vključno z blagom, sporočenim v sistem iRASFF;

(iii) nadzor dejavnosti elektronskega trgovanja bi moral vključevati nadzor nad spletišči in njihovo skladnostjo z zahtevami v zvezi z informacijami o proizvodih. Na primer, pri spletnih ponudbah živil morajo biti izpolnjene zahteve po informacijah o živilih iz Uredbe (EU) št. 1169/2011 ([9]). Zahteve po informacijah o živilih se v skladu s členom 1 navedene uredbe uporabljajo za nosilce živilske dejavnosti na vseh stopnjah živilske verige, kadar njihove dejavnosti vključujejo zagotavljanje informacij o živilih potrošnikom, na vsa živila, namenjena končnemu potrošniku, in na živila, ki jih dostavljajo obrati javne prehrane, ali živila za dobavo obratom javne prehrane. Poštene poslovne prakse je treba v skladu s členom 7 Uredbe (EU) št. 1169/2011 zagotoviti z zagotavljanjem informacij o živilih, tudi med oglaševanjem;

(iv) elektronsko trgovanje bi bilo treba nadzirati z uporabo ustrezne strojne in programske opreme, ki bi omogočala spletno iskanje in spletne nakupe brez razkritja identitete pristojnega organa;

(v) pristojni organi bi morali vzpostaviti stike s kontaktnimi točkami ponudnikov posredniških storitev, vključno s spletnimi družbenimi omrežji, spletnimi tržnicami, ponudniki storitev digitalnega plačevanja in registri vrhnjih domenskih imen, kot je ustrezno, s čimer bi med drugim olajšali pravočasno odstranitev spletnih ponudb neskladnega ali ponarejenega blaga ali identifikacijo operaterjev ali uporabnikov digitalnih storitev, če je to potrebno za namene izvrševanja;

(vi) za učinkovito izvajanje uradnega nadzora bi morali biti pristojni organi pooblaščeni, da zahtevajo informacije ali sprejmejo primerne ukrepe v zvezi z drugimi ustreznimi izvajalci dejavnosti, ki niso predmet UUN (to so lahko na primer nekateri ponudniki posredniških storitev ali finančne institucije), ali, odvisno od nacionalnih upravnih struktur, zagotoviti tesno sodelovanje z drugimi nacionalnimi organi, ki nadzorujejo dejavnosti teh drugih izvajalcev dejavnosti;

(vii) države članice lahko v skladu s svojimi ustavnimi zahtevami preučijo možnost, da bi za zgoraj navedene naloge vzpostavile osrednje enote za nadzor elektronskega trgovanja, ki bi bile namenjene učinkovitosti in usklajevanju postopkov, opreme in zunanjih stikov.

2.1.2 ***Seznam izvajalcev dejavnosti (člen 10(2) in (3) UUN)***

Pristojni organi morajo v skladu s členom 10(2) UUN posodabljati sezname izvajalcev dejavnosti. Ta določba se nanaša na izvajalce dejavnosti v smislu člena 3(29) UUN.

Člen 10(2) in (3) UUN
2. Brez poseganja v pravila o obstoječih seznamih ali evidencah, vzpostavljenih na podlagi pravil iz člena 1(2), pristojni organi pripravijo in posodabljajo seznam izvajalcev dejavnosti. Kadar takšen seznam ali evidenca že obstaja za druge namene, se lahko uporabi tudi za namene te uredbe.

([9]) Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).

3. Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 144 za spremembe te uredbe v zvezi z določitvijo kategorij izvajalcev dejavnosti, ki so izvzeti iz uvrstitve na seznam izvajalcev dejavnosti iz odstavka 2 tega člena, kadar bi njihova uvrstitev na takšen seznam povzročila nesorazmerno upravno breme v primerjavi s tveganjem, povezanim z njihovimi dejavnostmi.

Člen 3(29) UUN

„izvajalec dejavnosti“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, za katero velja ena ali več obveznosti iz pravil iz člena 1(2); [...]

Opredelitev izvajalcev dejavnosti iz člena 3(29) UUN vključuje fizične osebe, če zanje velja ena ali več obveznosti iz pravil v členu 1(2). Na primer, člen 1 Uredbe (ES) št. 178/2002 izključuje „domačo pripravo, ravnanje z živili ali shranjevanje živil za zasebno domačo porabo“ iz področja uporabe navedene uredbe. Zato se domači potrošniki v okviru Uredbe (ES) št. 178/2002 ne bi šteli za izvajalce dejavnosti v smislu člena 3(29) UUN in jih ni treba uvrstiti na sezname iz člena 10(2) UUN.

Zahteve za uvrstitev izvajalcev dejavnosti na seznam in njihovo registracijo, navedene v členu 10(2) in (3) UUN, se uporabljajo za vsa področja iz člena 1(2) UUN. Kadar so pravila za vključitev ali izključitev nekaterih kategorij izvajalcev dejavnosti določena s pravili za posamezni sektor, pri čemer se upoštevajo potrebe glede obvladovanja tveganja za zadevni sektor, se lahko registri, pripravljeni na podlagi navedenih pravil, uporabijo za namene UUN v skladu s členom 10(2), drugi stavek, UUN.

Na primer, pristojni organi morajo na področju zdravja rastlin v skladu s členom 65 Uredbe (EU) 2016/2031 ([10]) voditi in posodabljati register več kategorij izvajalcev poslovnih dejavnosti, ki delujejo na ozemlju zadevne države članice. Zato je v skladu s temi sektorskimi pravili potrebna samo registracija izvajalcev poslovnih dejavnosti. Poleg tega so v členu 65 Uredbe (EU) 2016/2031 določena nekatera izvzetja iz te zahteve za pripravo registra in na Komisijo preneseno pooblastilo, da doda dodatne kategorije izvajalcev poslovnih dejavnosti, ki bi jih bilo treba izvzeti, kadar bi registracija zanje pomenila upravno breme, ki je nesorazmerno z nizkim tveganjem zaradi škodljivih organizmov, povezanim z njihovimi poslovnimi dejavnostmi. V skladu s členom 10(2), drugi stavek, UUN se lahko na področju zdravja rastlin za namene UUN uporabljajo tudi registri izvajalcev poslovnih dejavnosti, vzpostavljeni v skladu s členom 65 Uredbe (EU) 2016/2031. Podobno se lahko na ekološkem področju za namene UUN uporabijo seznami izvajalcev dejavnosti in skupin izvajalcev dejavnosti, ki se vodijo v skladu s členom 34(6) Uredbe (EU) 2018/848 ([11]).

Od kontaktnih točk mreže TRACES v državah članicah se lahko v skladu s členom 45 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715 (uredba o IMSOC) zahteva, da vodijo posodobljene sezname nekaterih izvajalcev dejavnosti v obliki referenčnih podatkov v sistemu TRACES. Taki seznami se lahko uporabljajo tudi za namene člena 10 UUN.

2.1.3 ***Metode in tehnike uradnega nadzora: inšpekcijski pregledi in presoje (člen 14 UUN)***

2.1.3.1 *Inšpekcijski pregledi*

V členu 14 UUN so navedene metode in tehnike uradnega nadzora, ki jih pristojni organi uporabljajo, kot je ustrezno za preverjanje skladnosti izvajalcev dejavnosti ter živali ali blaga s pravili iz člena 1(2). Dve pomembni tehniki, navedeni v tem členu, sta inšpekcijski pregled in revizija.

([10]) Uredba (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU) št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES (UL L 317, 23.11.2016, str. 4).

([11]) Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L 150, 14.6.2018, str. 1).

Namen inšpekcijskega pregleda v okviru uradnega nadzora na področju uporabe UUN je preveriti (trenutno) skladnost predmeta inšpekcijskega pregleda s posebnimi zahtevami, določenimi s pravili iz člena 1(2) UUN.

Pojem „inšpekcijski pregled“ v UUN ni opredeljen in ga je mogoče razumeti v smislu njegove slovarske definicije, tj. natančen pregled predmeta ali nekaterih njegovih vidikov (npr. opreme, objektov, krajev, živali, blaga, materialov, podatkov, dejavnosti, postopkov). Inšpekcijski pregled vključuje predvsem neposredno opazovanje, ki ga lahko posameznik, ki opravlja pregled, izvede v določenem trenutku. Inšpekcijski pregledi se pogosto opravljajo s pomočjo kontrolnih seznamov posebnih zahtev, ki morajo biti izpolnjene. To razumevanje pojma je podobno opredelitvi pojma „inšpekcija“ v mednarodnem standardu ISO/IEC 17000 „Ugotavljanje skladnosti – Slovar in splošna načela“.

Elementi, ki jih je treba z inšpekcijskim pregledom v okviru uradnega nadzora pregledati, kakor je ustrezno, so navedeni v členu 14(b) UUN:

> Člen 14 UUN:
>
> Metode in tehnike uradnega nadzora vključujejo, kakor je ustrezno:
>
> [...]
>
> (b) inšpekcijski pregled:
>
> (i) opreme, prevoznih sredstev, prostorov in drugih lokacij pod nadzorom izvajalcev dejavnosti ter njihove okolice;
>
> (ii) živali in blaga, vključno s polizdelki, surovin, sestavin, pomožnih sredstev v predelavi in drugih proizvodov, ki se uporabljajo za pripravo in proizvodnjo blaga ali krmljenje ali zdravljenje živali;
>
> (iii) proizvodov in postopkov za čiščenje in vzdrževanje;
>
> (iv) sledljivosti, označevanja, predstavitve, oglaševanja in zadevne embalaže, vključno z materiali, namenjenimi za stik z živili; [...]

Inšpekcijski pregledi lahko dodatno vključujejo druge metode iz člena 14 UUN ali se z njimi prekrivajo. Na primer, inšpekcijski pregled sledljivosti živali ali blaga (člen 14(b)(iv) UUN) običajno vključuje pregled evidenc o sledljivosti iz člena 14(e) UUN.

2.1.3.2 *Presoje*

Pojem „presoja“ je opredeljen v členu 3(30) UUN:

> Člen 3(30) UUN
>
> „presoja“ pomeni sistematični in neodvisni pregled, ali so dejavnosti in z njimi povezani rezultati skladni z načrtovano ureditvijo ter ali se ta ureditev učinkovito uporablja in je primerna za doseganje ciljev; [...]

Ta opredelitev vsebuje tri elemente:

(i) skladnost z načrtovano ureditvijo;

(ii) učinkovito uporabo te ureditve;

(iii) primernost te ureditve za doseganje ciljev.

Zato presoja v primerjavi z inšpekcijskim pregledom presega preverjanje skladnosti s posebnimi zahtevami; s presojo se pregleda tudi to, ali je mogoče doseči vnaprej določene izide (cilje).

Ta opredelitev presoje je primerljiva z opredelitvijo presoj v mednarodnih standardih, kot sta ISO/IEC 17000 „Ugotavljanje skladnosti – Slovar in splošna načela“ ter ISO 19011 „Smernice za presojo sistemov vodenja“.

Presoja se običajno izvaja, kadar je predmet nadzora dejavnost, kot je postopek ali sistem vodenja, ki jo je treba oceniti glede na njeno primernost za sistematično doseganje skladnih izidov. Pri presoji je zato treba širše in sistematično oceniti različne faze posameznega postopka.

Kadar se presoja uporablja kot tehnika med uradnim nadzorom, lahko vključuje več ali vse druge metode in tehnike iz člena 14 UUN, kot so dokumentacijski pregled ali pregled drugih evidenc, pogovori z osebjem itd.

Poleg tega je lahko presoja kot metoda vključena v nekatere elemente iz člena 14 UUN, na primer:

— pregled nadzora, ki so ga vzpostavili izvajalci dejavnosti, in doseženih rezultatov (člen 14(a) UUN);

— oceno postopkov dobre proizvodne prakse, dobre higienske prakse, dobre kmetijske prakse ter postopkov, ki temeljijo na načelih analize tveganj in kritičnih kontrolnih točk (HACCP) (člen 14(d) UUN).

Čeprav se uradni nadzor na splošno izvaja brez predhodnega obvestila (člen 9(4) UUN), se lahko presoje pogosto izvajajo le *s* predhodnim obvestilom, saj so potrebne priprave presojevalca in subjekta, ki je predmet presoje (glej uvodno izjavo 33 UUN).

Poleg izvajanja presoje pri uradnem nadzoru se presoja kot tehnika uporablja tudi za izvajanje:

— notranjih ali zunanjih presoj pristojnih organov (člen 6 UUN) ([12]);

— presoj pooblaščenih teles in oseb (člen 33(a) UUN), uradnih laboratorijev (člen 39 UUN) in nacionalnih referenčnih laboratorijev (člen 100(2) UUN), ki jih organizirajo pristojni organi;

— ocen v zvezi z akreditacijo, ki jih opravijo nacionalni akreditacijski organi na primer v zvezi s pooblaščenimi telesi (člen 29(b)(iv) UUN) ali uradnimi laboratoriji (člen 37(4)(e) in člen 37(5) UUN);

— nadzora Komisije v državah članicah (člen 116 UUN).

2.1.4 *Uradni nadzor proizvodnje proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi*

V členu 17 UUN so določene posebne opredelitve, ki se uporabljajo pri nadzoru proizvodnje proizvodov živalskega izvora. V opredelitvah pojmov „pod odgovornostjo uradnega veterinarja“ in „pod nadzorom uradnega veterinarja“ je določena vrsta sodelovanja med uradnim veterinarjem in uradnim pomočnikom med veterinarskim nadzorom, kot je predvideno v UUN.

Uradni veterinar v obeh primerih za izvajanje ukrepa pooblasti uradnega pomočnika, pri čemer je razlika v tem, da je v primeru nadzora uradni veterinar prisoten v obratu v času, ko uradni pomočnik izvaja ukrep.

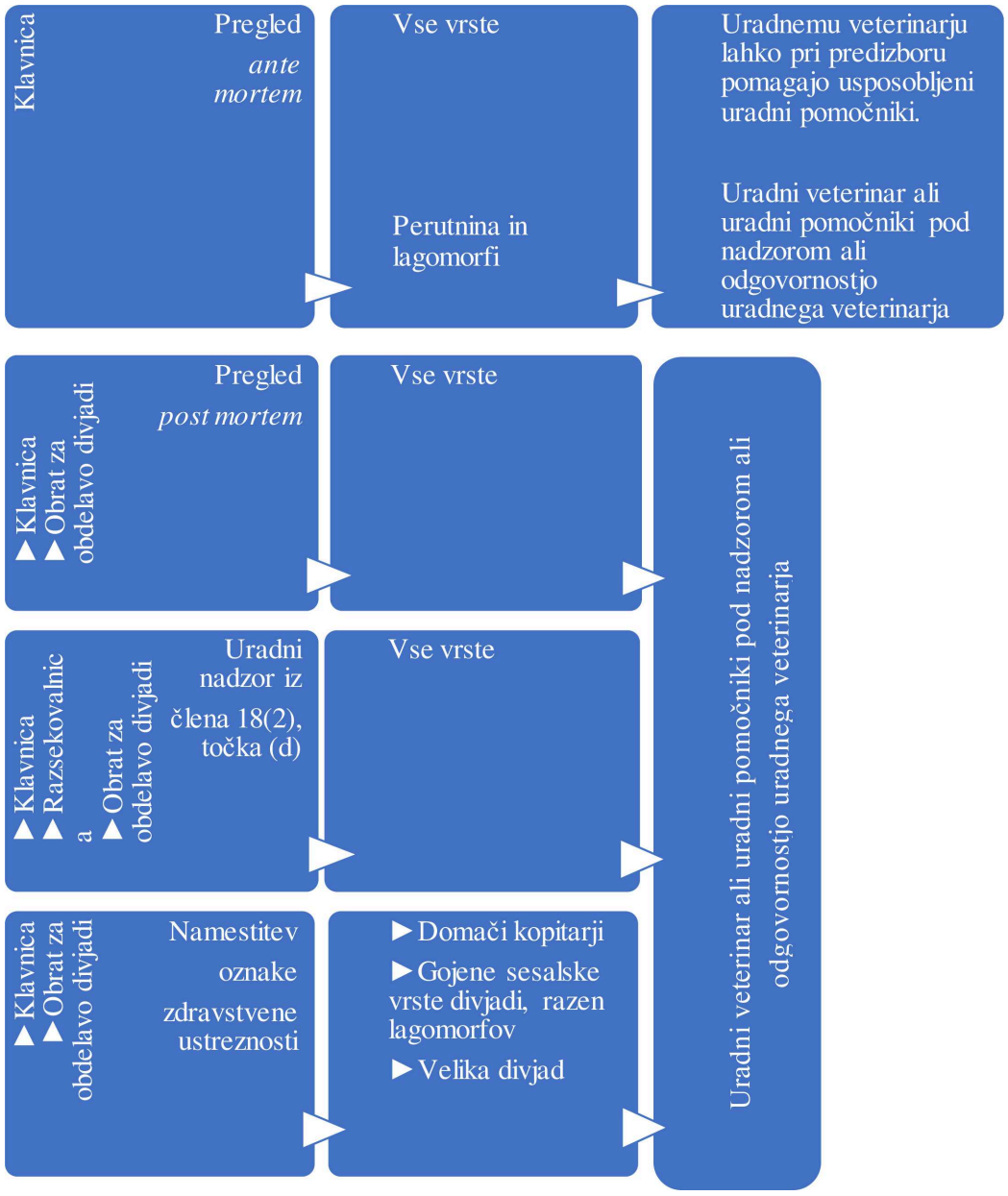
Poleg navedenega so v členu 17 opredeljene dejavnosti, ki so del pregleda *ante mortem* in pregleda *post mortem*.

V členu 18 UUN so določene posebne zahteve za uradni nadzor proizvodnje proizvodov živalskega izvora. V odstavku 2 tega člena je opisan okvir, ki se uporablja za preverjanje skladnosti z zakonodajo Unije o proizvodnji proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi, ter sta določena uradni nadzor in vloga uradnega veterinarja in uradnega pomočnika, ki izvajata ta nadzor, kot je prikazano na Figure 2.

([12]) Za dodatne smernice o presojah v skladu s členom 6 UUN glej: Obvestilo Komisije o smernicah za izvajanje določb za izvedbo presoj iz člena 6 Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta (UL C 66, 26.2.2021, str. 22).

Slika 2

Osebje, ki izvaja uradni nadzor proizvodnje proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi, v skladu s členom 17, členom 18(2) in (4) ter členom 18(7)(a), (b) in (e), UUN ([13])

Poudariti je treba, da iz člena 18(5) UUN izhaja, da je za zadevne odločitve, kadar so za izvajanje ukrepov pooblaščeni uradni pomočniki, še vedno odgovoren uradni veterinar, ne glede na njegovo prisotnost v obratu.

Poleg tega je v členu 18(3) UUN določena možnost za osebje klavnice, da:

(a) sodeluje pri izvajanju nalog v zvezi z uradnim nadzorom iz člena 18(2) v obratih za zakol perutnine ali lagomorfov;

([13]) Opredelitve pojmov iz Priloge I k Uredbi (ES) št. 853/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora (UL L 139, 30.4.2004, str. 55) se uporabljajo za klavnice, obrate za obdelavo divjadi in razsekovalnice.

(b) izvaja vzorčenje in preskušanje v klavnicah za zakol drugih vrst.

Kot osnovni pogoj za sodelovanje osebja klavnice pri uradnem nadzoru je treba z analizo pristojnega organa, ki temelji na tveganju, dokazati, da sta med izvajanjem tega uradnega nadzora v klavnici zagotovljeni enaka raven varovanja zdravja ljudi ter enaka raven zdravja in dobrobiti živali. Obstoj navedene možnosti je odvisen tudi od tega, ali pristojni organ zagotovi, da je to osebje ustrezno usposobljeno, da deluje neodvisno od proizvodnega osebja klavnice in da izvaja naloge ob prisotnosti ter po navodilih uradnega veterinarja ali pomočnika. Osebje klavnice lahko pod enakimi pogoji namesti tudi oznako zdravstvene ustreznosti.

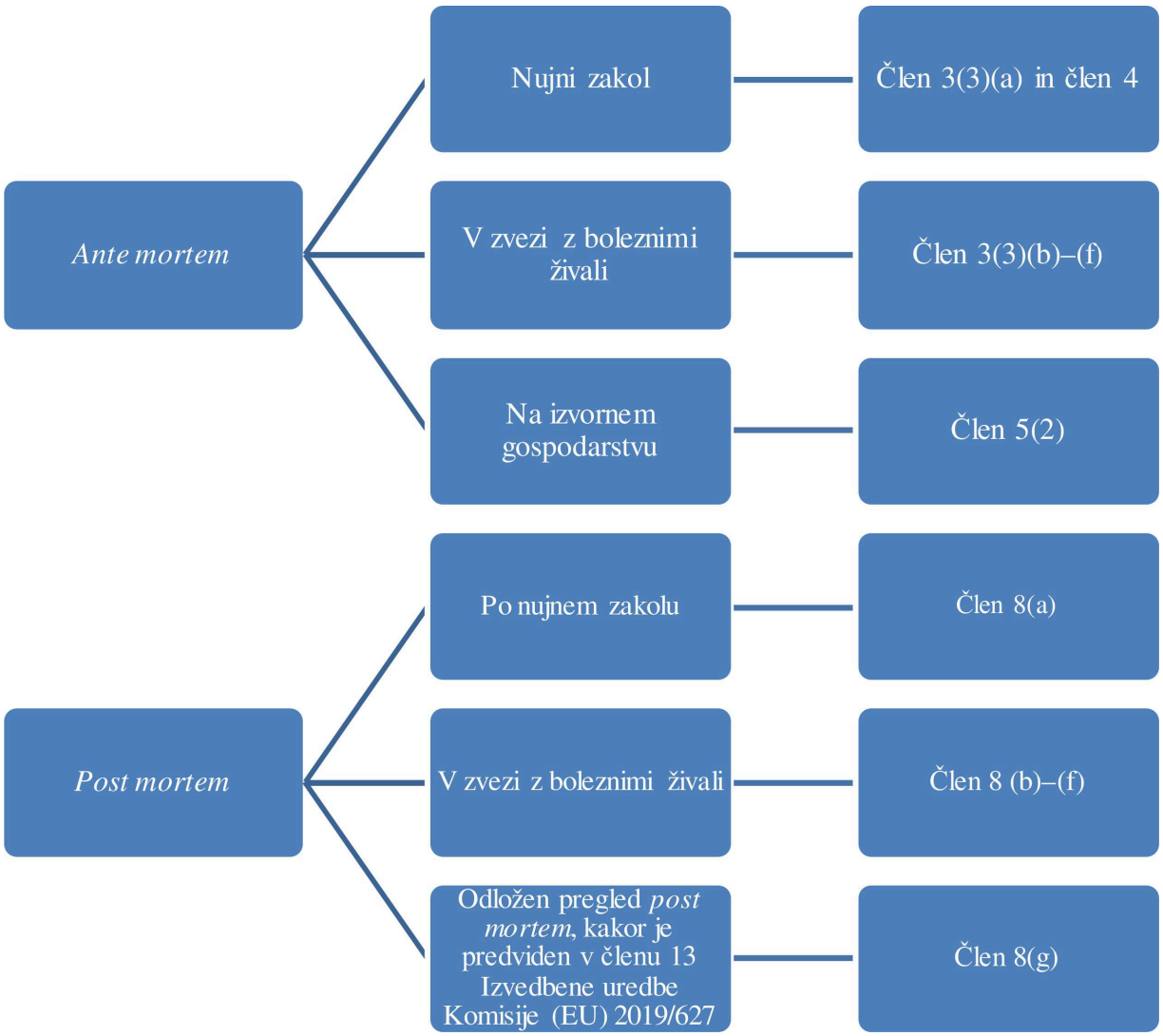
Odstavka 7 in 8 člena 18 UUN sta pravna podlaga za sprejemanje delegiranih aktov, ki dopolnjujejo UUN, in izvedbenih aktov, ki določajo praktične ureditve za izvajanje uradnega nadzora.

Za dodelitev nalog uradnemu pomočniku bodisi pod nadzorom bodisi pod odgovornostjo uradnega veterinarja ali osebju, ki ga določijo pristojni organi, veljajo nekatera merila in pogoji, določeni v ustreznih delegiranih aktih.

Natančneje, Delegirana uredba (EU) 2019/624 določa vloge uradnega veterinarja in uradnega pomočnika med posebnimi nalogami nadzora ter odstopanja od pravil UUN. Naloge uradnega nadzora, ki jih lahko v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2019/624 opravlja izključno uradni veterinar, so prikazane na Figure 3.

Slika 3

Pregledi* ante mortem *in* post mortem*, ki jih izvaja izključno uradni veterinar, kot je določeno v Delegirani uredbi (EU) 2019/624

Določbe členov 3, 6, 7 in 9 Delegirane uredbe (EU) 2019/624 dopolnjujejo vloge uradnega veterinarja in pomočnika pri pregledih *ante mortem* in *post mortem* ter drugem uradnem nadzoru.

S to uredbo se poleg tega uvaja opredelitev osebja, ki ga pristojni organi določijo za izvajanje posebnih nalog v razsekovalnicah.

> Člen 2 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624
>
> „Opredelitev pojmov
>
> V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...]
>
> (5) ‚osebje, ki ga določijo pristojni organi', pomeni osebo, ki ni uradni pomočnik in uradni veterinar, ki je v skladu s to uredbo strokovno usposobljena za izvajanje te funkcije v razsekovalnicah in ki jo pristojni organi pooblastijo za opravljanje določenih dejavnosti;[...]"

V skladu s členom 10 Delegirane uredbe (EU) 2019/624 lahko z odstopanjem od določb UUN v razsekovalnicah uradni nadzor iz člena 18(2)(d) UUN, vključno z dejavnostmi presoje, izvaja drugo osebje, ki ga določijo pristojni organi. Za to osebje veljajo posebne zahteve glede usposabljanja, njihovo delo pa se redno preverja.

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/627 ([14]) določa podrobna pravila o izvajanju uradnega nadzora nad proizvodi živalskega izvora. Vsebuje navodila za naloge osebja, ki sodeluje pri tem uradnem nadzoru. Naslednje preglednice vsebujejo povzetke nalog pri izvajanju uradnega nadzora nad proizvodi živalskega izvora s sklici na ustrezne določbe UUN, Delegirane uredbe (EU) 2019/624 in Izvedbene uredbe (EU) 2019/627, na podlagi česar je mogoče ugotoviti, katero osebje lahko opravlja posamezno nalogo.

([14]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/627 z dne 15. marca 2019 o določitvi enotnih praktičnih ureditev za izvajanje uradnega nadzora nad proizvodi živalskega izvora, namenjenimi za prehrano ljudi, v skladu z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 2074/2005 o uradnem nadzoru (UL L 131, 17.5.2019, str. 51).

OSEBJE, KI IZVAJA NALOGE URADNEGA NADZORA ZA PROIZVODNJO PROIZVODOV ŽIVALSKEGA IZVORA

Preglednica 2

Naloge, ki jih opravlja uradni veterinar

Število	Naloge		UUN	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
1	Ante mortem [opredelitev v členu 17(c) UUN]	Pregled *ante mortem* domačih kopitarjev zunaj klavnice v primeru nujnega zakola v skladu s členom 4 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624	člen 18(7)(c)	člen 4	–
2		Pregled *ante mortem* in preverjanja na izvornem gospodarstvu za vse vrste v skladu s členom 5(2)(a), (b) in (c) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624	člen18(7)(d)	člen 5(2)	–
3		Klinični pregled izoliranih živali za temeljitejši pregled *ante mortem*. Pregled *ante mortem* za živali, za katere se sumi, da imajo bolezen ali stanje, ki bi lahko negativno vplivalo na zdravje ljudi ali živali	člen 18(2)(a)	člen 3(3)(b)–(f)	člen 11(5) člen 43(4)

Število	Naloge		UUN	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
4	Pregled *post mortem* [opredelitev v členu 17(d) UUN]	V primeru nujnega zakola domačih kopitarjev zunaj klavnice v skladu s poglavjem VI oddelka I Priloge III k Uredbi (ES) št. 853/2004 Pregled veterinarskega spričevala iz poglavja 5 Priloge IV k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2020/2235 ([1])	člen 18(2)(c) člen 18(7)(f)	člen 8(a)	– člen 10(3)
5		Inšpekcijski pregled živali, za katere se sumi, da imajo bolezen ali stanje, ki bi lahko negativno vplivalo na zdravje ljudi	člen 18(2)(c)	člen 8(b)	–
6		Inšpekcijski pregled goveda iz čred, ki niso bile priznane kot uradno proste tuberkuloze		člen 8(c)	–
7		Inšpekcijski pregled goveda, ovc in koz iz čred, ki niso bile priznane kot uradno proste bruceloze		člen 8(d)	–

8		Inšpekcijski pregled v primeru izbruha bolezni živali, za katerega so pravila o zdravju živali določena v zakonodaji Unije, za živali, dovzetne za zadevno bolezen, ki prihajajo z vseh območij, zajetih v: — nujnih ukrepih EU [nekatere bolezni kategorije A: visokopatogena aviarna influenca (HPAI), ovčje koze itd.], — nacionalnih ukrepih, povezanih z vsemi ukrepi za izkoreninjenje bolezni kategorije A, — dodatnih posebnih ukrepih EU za (dodatno) obvladovanje bolezni [nekatere bolezni kategorije A: afriška prašičja kuga, okužba z virusom vozličastega dermatitisa itd.], — odobrenih obveznih programih izkoreninjenja bolezni kategorije B ter v prilogah I in II k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2021/620 ([2]) [bruceloza in kompleks *Mycobacterium tuberculosis* kompleks (MTBC)].		člen 8(e)	–
9	Pregled *post mortem*	Pregled, kadar je potreben strožji nadzor, da bi se upošteval pojav porajajočih se bolezni ali določenih bolezni s seznama Svetovne organizacije za zdravje živali		člen 8(f)	–
10		Pregled *post mortem*, odložen za največ 24 ur od zakola ali prihoda v obrat za predelavo divjadi, v nizkozmogljivih klavnicah ali nizkozmogljivih obratih za predelavo divjadi v skladu s členom 13 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627		člen 8(g)	člen 13
11		Izvajanje dodatnih postopkov pregleda *post mortem* iz členov 18(3), 19(2), 20(2), 21(2), 22(2) in 23(2) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627, pri čemer se uporabi zareza in palpacija na trupu in drobovini, kadar obstaja morebitno tveganje v zvezi s primeri iz člena 8 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624		člen 8	člen 24
12	Deklaracija o mesu, neprimernem za prehrano ljudi	Neizpolnjevanje zahtev glede svežega mesa	člen 18(5)	–	člen 45
13		Meso, okuženo s cisticerki ali trihinelo		–	člena 30, 31
14		Meso enoprstih kopitarjev, pri katerih je bila diagnosticirana smrkavost		–	člen 32(3)
15		Kadar živali reagirajo pozitivno ali neopredeljivo na tuberkulin ali kadar obstajajo drugi razlogi za sum na okužbo		–	člen 33
16		Kadar živali reagirajo pozitivno ali neopredeljivo na test bruceloze ali kadar obstajajo drugi razlogi za sum na okužbo		–	člen 34
17	Drugo	Preverjanje, ali uradni pomočnik skladno izvaja naloge pregleda *ante mortem* pod nadzorom ali odgovornostjo uradnega veterinarja	–	člen 3(1)(c) in člen 3(2)(c)	–
18		Preverjanje skladnosti dela nosilcev živilske dejavnosti, ki izvajajo zakol in izkrvavitev gojene divjadi na izvornem gospodarstvu	–	člen 6(4)(b)	–

19		Ocena sistema izvajalca dejavnosti za odkritje in ločitev ptic z anomalijami, kontaminacijo ali pomanjkljivostmi	–	–	člen 25(2)(a)
20		Zagotovitev, da se izvedejo dodatni laboratorijski preskusi za potrebe člena 18(2) UUN	člen 18(5)	–	člen 37(2)

([1]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/2235 z dne 16. decembra 2020 o določitvi pravil za uporabo uredb (EU) 2016/429 in (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede vzorcev veterinarskih spričeval, vzorcev uradnih spričeval in vzorcev veterinarskih/uradnih spričeval za vstop pošiljk nekaterih kategorij živali in blaga v Unijo in njihove premike znotraj Unije, uradne potrditve takšnih spričeval ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 599/2004, izvedbenih uredb (EU) št. 636/2014 in (EU) 2019/628, Direktive 98/68/ES ter odločb 2000/572/ES, 2003/779/ES in 2007/240/ES (UL L 442, 30.12.2020, str. 1).

([2]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/620 z dne 15. aprila 2021 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede odobritve statusa nekaterih držav članic, njihovih območij ali kompartmentov kot prostih bolezni in njihovega statusa necepljenja v zvezi z nekaterimi boleznimi s seznama in odobritve programov izkoreninjenja navedenih bolezni s seznama (UL L 131, 16.4.2021, str. 78).

Število	Naloge		UUN	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
21	Drugo	Ovrednotenje rezultatov uradnega nadzora, izvedenega v skladu s členi 7 do 38 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627	člen 18(5)	–	člen 39(1)
22		Sporočanje rezultatov nadzora, kadar se pri pregledih odkrije prisotnost kakršne koli bolezni ali stanja, ki bi lahko vplivalo na zdravje ljudi ali živali ali ogrozilo dobrobit živali		–	člen 39(2)
23		Preverjanje izpolnjevanja zdravstvenih zahtev za pridelavo surovega mleka in kolostruma, kakor je določeno v delu I poglavja I oddelka IX Priloge III k Uredbi (ES) št. 853/2004	–	–	člen 49(1), (3)

Preglednica 3

Naloge, ki jih opravlja uradni veterinar ali uradni pomočnik pod nadzorom uradnega veterinarja

Število	Naloge		UUN	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
1	Ante mortem [opredelitev v členu 17(c) UUN]	Pregled *ante mortem*, ki se v klavnici izvede za vrste živali razen perutnine in lagomorfov (vključno s preverjanjem skladnosti s pravili o dobrobiti živali ([1])), kar zadeva podatke o prehranski verigi, identifikacijski pregled živali in predizbor živali z anomalijami pod pogoji iz člena 3 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624, razen v primerih iz člena 3(3) navedene delegirane uredbe	člen 18(2)(a) člen 18(7)(a)	člen 3(1)	člen 10(1), člen 11, člen 38, člen 40
2		Pregled *ante mortem* perutnine in lagomorfov, vključno s preverjanjem skladnosti s pravili o dobrobiti živali	člen 18(2)(b)	–	člen 38

(1) Pravila Unije in zlasti Uredba Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 (UL L 3, 5.1.2005, str. 1) ter Uredba Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrtitvi (UL L 303, 18.11.2009, str. 1) in nacionalna pravila o dobrobiti živali.

Število	Naloge		UUN	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
3	*Post mortem* [opredelitev v členu 17(d) UUN] (1)	Pregled spričeval živali, zaklanih na izvornem gospodarstvu	člen 18(2)(c)	–	člen 10(2)
4		Pregled: i. izjav (usposobljene osebe), priloženih veliki divjadi in izdanih v skladu s točko 4(a) poglavja II oddelka IV Priloge III k Uredbi (ES) št. 853/2004; ii. uradnega spričevala iz poglavja 2 Priloge II k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2020/2235 za premik neodrte velike divjadi, namenjene za prehrano ljudi, med državami članicami.		–	člen 10(4), člen 28
5		Pregled *post mortem* na trupih in spremljajoči drobovini, vključno s posebnimi praktičnimi ureditvami, laboratorijskim preskušanjem in preverjanjem skladnosti s pravili o dobrobiti živali		–	členi 12, 14 (razen če ni dovoljeno z drugimi posebnimi členi), 15, 17, člen 18(1) in (2), členi 19(1), 20(1), 21(1), 22(1), 23(1), členi 25, 26 in 27, člen 28(1), (2), (3) in (4), členi 29 (odstranitev materiala s posebnim tveganjem iz trupov), 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38
6		Izvajanje dodatnih postopkov pregleda *post mortem* iz členov 18(3), 19(2), 20(2), 21(2), 22(2) in 23(2) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627, pri čemer se uporabita zareza in palpacija na trupu in drobovini, kadar obstaja morebitno tveganje Dodatni pregled *post mortem* pod nadzorom uradnega veterinarja ni mogoč v primerih iz člena 8 Delegirane uredbe (glej vrstico 11 preglednice 2).		–	člen 24
7	Drugo	Uradni nadzor v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami v skladu z Uredbo (ES) št. 999/2001 (2), v zvezi z ravnanjem s snovmi s specifičnim tveganjem in njihovim odstranjevanjem v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009 (3) o živalskih stranskih proizvodih	člen 18(2)(-d)(iv) in (v)	–	člen 29
8		Vzorčenje za analizo in morebitno dodatno vzorčenje	člen 18(2)(-d)(ii), (iii) in (iv)	–	člen 35, člen 36 člen 37

(1) Obrat, ki ne izpolnjuje pogojev iz člena 7 Delegirane uredbe (EU) 2019/624.

(2) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij (UL L 147, 31.5.2001, str. 1).

(3) Uredba (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L 300, 14.11.2009, str. 1).

Preglednica 4

Naloge, ki jih opravi uradni veterinar ali uradni pomočnik pod nadzorom ali odgovornostjo uradnega veterinarja

Število	Naloge		Člen UUN	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
1	Ante mortem [opredelitev v členu 17(c) UUN]	Pregled *ante mortem* za vse vrste v klavnici (vključno s preverjanjem skladnosti s pravili o dobrobiti živali), če je uradni veterinar že opravil pregled *ante mortem* na izvornem gospodarstvu, pod pogoji iz člena 3(2) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624, razen v primerih iz člena 3(3) navedene delegirane uredbe Pregled vzorca veterinarskega spričevala za žive živali, prepeljane v klavnico, če je bil pregled *ante mortem* opravljen na izvornem gospodarstvu [poglavje 1 Priloge IV k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2020/2235]	18(2)(a), (b)	3(2) 5(2)(f)	11(6) 10(2) 38
2		Dodatna preverjanja v zvezi s pravili o identifikaciji in dobrobiti živali v klavnici po pregledu *ante mortem* na izvornem gospodarstvu v skladu s členom 5(3) in členom 3 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624		člena 3(2), 5(3)	–
3	Post mortem [opredelitev v členu 17(d) UUN]	Pregled *post mortem* za naloge iz preglednice 3 v nizkozmogljivih obratih, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 7 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624	člen 18(2)(-c), člen 18(7)(e)	7	–
4		Pregled *post mortem* notranjih organov, spolnih organov in vimena, kot je določeno v členu 12(c) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624 za *Rangifer tarandus tarandus* (severne jelene) z območij Švedske in Finske, določenih v Prilogi I k navedeni delegirani uredbi (1)		12(1)(c)	–

(1) *Uradni veterinar, uradni pomočnik pod nadzorom ali odgovornostjo ali ustrezno usposobljeno osebje klavnice (nekatere naloge).*

Število	Naloge		Člen UUN	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
5	Drugo	Zbiranje podatkov o vzorčenju in rezultatov vzorčenja za salmonelo, ki ga izvajajo nosilci živilske dejavnosti v klavnicah, kot je določeno v členu 35(1)(b) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627	18(2)(d)(ii-i),18(7)(e)	9	35
6		Zbiranje podatkov o vzorčenju in rezultatov vzorčenja za kampilobakter, ki ga izvajajo nosilci živilske dejavnosti v klavnicah, kot je določeno v členu 36(1)(b) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627			36
7		Zbiranje podatkov o uradnem nadzoru v zvezi z dobrimi higienskimi praksami in postopki, ki temeljijo na načelih HACCP, v klavnicah in obratih za predelavo divjadi			39
8		Sprejetje ustreznih ukrepov v primeru neskladnosti s pravili o dobrobiti živali v zvezi z zaščito živali med prevozom, ki so določena v Uredbi Sveta (ES) št. 1/2005	člen 18(2)(-d)(vi)	–	44 ([1])
9		Preverjanje popravnih in preventivnih ukrepov, ki jih izvajalec dejavnosti sprejme v primerih neskladnosti s pravili o zaščiti živali pri zakolu ali usmrtitvi, ki so določena v členih 3 do 9 ter členih 14 do 17 in členu 19 Uredbe (ES) št. 1099/2009		–	
10		Izvršilni ukrepi v primerih neskladnosti s pravili o dobrobiti živali v zvezi z zaščito živali pri usmrtitvi, ki so določena v Uredbi (ES) št. 1099/2009		–	
11		Sporočanje ugotovljenih težav v zvezi z dobrobitjo živali pristojnim organom, kadar je to ustrezno		–	
12		Namestitev oznake zdravstvene ustreznosti na domače kopitarje, gojene divje sesalce, razen lagomorfov, in veliko divjad ([2])	18(4)	–	48

([1]) Uradni pomočnik lahko ukrep sprejme le v nujnih primerih, in sicer do prihoda uradnega veterinarja (člen 44(5) Izvedbene uredbe (EU) 2019/627).
([2]) Oznako zdravstvene ustreznosti lahko ob izpolnitvi pogojev iz člena 18(3) UUN namesti tudi osebje klavnice (člen 18(4) UUN).

2.2 **POGLAVJE III – Prenos določenih nalog pristojnih organov (členi 28 do 33 UUN)**

Poglavje III naslova II UUN po eni strani določa pogoje za prenos določenih nalog *uradnega nadzora* (členi 28 do 30 UUN), po drugi strani pa pogoje za prenos nalog, povezanih z *drugimi uradnimi dejavnostmi* (člen 31 UUN). Člen 32 UUN določa pravila v zvezi z obveznostmi pooblaščenih teles in fizičnih oseb. Člen 33 UUN določa obveznosti pristojnih organov, ki prenesejo naloge.

Dodatna pravila glede prenosa nalog uradnega nadzora in nalog, povezanih z drugimi uradnimi dejavnostmi, so lahko določena v posebnih pravilih EU. Na primer na področju ekološke pridelave so dodatna pravila glede prenosa nalog uradnega nadzora in nalog, povezanih z drugimi uradnimi dejavnostmi, na „izvajalce nadzora“ določena v členu 40 Uredbe (EU) 2018/848 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov.

2.2.1 ***Pogoji za prenos določenih nalog uradnega nadzora***

Člena 29 in 30 UUN določata pogoje za prenos določenih nalog uradnega nadzora na pooblaščena telesa oziroma fizične osebe.

Pristojni organi bi morali prenos nalog uradnega nadzora odobriti na podlagi nadzora na kraju samem, ki se opravi za pooblaščena telesa kandidate ali fizične osebe kandidatke. Uradni nadzor pooblaščenih teles bi bilo treba izvesti neodvisno od njihove akreditacije v skladu s členom 29(b)(iv) UUN.

Pristojni organi, ki so nekatere naloge uradnega nadzora prenesli na pooblaščena telesa ali fizične osebe, morajo po potrebi organizirati presoje ali inšpekcijske preglede teh teles ali oseb. V primeru neskladnosti morajo brez odlašanja v celoti ali delno preklicati pooblastilo (člen 33(b) UUN).

Zato je treba pogoje za prenos določenih nalog uradnega nadzora iz členov 29 in 30 UUN ter mehanizme preverjanja in nadaljnjih ukrepov v zvezi z neskladnostjo iz člena 33 UUN razumeti kot neprekinjen postopek spremljanja skladnosti.

Pristojni organi morajo pri organizaciji presoj in inšpekcijskih pregledov upoštevati izide ustreznih presoj akreditacij, ki jih opravijo nacionalni akreditacijski organi, opredeljeni v členu 2(11) Uredbe (ES) št. 765/2008 ([15]) (člen 33(a) UUN). Pri teh različnih vrstah nadzora bi se bilo treba izogibati podvajanju (člen 33(a) UUN). Za to sta potrebna komunikacija z nacionalnimi akreditacijskimi organi in usklajevanje v zvezi s časovnim razporedom nadzora.

Pravila, sprejeta v državah članicah, ki omogočajo začasni prenos nalog na pooblaščena telesa, ki še niso akreditirana v skladu s členom 29(b)(iv) UUN, bi bilo mogoče šteti za združljiva z UUN pod določenimi pogoji. To velja, če:

i) tak začasni prenos ni izključen v skladu s pravili iz člena 1(2) UUN, ki določajo posebne določbe o prenosu nalog;

ii) nadzor na kraju samem pokaže, da so izpolnjeni vsi drugi pogoji za prenos iz člena 29 UUN ([16]);

iii) se začasni prenos odobri za omejeno obdobje, ob upoštevanju trajanja postopka akreditacije, tveganj na zadevnem področju in varstva interesov potrošnikov;

iv) organ, ki zaprosi za prenos, dokaže, da je že zaprosil za akreditacijo.

Med takim začasnim prenosom mora pristojni organ brez odlašanja v celoti ali delno preklicati pooblastilo v primerih iz člena 33(b) UUN.

Za pooblaščena telesa je akreditacija v skladu s členom 29(b)(iv) UUN še posebno pomembna, da se zagotovi ohranjanje nepristranskosti, kakovosti in doslednosti uradnega nadzora (glej uvodno izjavo 46 UUN).

([15]) Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

([16]) Dejansko delovanje pooblaščenega telesa v skladu z ustreznimi standardi iz člena 29(b)(iv) je treba preveriti med postopkom akreditacije, navedenim v zadevni določbi.

Pristojni organi bi morali preučiti, ali standard ustreza prenesenim nalogam, da bi določili, ali je primeren za uporabo s strani pooblaščenega telesa in za njegovo akreditacijo v skladu s členom 29(b)(iv) UUN. Nacionalni akreditacijski organi bodo nato v okviru akreditacije ocenili, ali pooblaščeno telo deluje v skladu z zahtevami opredeljenega standarda.

Države članice bi morale zagotoviti, da vsi pristojni organi skladno opredeljujejo ustrezne standarde za prenos določene naloge nadzora.

V skladu z UUN je eden od ustreznih standardov, ki ga je treba uporabiti za delovanje in akreditacijo pooblaščenih teles, standard EN ISO/IEC 17020 „Zahteve za delovanje različnih organov, ki izvajajo kontrolo“. To je referenčni standard za naloge inšpekcijskih pregledov, razen če je v sektorski zakonodaji na podlagi UUN naveden drug standard ali če je zaradi narave prenesenih nalog (na primer certificiranje proizvodov, sistemov vodenja itd.) ustreznejši drug standard.

Drugi standardi, ki jih je mogoče uporabiti za prenesene naloge, so:

— EN ISO/IEC 17065 „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za organe, ki certificirajo proizvode, procese in storitve“;

— EN ISO/IEC 17021-1 „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za organe, ki presojajo in certificirajo sisteme vodenja – 1. del: Zahteve“;

— ISO 22003-1 „Food safety – Part 1: Requirements for bodies providing audit and certification of food safety management systems“ („Varnost hrane – 1. del: Zahteve za organe, ki presojajo in certificirajo sisteme vodenja“).

Za določitev uradnih laboratorijev za izvajanje laboratorijskih analiz, preskusov in diagnosticiranja vzorcev, odvzetih med uradnim nadzorom in drugimi uradnimi dejavnostmi, se uporabljajo pravila iz členov 34 do 42 (poglavje IV) UUN. V tem primeru se za delovanje in akreditacijo določenega uradnega laboratorija obvezno uporablja standard EN ISO/IEC 17025 (člen 37(4) UUN).

Akreditacija pooblaščenega telesa v skladu z več kot enim standardom za isto dejavnost ni priporočljiva. Opozoriti je treba, da je mogoče s standardom EN ISO/IEC 17065 v veljavne zahteve za pooblaščeno telo vključiti vse ustrezne zahteve drugih akreditacijskih standardov. V tem primeru se lahko uporablja kot krovni standard.

Dodatna pravila o opredelitvi ustreznih standardov so lahko določena v:

— zakonodaji Unije na področjih iz člena 1(2) UUN:

  — na področju ekoloških proizvodov člen 40(3) Uredbe (EU) 2018/848 določa, da je standard, ki zadeva prenos nekaterih nalog uradnega nadzora za preverjanje skladnosti z navedeno uredbo, zadnja uradno sporočena različica standarda „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za organe, ki certificirajo proizvode, procese in storitve“, tj. standarda EN ISO/IEC 17065, sklic na katero je objavljen v *Uradnem listu Evropske unije*;

  — na področju geografskih označb za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnosti in neobveznih navedb kakovosti za kmetijske proizvode člena 41(1) in 73(1) Uredbe (EU) 2024/1143 ([17]) določata, da morajo pooblaščena telesa in organi za certificiranje proizvodov izpolnjevati standard EN ISO/IEC 17065 „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za organe, ki certificirajo proizvode, procese in storitve“ ali standard EN ISO/IEC 17020 „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za delovanje različnih organov, ki izvajajo kontrolo“ in biti akreditirani v skladu z njim;

— nacionalni zakonodaji držav članic EU.

([17]) Uredba (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012 (UL L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

2.3 **POGLAVJE IV – Vzorčenje, analize, preskusi in diagnosticiranje (členi 34 do 42 UUN)**

2.3.1 ***Metode, ki se uporabljajo za vzorčenje, analize, preskuse in diagnosticiranje (člen 34 UUN)***

Člen 34 UUN določa zahteve za metode, ki se uporabljajo v okviru uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti. Zlasti je vzpostavljena hierarhija meril, ki se uporabi pri izbiri med razpoložljivimi metodami, če ni veljavnih pravil Unije („kaskada metod“).

Hierarhično razmerje med možnostmi, ki so navedene v členu 34(1) do (3) UUN, označuje uporaba izrazov, kot sta „če ni“ in „če [...] ne obstaja“. Znotraj hierarhije so nekatere možnosti vzpostavljene kot enakovredne alternative, kot navaja uporaba veznika „ali“.

Člen 34(1) UUN določa, da so metode, ki se uporabljajo za vzorčenje ali laboratorijske analize, preskuse in diagnosticiranje v okviru uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, skladne s pravili Unije, če taka pravila obstajajo. Taka pravila lahko določajo posebne metode ali merila učinkovitosti, ki se uporabijo za uporabljene metode. Zakoni Unije za posamezne sektorje lahko določajo tudi različne prednostne metode, ki se razlikujejo od osnovne hierarhije, določene v členu 34 UUN, ki imajo nato prednost (*lex specialis*) pred splošno hierarhijo, določeno v členu 34 UUN. Na primer člen 34(2)(a) UUN predstavlja metode, ki so skladne z „ustreznimi mednarodno priznanimi pravili ali protokoli“, kot enakovredno možnost metodam, ki jih priporočajo evropski referenčni laboratoriji (RLEU), člen 6(1) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/689 ([18]) pa daje prednost metodam, ki jih RLEU priporočajo namesto metod, ki jih priporoča Svetovna organizacija za zdravje živali (OIE) v okviru spremljanja bolezni. Zahteva, določena v členu 34(1) UUN, se nanaša na laboratorijske analitske, preskusne ali diagnostične metode ter metode, ki se uporabljajo za vzorčenje, ne glede na to, ali take metode uporabljajo pristojni organi (ali pooblaščena telesa ali osebe) ali uradni laboratoriji.

Člen 34(2) UUN določa hierarhijo metod, ki jih uradni laboratoriji uporabijo, če ni pravil Unije, kot je navedeno v odstavku 1. Metode iz odstavka 2 torej vključujejo laboratorijske analitske, preskusne ali diagnostične metode ter metode, ki se uporabljajo za vzorčenje ali pripravo vzorca, kadar take metode uporabljajo uradni laboratoriji v okviru uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti (vključno z na primer primeri, kadar se sestavljeni vzorčni material razdeli v vzorce za analizo v laboratoriju).

Člen 34(2)(a) UUN določa, da uradni laboratoriji, če ni pravil Unije iz odstavka 1, uporabijo metode, ki jih priporočajo ustrezna mednarodno priznana pravila ali protokoli (npr., Evropski odbor za standardizacijo (CEN), OIE), ali metode, ki so jih razvili ali jih priporočajo referenčni laboratoriji EU in so validirane v skladu z mednarodno sprejetimi znanstvenimi protokoli. Ti dve možnosti v členu 34(2)(a) UUN sta določeni kot enakovredni alternativi, ki ju je mogoče uporabiti, če ni pravil Unije.

Člen 34(2)(b) UUN navaja metode, ki jih je mogoče uporabiti le, kadar ni pravil Unije iz odstavka 1 in kadar ni mednarodnih protokolov ali metod RLEU iz točke (a) odstavka 2. Med možnostmi iz člena 34(2)(b) UUN imajo metode, ki jih določajo nacionalna pravila, prednost pred metodami, ki jih priporočajo nacionalni referenčni laboratoriji. Vendar je kot enakovredno alternativo obema navedenima možnostma mogoče uporabiti druge validirane metode.

Člen 34(3) UUN se nanaša le na metode laboratorijske analize, preskusa ali diagnosticiranja, ne pa tudi na metode vzorčenja. Uporabo nevalidiranih metod omogoča le, kadar metode iz odstavkov 1 in 2 ne obstajajo ter če so laboratorijske analize, preskusi ali diagnosticiranje nujno potrebni. V zvezi s prvim od teh pogojev je treba opozoriti, da razpoložljivost metode v zadevnem laboratoriju ali državi članici ni ustrezno merilo v okviru člena 34(3) UUN, saj lahko pristojni organi uradne in referenčne laboratorije določijo v drugih državah članicah ali državah EGP. Pod pogoji iz člena 34(3) UUN lahko nacionalni referenčni laboratoriji in uradni laboratoriji nevalidirane metode uporabijo le, če ni nacionalnega referenčnega laboratorija.

([18]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/689 z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih bolezni s seznama in porajajočih se bolezni (UL L 174, 3.6.2020, str. 211).

Člen 34(4) UUN določa osnovno zahtevo za metode laboratorijske analize v okviru uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, in sicer da so metode, kadar je to mogoče, opredeljene z merili iz Priloge III k UUN.

Člen 34(5) UUN določa, da se odvzem vzorcev, ravnanje z njimi in njihovo označevanje opravijo tako, da je zagotovljena njihova pravna, znanstvena in tehnična veljavnost. Ta zahteva se nanaša na obdelavo vzorcev med samim vzorčenjem, ne glede na to, ali ga opravijo pristojni organi (ali pooblaščena telesa ali osebe) ali uradni laboratoriji, med prenosom vzorcev v laboratorij ter med izvajanjem laboratorijskih analiz, preskusov ali diagnosticiranja, ki jih opravijo uradni laboratoriji ali nacionalni referenčni laboratoriji.

Figure 4 vključuje pregled odstavkov člena 34 UUN v zvezi z njihovo uporabo za metode vzorčenja in/ali laboratorijske analitske, preskusne ali diagnostične metode.

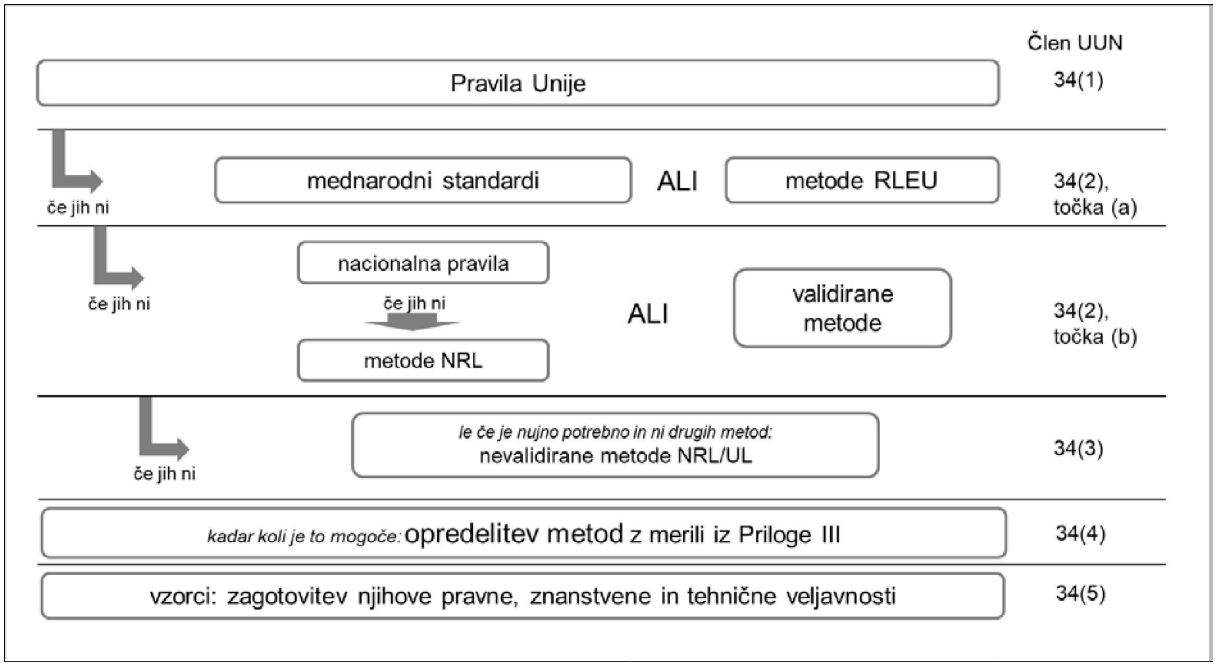
Slika 4

Uporaba člena 34(1) do (5) UUN za (i) metode vzorčenja, ki jih uporabljajo pristojni organi (ali pooblaščena telesa ali fizične osebe, na katere so bile prenesene določene naloge), (ii) metode vzorčenja, ki jih uporabljajo uradni laboratoriji, ter (iii) laboratorijske analitske, preskusne in diagnostične metode, ki jih uporabljajo uradni laboratoriji (PO = pristojni organ (ali pooblaščeno telo ali fizična oseba, na katero so bile prenesene nekatere naloge); UL = uradni laboratorij)

Člen 34: Metode, ki se uporabljajo za vzorčenje, analize, preskuse in diagnosticiranje	Odstavek se uporablja za:		
*1. Metode, ki se uporabljajo za **vzorčenje ter laboratorijske analize, preskuse in diagnosticiranje** med uradnim nadzorom in drugimi uradnimi dejavnostmi, so skladne s pravili Unije, ki določajo te metode ali merila učinkovitosti zanje.*	vzorčenje (PO)	vzorčenje (UL)	laboratorijske analize, preskuse in diagnosticiranje (UL)
*2. Če ni pravil Unije iz odstavka 1, **uradni laboratoriji** v okviru uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti za posebne analitske, preskusne ali diagnostične potrebe glede na njihovo ustreznost uporabijo eno od naslednjih metod:* *(a) razpoložljive metode, ki so skladne z ustreznimi mednarodno priznanimi pravili ali protokoli, vključno s tistimi, ki jih je sprejel Evropski odbor za standardizacijo (CEN), ali ustrezne metode, ki so jih razvili ali jih priporočajo referenčni laboratoriji Evropske unije in so validirane v skladu z mednarodno sprejetimi znanstvenimi protokoli;* *(b) če ni ustreznih pravil ali protokolov iz točke (a), metode, ki so skladne z ustreznimi pravili, določenimi na nacionalni ravni, oziroma – če ni niti takšnih pravil – ustrezne metode, ki so jih razvili ali jih priporočajo nacionalni referenčni laboratoriji in so validirane v skladu z mednarodno sprejetimi znanstvenimi protokoli, ali ustrezne metode, ki so razvite in validirane s študijami za validacijo metod, ki se izvedejo znotraj enega laboratorija ali med več laboratoriji, v skladu z mednarodno sprejetimi znanstvenimi protokoli.*		vzorčenje (UL)	laboratorijske analize, preskuse in diagnosticiranje (UL)
*3. Kadar so **laboratorijske analize, preskusi ali diagnosticiranje** nujno potrebni, ni pa na voljo nobene metode iz odstavkov 1 in 2 tega člena, lahko zadevni nacionalni referenčni laboratorij, ali če tak nacionalni referenčni laboratorij ne obstaja, kateri koli drug laboratorij, določen v skladu s členom 37(1), do validacije ustrezne metode v skladu z mednarodno sprejetimi znanstvenimi protokoli uporablja metode, ki niso metode iz odstavkov 1 in 2.*			laboratorijske analize, preskuse in diagnosticiranje (NRL/UL)
*4. Kadar je to mogoče, so **metode, ki se uporabljajo za laboratorijsko analizo**, opredeljene z ustreznimi merili iz Priloge III.*			laboratorijske analize, preskuse in diagnosticiranje (UL)
*5. **Odvzem vzorcev, ravnanje z njimi in njihovo označevanje** se opravijo tako, da je zagotovljena njihova pravna, znanstvena in tehnična veljavnost.*	vzorčenje (PO)	vzorčenje (UL)	laboratorijske analize, preskuse in diagnosticiranje (UL)

Slika 5

„Kaskada“ za laboratorijske analitske, preskusne in diagnostične metode v okviru uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, kot je opisano v členu 34 UUN. Upoštevati je treba, da se na metode vzorčenja ne nanašajo vsi elementi v hierarhiji (glej Figure 4)

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6481/oj

2.3.2 ***Drugo strokovno mnenje (člen 35 UUN)***

Člen 35(1) UUN določa pravico izvajalca dejavnosti do drugega strokovnega mnenja na lastne stroške izvajalca.

> Člen 35 UUN
>
> Drugo strokovno mnenje
>
> 1. Pristojni organi zagotovijo, da imajo izvajalci dejavnosti, katerih živali ali blago se vzorčijo, analizirajo, preskušajo ali diagnosticirajo v okviru uradnega nadzora, na lastne stroške izvajalca dejavnosti pravico do drugega strokovnega mnenja.
>
> [...]

Ta pravica se nanaša na vzorčenje, analizo, preskušanje ali diagnosticiranje v okviru uradnega nadzora in ne v okviru drugih uradnih dejavnosti. Drugo strokovno mnenje varuje legitimne pravice izvajalcev dejavnosti, zlasti njihovo pravico do pritožbe zoper ukrepe, sprejete v skladu s členom 7 UUN, saj prispeva k trdni dejanski podlagi. Tako so izvajalci dejavnosti, ki so naslovniki ukrepov, ki jih sprejmejo pristojni organi, upravičeni do te pravice.

Pravica do drugega strokovnega mnenja ne vpliva na obveznost pristojnih organov, da nemudoma ukrepajo, da bi odpravili ali obvladali tveganja za zdravje ljudi, živali in rastlin ali dobrobit živali oziroma v primeru GSO in fitofarmacevtskih sredstev tudi za okolje (člen 35(4) UUN).

Pristojni organi pravice do drugega strokovnega mnenja ne smejo pogojevati s plačilom nadomestila. Vendar kot je jasno navedeno v členu 35(1) UUN, stroške drugega strokovnega mnenja krije izvajalec dejavnosti.

Pravica do drugega strokovnega mnenja sestoji iz treh elementov, ki izvajalcu dejavnosti zagotavljajo, da:

i) zahteva dokumentacijski pregled prvotnega vzorčenja, analize, preskusa ali diagnosticiranja, ki ga opravi drug priznan in ustrezno kvalificiran izvedenec (člen 35(1) UUN);

> Člen 35 UUN
>
> 1. [...]
>
> Pravica do drugega strokovnega mnenja izvajalcu dejavnosti zagotavlja, da lahko zahteva dokumentacijski pregled vzorčenja, analize, preskusa ali diagnosticiranja, ki ga opravi drug priznan in ustrezno kvalificiran izvedenec.

ii) od pristojnega organa zahteva, da odvzame zadostno količino vzorca za namene dodatne analize, opravljene v okviru drugega strokovnega mnenja (uvodna izjava 48 in člen 35(2) UUN, pod tam navedenimi pogoji); ta element drugega strokovnega mnenja se ne uporablja pri ugotavljanju navzočnosti karantenskih škodljivih organizmov na rastlinah, rastlinskih proizvodih ali drugih predmetih za namene preverjanja skladnosti s pravili iz člena 1(2)(g) UUN (člen 35(2), drugi stavek);

> Uvodna izjava 48 UUN
>
> [...] Takšna pravica bi morala izvajalcu dejavnosti omogočati, da zahteva dokumentacijski pregled v zvezi s prvotnim vzorčenjem, analizo, preskusom ali diagnosticiranjem, ki ga opravi drug strokovnjak, ter drugo analizo, preskus ali diagnosticiranje delov prvotno odvzetega vzorca, razen če takšna druga analiza, preskus ali diagnosticiranje ni tehnično izvedljivo ali relevantno. To bi veljalo predvsem, kadar je nevarnost pri živali ali blagu zelo omejena ali kadar je razporejena zelo razpršeno ali neenakomerno, na primer kar zadeva ocenjevanje prisotnosti karantenskih organizmov oziroma izvajanje mikrobioloških analiz, če je ustrezno.

Člen 35 UUN

[...]

2. Kadar je to ustrezno, primerno in tehnično izvedljivo ter zlasti ob upoštevanju razširjenosti in razporeditve nevarnosti pri živalih ali blagu, pokvarljivosti vzorcev ali blaga in količine razpoložljivega substrata, pristojni organi:

(a) pri odvzemu vzorca in če tako zahteva izvajalec dejavnosti, zagotovijo, da se odvzame zadostna količina, da se omogoči drugo strokovno mnenje ter pregled iz odstavka 3, če bi bilo to potrebno, ali

(b) kadar ni mogoče odvzeti zadostne količine, kot je navedeno v točki (a), o tem obvestijo izvajalca dejavnosti.

Ta odstavek se ne uporablja pri ugotavljanju navzočnosti karantenskih škodljivih organizmov na rastlinah, rastlinskih proizvodih ali drugih predmetih za namene preverjanja skladnosti s pravili iz točke (g) člena 1(2).

iii) od pristojnega organa zahteva, da odvzame zadostno količino vzorca za namene dodatne analize, ki jo opravi drug uradni laboratorij na zahtevo izvajalca dejavnosti v primeru spora na podlagi prvotne analize in drugega strokovnega mnenja, če to pravico zagotavlja nacionalna zakonodaja (člen 35(3) UUN, pod pogoji iz člena 35(2) UUN).

Člen 35 UUN

[...]

3. Države članice lahko določijo, da lahko izvajalci dejavnosti v primeru spora med pristojnimi organi in izvajalci dejavnosti na podlagi drugega strokovnega mnenja iz odstavka 1 na lastne stroške zahtevajo pregled dokumentacije prvotne analize, preskusa ali diagnosticiranja ter po potrebi dodatno analizo, preskus ali diagnosticiranje, ki jih izvede drug uradni laboratorij.

Kadar sektorska zakonodaja določa pravila za vzorčenje ali analizo na določenem področju, imajo taka pravila prednost pred osnovnimi načeli iz člena 35 UUN. Zlasti lahko sektorska pravila določajo, da je odvzem zadostne količine za dodatne vzorce obvezen, ali pa določajo, da je treba pri pridobivanju končnih vzorcev upoštevati posebne postopke. Na primer več pravnih aktov Unije ([19]) ([20]) ([21]) določa posebne postopke za zagotovitev, da se odvzame zadostna količina za pridobivanje reprezentativnih vzorcev za „uradni nadzor, dopolnilno izvedensko mnenje in referenčne namene“. Kadar so bila sektorska pravila sprejeta na podlagi Uredbe (ES) št. 882/2004 ([22]), se ustrezne določbe še naprej uporabljajo, razen če so bile razveljavljene ali nadomeščene z novo zakonodajo, sprejeto na podlagi UUN.

Kadar zakonodaja Unije postopkov ne opredeljuje podrobneje, morajo države članice izvesti pravila v zvezi z naslednjim:

— merili glede kvalifikacij za *priznanega in ustrezno kvalificiranega izvedenca* pri opravljanju dokumentacijskega pregleda iz člena 35(1) UUN;

— ravnanjem z dodatno količino vzorca, odvzeto za namene dodatne analize v okviru drugega strokovnega mnenja, in njeno hrambo;

([19]) Uredba Komisije (ES) št. 333/2007 z dne 28. marca 2007 o določitvi metod vzorčenja in analitskih metod za uradni nadzor vsebnosti svinca, kadmija, živega srebra, anorganskega kositra, 3-MCPD in benzo-a-pirena v živilih (UL L 88, 29.3.2007, str. 29).

([20]) Uredba Komisije (ES) št. 401/2006 z dne 23. februarja 2006 o določitvi metod vzorčenja in analiz za uradni nadzor vsebnosti mikotoksinov v živilih (UL L 70, 9.3.2006, str. 12).

([21]) Uredba Komisije (ES) št. 152/2009 z dne 27. januarja 2009 o določitvi metod vzorčenja in analitskih metod za uradni nadzor krme (UL L 54, 26.2.2009, str. 1).

([22]) Uredba (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 165, 30.4.2004, str. 1) je bila 14. decembra 2019 razveljavljena z Uredbo (EU) 2017/625.

— uporabo rezultatov prvotne analize, drugega strokovnega mnenja in po potrebi druge uradne analize s strani pristojnih organov in izvajalcev dejavnosti. Namen pravil iz UUN je med drugim zagotoviti, da imajo izvajalci dejavnosti trdno dejansko podlago za svoje odločitve v zvezi z uveljavljanjem pravice do pritožbe (člen 7 UUN). Pritožbenega postopka ne ureja UUN, ampak ga urejajo nacionalna pravila;

— roki v zvezi z uveljavljanjem pravice do dokumentacijskega pregleda, npr., upoštevanje rokov, predvidenih za ustrezno pravno sredstvo na nacionalni ravni, vključno s pravico do pritožbe.

2.3.2.1 *Pogoji za vzorčenje za drugo strokovno mnenje in za dodatno analizo, ki jo opravi drug uradni laboratorij*

Dodatno količino vzorca za namene drugega strokovnega mnenja in/ali ki se zadrži za pregled (dodatna analiza, ki jo opravi drug uradni laboratorij) iz člena 35(3) UUN, je treba odvzeti v času prvega odvzema vzorčnega materiala. Pristojni organ bi moral zagotoviti, da je vsak vzorec enako reprezentativen za vzorčeno partijo.

Za vzorčenje zadostne količine vzorca, ki omogoča drugo analizo v okviru drugega strokovnega mnenja in pregled iz člena 35(3) UUN, velja pogoj, da je tako vzorčenje „ustrezno, primerno in tehnično izvedljivo“.

Člen 35(2) in uvodna izjava 48 UUN opisujeta nekaj primerov, ko odvzem zadostne količine vzorca morda ni „ustrezen, primeren ali tehnično izvedljiv“. Dejavniki, ki jih je treba upoštevati, se lahko razlikujejo glede na vrsto živali ali blaga, matriks, ciljnega povzročitelja, pogoje vzorčenja in vrsto analize, ki jo je treba opraviti. Upošteva se lahko spodnji, neizčrpen seznam primerov, brez poseganja v sektorska pravila:

Vzorčenje zadostne količine vzorca za namene drugega strokovnega mnenja in/ali pregled iz člena 35(3) UUN morda ni:

„ustrezno“, kadar

— pravica do druge uradne analize ni predvidena v nacionalnem pravu;

— dodatne analize, ki jo opravi drug uradni laboratorij v skladu s členom 35(3) UUN, ni mogoče izvesti, ker noben drug uradni laboratorij v EU ali EGP nima strokovnega znanja in izkušenj ali opreme za izvajanje zadevne analize, če je pristojni organ seznanjen s to okoliščino pred vzorčenjem; to odločitev bi bilo treba utemeljiti na podlagi preiskave z uporabo na primer mehanizmov upravne pomoči in sodelovanja iz členov 102 do 108 UUN in/ali razpoložljivih orodij, ki jih zagotovi Komisija ([23]);

„primerno“, kadar

— vzorčeni material predstavlja tveganje, če je dan na voljo izvajalcu dejavnosti, npr. material z boleznijo ali potencialni povzročitelji bioterorizma; odvzem zadostne količine vzorca za dodatno analizo, ki jo drug uradni laboratorij opravi v skladu s členom 35(3) UUN, je lahko v takih primerih kljub temu primeren, če se vzorec prevaža in hrani ter se z njim ravna pod nadzorom pristojnega organa in uradnih laboratorijev;

— je nevarnost pri živali ali blagu zelo omejena ali kadar je razporejena zelo razpršeno ali neenakomerno, tako da nevarne snovi v dodatnem materialu ni mogoče odkriti z zadostno zanesljivostjo;

„tehnično izvedljivo“, kadar:

— za vzorčenje ni na voljo zadostne količine vzorčene količine;

— zadostne količine, ki je enako reprezentativna za vzorčeni lot, ni mogoče pridobiti iz blaga, ki ga pristojni organi naročijo pri izvajalcih dejavnosti prek sredstev za komuniciranje na daljavo, ne da bi pri tem razkrili svojo identiteto, v skladu s členom 36. Pristojni organi bi si morali čim bolj prizadevati za ohranitev pravice izvajalca dejavnosti do drugega strokovnega mnenja, tako da naročijo dovolj enot, vendar bi morali obvestiti izvajalca dejavnosti v skladu s členom 35(2)(b) UUN, če ne uspejo pridobiti dovolj reprezentativne količine;

([23]) https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/contactform/DGSANTE_official_labs_R2017_625.

— pokvarljivost, razgradljivost ali delovanje biološkega, kemijskega ali fizikalnega dejavnika, ki ga je treba analizirati, preprečuje, da bi bilo mogoče vzorce hraniti in ravnati z njimi v skladu s členom 34(5) UUN (ali omejuje časovni okvir za hrambo in ravnanje).

Na splošno, kadar se vzorčenje zadostne količine v skladu s členom 35(2) UUN ne šteje za „ustrezno, primerno ali tehnično izvedljivo“, pristojni organ o tem obvesti izvajalca dejavnosti v skladu s členom 35(2)(b).

2.3.2.2 *Dodatna analiza, ki jo opravi drug uradni laboratorij*

Člen 35(3) državam članicam omogoča, da uveljavijo pravico do dokumentacijskega pregleda prvotne analize in do dodatne uradne analize (druga uradna analiza), preskusa ali diagnosticiranja, ki ga opravi drug uradni laboratorij. Za uveljavljanje te pravice je treba sprejeti nacionalno zakonodajo (ki se sprejme po začetku veljavnosti UUN), ki posebej predvideva pravico do dodatne uradne analize.

Uradni laboratorij, ki opravlja dodatno analizo v skladu s členom 35(3) UUN, prevzame vlogo „razsodnika“ v primerih spora med pristojnim organom in izvajalcem dejavnosti na podlagi prvotne analize in drugega strokovnega mnenja. Kadar noben drug uradni laboratorij na ozemlju, na katerem deluje pristojni organ, nima strokovnega znanja in izkušenj ali opreme za izvedbo dodatne analize, bi morali pristojni organi, kadar je to mogoče, uporabiti mehanizme čezmejne določitve iz člena 37(2) UUN.

Če se države članice odločijo, da bodo zagotovile pravico do dodatne analize, preskušanja ali diagnosticiranja v skladu s členom 35(3) UUN, izvajalci dejavnosti krijejo stroške takih analiz, preskusov ali diagnosticiranja.

2.3.3 ***Nacionalni referenčni laboratoriji (členi 37 do 42 UUN)***

2.3.3.1 *Določitev*

Pristojni organi morajo določiti uradne laboratorije za izvajanje analiz, preskusov in diagnosticiranja vzorcev, odvzetih med uradnim nadzorom in drugimi uradnimi dejavnostmi. Taka določitev je v pisni obliki, vsebuje elemente iz člena 37(3) UUN in bi morala vključevati dokazne listine, ki dokazujejo, da so bile zahteve iz člena 37(4) in (5) UUN ocenjene in izpolnjene.

Člen 37(1) UUN ne izključuje določitve zasebnih laboratorijev kot uradnih laboratorijev, če izpolnjujejo zahteve iz člena 37(4) in (5) UUN. Vendar če zasebni laboratorij poleg vloge uradnega laboratorija vzdržuje poslovni odnos z izvajalci dejavnosti, za katere velja uradni nadzor, bi morali biti vzpostavljeni mehanizmi, da se zagotovi nepristranskost v zvezi z nalogami laboratorija v vlogi uradnega laboratorija, v skladu s členom 37(4)(c) UUN. Uporabljajo se mehanizmi za zagotovitev nepristranskosti, določeni v standardu EN ISO/IEC 17025, razen če so uradni laboratoriji določeni z odstopanjem od obvezne akreditacije (glej poglavje 2.3.3.2 o akreditaciji).

Laboratorij lahko opravlja naloge uradnega laboratorija ali referenčnega laboratorija ali referenčnega centra, če izpolnjuje zahteve in obveznosti ter je določen za vsako nalogo v skladu z ustreznimi določbami UUN (členi 37 do 42 in členi 92 do 101 UUN). Določitev med drugim vključuje podroben opis „ureditev, ki so potrebne za zagotavljanje učinkovitega usklajevanja in sodelovanja med laboratorijem in pristojnimi organi“ (člen 37(3)(c) UUN). Take ureditve lahko na primer zajemajo:

— postopke za redno načrtovanje in dodelitev sredstev za zagotovitev, da imajo pristojni organi dostop do laboratorijskih zmogljivosti v skladu s členom 37(4)(a), (b) in (d) UUN ter večletnimi nacionalnimi načrti nadzora;

— postopke za redno poročanje, vključno s pravočasno izmenjavo podatkov o vzorcih in laboratorijskih rezultatih, zlasti kadar ti rezultati kažejo neskladnost ali tveganje za zdravje ljudi, živali ali rastlin oziroma v primeru GSO in fitofarmacevtskih sredstev tudi za okolje (člen 38(1) UUN);

— sodelovanje med uradnimi laboratoriji in nacionalnimi in/ali referenčnimi laboratoriji EU, pri čemer se zlasti zagotavlja, da je pristojni organ obveščen o izidih medlaboratorijskih primerjalnih preskusov ali preizkusov strokovne usposobljenosti v skladu s členom 38(2) UUN, kar mu omogoča, da izpolnjuje obveznosti, ki izhajajo iz člena 39(2) UUN;

— izvajanje presoj v skladu s členom 39(1) UUN, vključno z mehanizmi za zagotavljanje, da je pristojni organ obveščen o izidih ocen v zvezi z akreditacijo, kar mu omogoča izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz člena 39(2) UUN.

2.3.3.2 Akreditacija

Uradni laboratoriji morajo delovati v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025 in biti akreditirani v skladu z njim. V skladu s členom 37(5) UUN obseg njihove akreditacije zajema vse laboratorijske analitske, preskusne ali diagnostične metode, ki jih mora laboratorij uporabljati, ko deluje kot uradni laboratorij.

V zvezi s tem je mogoče izraz „metoda“ razumeti kot merilni postopek, ki se uporabi za določen matriks ali skupino matriksov ter določen analit ali skupino analitov ali kombinacijo obojega, odvisno od zadevne metode, v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025. UUN predvideva odstopanja od te obveznosti, saj državam članicam omogoča, da pod določenimi pogoji določijo uradni laboratorij, ki ne izpolnjuje obveznosti akreditacije, ter omogoča nekaj prožnosti v zvezi z obsegom akreditacije:

1. Obseg akreditacije uradnega laboratorija:

   a. lahko zajema skupine metod (člen 37(5)(b) UUN);

   b. se lahko določi prožno ([24]) (člen 37(5)(c) UUN).

2. Stalna odstopanja od obvezne akreditacije so določena za uradne laboratorije, ki izvajajo le odkrivanje trihinele ([25]) v mesu, in laboratorije, ki izvajajo le analize, preskuse ali diagnosticiranje v okviru drugih uradnih dejavnosti (pod pogoji iz člena 40(1)(a) oziroma člena 40(1)(b) UUN).

3. Stalna odstopanja od obveznosti, da obseg akreditacije zajema vse metode, ki jih uporablja uradni laboratorij, so določena v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2021/1353 ([26]) za področja zdravja rastlin, materialov, namenjenih za stik z živili, aditivov za živila, encimov za živila, arom in krmnih dodatkov na podlagi pooblastila iz člena 41 UUN.

4. Začasno odstopanje od obvezne akreditacije (1 + 1 leto) je dovoljeno za uradne laboratorije v naslednjih primerih iz člena 42(1) UUN in pod pogoji iz člena 42(2) do (4) UUN:

   a. kadar se uporaba metode na novo zahteva s pravili Unije (od datuma začetka veljavnosti takih pravil);

   b. kadar je zaradi spremembe metode, ki se uporablja, potrebna nova ali razširjena akreditacija (če je ne zajema prožen obseg akreditacije);

   c. kadar je uporaba metode potrebna zaradi izjemnih razmer ali nastajajočega tveganja.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1353, ki temelji na pooblastilu iz člena 41 UUN, določa pravila, v skladu s katerimi lahko pristojni organi določijo uradne laboratorije, ki ne izpolnjujejo zahteve iz člena 37(4)(e) UUN, kar zadeva vse metode, ki jih uporabljajo za uradni nadzor.

Področja iz Delegirane uredbe (EU) 2021/1353, na katerih se lahko uporabljajo odstopanja od člena 41 UUN, so materiali, namenjeni za stik z živili, aditivi za živila, encimi za živila, arome, krmni dodatki in zdravje rastlin.

([24]) „Prožen obseg akreditacije“: obseg akreditacije, izražen tako, da organom za ugotavljanje skladnosti omogoča izvedbo sprememb v metodologiji in drugih parametrih, ki spadajo v pristojnost organa za ugotavljanje skladnosti, kot ga potrjuje akreditacijski organ (ISO/IEC 17011:2017).

([25]) Smernice o minimalnih priporočilih za uradni laboratorij, imenovan za odkrivanje trihinele v mesu: https://ec.europa.eu/food/system/files/2021-10/biosafety_fh_legis_guidance_min-recom-trichinella-meat_en.pdf.

([26]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1353 z dne 17. maja 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s primeri in pogoji, pod katerimi lahko pristojni organi določijo uradne laboratorije, ki ne izpolnjujejo pogojev v zvezi z vsemi metodami, ki jih uporabljajo za uradni nadzor ali druge uradne dejavnosti (UL L 291, 13.8.2021, str. 20).

Člena 2 in 3 Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 določata naslednje pogoje, pod katerimi se na področjih, ki jih zajema navedena uredba, določi uradni laboratorij, kar zadeva metodo zunaj področja uporabe njegove akreditacije:

(i) laboratorij mora imeti vzpostavljen sistem zagotavljanja kakovosti, ki zagotavlja, da se z uporabo laboratorijskih analitskih, preskusnih ali diagnostičnih metod zunaj obsega njihove akreditacije pridobijo zanesljivi rezultati.

Vzpostavljen sistem zagotavljanja kakovosti je pogoj za pridobitev akreditacije v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025, kakor se zahteva v skladu s členom 37(4)(e) UUN. Vendar je treba sistem zagotavljanja kakovosti za namene Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 uporabiti *tudi* za metode, ki se uporabljajo *zunaj* obsega akreditacije;

(ii) za neakreditirano metodo, ki jo uporablja laboratorij, so značilna merila, primerna za zadevno področje iz Priloge III k UUN.

Ta zahteva je podobna osnovni zahtevi, ki se uporablja za opredelitev metode iz člena 34(4) UUN. Vendar je za posebni namen Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 to zahtevo *treba* izpolniti (ne le „kadar je to mogoče“, kot se zahteva v skladu s členom 34(4) UUN);

(iii) kar zadeva zdravje rastlin, je v členu 3 Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 določeno, da mora biti uradni laboratorij poleg tega že akreditiran (v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025), in sicer za metodo, ki spada v eno od kategorij iz Priloge k navedeni uredbi; določitev laboratorija se nato lahko izvede pod pogojem, da se v njem uporablja enaka metoda zunaj obsega akreditacije za škodljivi organizem, ki pripada isti skupini organizmov kot škodljivi organizem, za katerega se uporablja akreditirana metoda. Za skupine organizmov se v skladu z uvodno izjavo 8 Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 štejejo:

— ogorčice,

— bakterije,

— glive in oomicete,

— virusi, viroidi in fitoplazme,

— žuželke in pršice.

Kadar pristojni organi določijo laboratorij kot uradni laboratorij v skladu s členom 37(1) UUN in kot nacionalni referenčni laboratorij v skladu s členom 100(1) UUN, se lahko za določitev laboratorija kot uradnega laboratorija uporabi odstopanje iz člena 41 UUN. Za delovanje navedenega laboratorija kot referenčnega laboratorija se ne uporablja odstopanje iz člena 41 UUN.

Vendar se lahko na področju zdravja rastlin uradni laboratoriji, določeni na podlagi odstopanja iz člena 41 UUN, naknadno določijo kot nacionalni referenčni laboratorij (ali referenčni laboratoriji EU), ne glede na to, ali izpolnjujejo zahteve za akreditacijo iz člena 37(4)(e) UUN (oziroma člena 93(3)(a) UUN za RLEU) ([27]).

2.3.3.3 *Čezmejna določitev*

Pristojni organi lahko za uradni laboratorij določijo uradni laboratorij iz druge države članice ali države EGP (pod pogoji iz člena 37(2) UUN). Ta določba državam članicam omogoča nekaj prožnosti, na primer, kadar na ozemlju, na katerem deluje pristojni organ, ni na voljo laboratorija, ki bi izpolnjeval zahteve iz člena 37(4) in (5) UUN. Pravila in zahteve iz členov 34 do 42 UUN veljajo tudi za uradne laboratorije, določene v drugi državi članici ali državi EGP. Na primer laboratoriji, ki jih določita dva ali več pristojnih organov, morajo biti zmožni izpolniti zahtevo glede zadostne laboratorijske zmogljivosti (člen 37(4)(a), (b) in (d) UUN) v zvezi z zavezami do vseh pristojnih organov, ki so jih določili.

([27]) Člen 100(2), drugi stavek, UUN in člen 93(4) UUN za nacionalne referenčne laboratorije oziroma RLEU.

Poleg ureditev med vsakim pristojnim organom, ki določi laboratorij, in določenimi laboratoriji bi morali pristojni organi, ki so isti laboratorij določili za uradni laboratorij, med seboj komunicirati in se usklajevati, da uredijo:

— izvajanje presoj (člen 37(2) v povezavi s členom 39(1) UUN): presoje lahko bodisi izvedeta oba pristojna organa/vsi pristojni organi ločeno bodisi se za presojo pooblastijo pristojni organ države članice, v kateri je laboratorij;

— izmenjavo informacij o obsegu akreditacije laboratorija in izidih ocen v zvezi z akreditacijo, zlasti v primerih, kadar se država članica gostiteljica opira na ocene v zvezi z akreditacijo;

— izmenjavo informacij za primer preklica določitve uradnega laboratorija v skladu s členom 39(2) UUN, zlasti preklica s strani pristojnega organa v državi članici, kjer je laboratorij, saj je ta določitev osnovni pogoj za to, da laboratorij določi tudi druga država članica v skladu s členom 37(2)(b) UUN.

Komisija za olajšanje sodelovanja med državami članicami za namene čezmejne določitve in oceno primerov, opisanih v členu 37(6) UUN, zagotavlja osrednjo platformo, prek katere si države članice izmenjujejo kontaktne podatke določenih nacionalnih laboratorijev na svojih ozemljih. Države članice lahko poleg informacij, izmenjanih prek platforme, razmislijo tudi o zagotavljanju dodatnih, podrobnejših informacij v zvezi z dejavnostmi določenih laboratorijev (npr. razpoložljive metode, status akreditacije) na spletiščih svojih pristojnih organov ali laboratorijev.

2.3.3.4 *Podizvajanje*

Vsi laboratoriji, ki izvajajo analize, preskuse in diagnosticiranje uradnih vzorcev, morajo biti določeni kot uradni laboratoriji, razen če noben uradni laboratorij, določen v Uniji ali državi EGP, nima strokovnega znanja in izkušenj, opreme, infrastrukture in osebja, potrebnih za opravljanje novih ali posebno neobičajnih laboratorijskih analiz, preskusov ali diagnosticiranja (člen 37(6) UUN). Tako lahko uradni laboratoriji, razen v primerih v skladu s členom 37(6) UUN, naloge oddajo v podizvajanje le drugemu uradnemu laboratoriju. V takih primerih se za laboratorije, akreditirane v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025, upoštevajo ustrezne določbe navedenega standarda o proizvodih in storitvah, zagotovljenih z zunanjim izvajanjem.

Pristojni organ, ki imenuje laboratorij, bi moral biti vedno obveščen, preden katero koli dejavnost odda v podizvajanje drugemu uradnemu laboratoriju. Če je laboratorij, ki mu je bila dejavnost oddana v podizvajanje, v isti državi članici, vendar ga je imenoval drug pristojni organ, se morata pristojna organa, ki sta ga imenovala, med seboj usklajevati in komunicirati, da se zagotovi, da laboratorij, ki mu je bila dejavnost dana v podizvajanje, izpolnjuje zahteve za imenovanje iz člena 37(4) in (5) UUN za čas trajanja podizvajanja in dejavnost podizvajanja. V ta namen lahko pristojni organi, ki so v isti državi članici, uporabljajo obstoječe oblike upravnega sodelovanja.

Kadar se naloge dajo v podizvajanje uradnemu laboratoriju v drugi državi članici ali državi EGP, člen 37(2) UUN določa, da mora pristojni organ v prvi državi članici določiti laboratorij, ki je v drugi državi članici ali državi EGP. To pravilo zagotavlja, da ima pristojni organ v prvi državi članici, ki določi laboratorij, ves čas nadzor nad vsakim določenim laboratorijem v zvezi z njegovimi nalogami, delovanjem in izpolnjevanjem zahtev ter da lahko poteka učinkovito usklajevanje v skladu s členom 37(2)(a) UUN.

Člen 37(6) UUN določa izjemo od zahteve za določitev, saj pristojnim organom omogoča, da laboratorijem, ki niso določeni za uradne laboratorije ali diagnostične centre, dodeli opravljanje novih ali posebno neobičajnih laboratorijskih analiz, preskusov ali diagnosticiranja. Vendar je to dovoljeno le, če noben drug uradni laboratorij v državi članici ali državi EGP nima strokovnega znanja in izkušenj, opreme, infrastrukture in osebja, potrebnih za take analize. Pristojni organi bi morali utemeljiti svojo odločitev za uporabo te določbe, tako da dokažejo, da so poizvedbe razkrile, da ni bilo mogoče najti drugega ustreznega uradnega laboratorija. Poizvedbe lahko vključujejo mehanizme za upravno pomoč in sodelovanje iz členov 102 do 108 UUN in/ali podatkovno zbirko laboratorijev, ki jo je pripravil Generalni direktorat Komisije za zdravje in varnost hrane ([28]). Postopek, ko lahko pristojni organi „zaprosijo laboratorij ali diagnostični center […], naj opravi te analize, preskuse in diagnosticiranje“, ne zahteva uradne določitve v skladu s členom 37(1) UUN, ampak lahko temelji na pogodbenem sporazumu z zadevnim laboratorijem.

([28]) https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/contactform/DGSANTE_official_labs_R2017_625.

2.3.3.5 *Presoje*

Pristojni organ, ki določi laboratorij, mora preveriti, ali uradni laboratorij še naprej izpolnjuje zahteve za določitev iz člena 37(4) in (5) UUN in obveznosti iz člena 38 UUN. Presoje akreditacij so glavni instrument za zagotovitev uspešnega delovanja uradnih laboratorijev. Tako lahko pristojni organi izpolnijo svojo obveznost v zvezi z organizacijo rednih presoj, tako da uporabijo ocene v zvezi z akreditacijo, ki jih izvede nacionalni akreditacijski organ, če menijo, da so te presoje nepotrebne, tj. enakovredne presojam, ki jih opravi pristojni organ, v skladu s členom 39(1) UUN. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da so seznanjeni z izidi ocen v zvezi z akreditacijo ter tudi vsemi popravnimi ukrepi, ki jih sprejme uradni laboratorij, da lahko ukrepa v skladu s členom 39(2) UUN.

Poleg ocen v zvezi z akreditacijo bi morali biti vzpostavljeni mehanizmi, ki pristojnemu organu omogočajo, da se odzove na neskladnost uradnega laboratorija z zahtevami iz člena 37(4)(a) do (d) UUN in obveznostmi iz člena 38 UUN. Taki mehanizmi lahko vključujejo letno poročanje, redno poročanje, izmenjavo informacij z lokalnimi organi, na katere je pristojni organ prenesel odgovornosti v skladu s členom 4(2) UUN in ki redno sodelujejo z uradnim laboratorijem, ter pregled izidov medlaboratorijskih primerjalnih preskusov ali preizkusov strokovne usposobljenosti, ki jih organizirajo NRL.

Kadar obstaja možnost neskladnosti uradnega laboratorija v zvezi s katero koli točko iz člena 39(2) UUN, pristojni organ ukrepa tako, da na primer organizira dodatne presoje v skladu s členom 39(1) UUN, od laboratorija zahteva, naj sprejme popravne ukrepe, in nazadnje prekliče imenovanje, če laboratorij ne sprejme ustreznih in pravočasnih popravnih ukrepov.

Za smernice glede ureditev presoje med pristojnimi organi različnih držav članic glej zgoraj pod „čezmejna določitev“ in „podizvajanje“.

2.4 **POGLAVJE V – Uradni nadzor živali in blaga, ki vstopajo v Unijo**

2.4.1 ***Pravila o uradnem nadzoru za pošiljke, ki vstopajo v Unijo***

2.4.1.1 *Pošiljke in spremni dokumenti*

> Člen 3 UUN
>
> Opredelitev pojmov
>
> V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...]
>
> (37) „pošiljka“ pomeni število živali ali količino blaga, ki jo zajema isto uradno spričevalo, uradno potrdilo ali kateri koli drug dokument, ki se prevaža z istim prevoznim sredstvom in izvira iz istega ozemlja ali tretje države ter je – razen blaga, za katerega se uporabljajo pravila iz točke (g) člena 1(2) – iste vrste, istega razreda ali istega opisa; […]

Uradna spričevala, uradna potrdila ali dokumenti, ki spremljajo pošiljko, se uporabljajo za identifikacijo živali ali blaga, ki pripada isti pošiljki. Uradna spričevala morajo v skladu s členom 89 UUN omogočati enostavno preverjanje povezave s pošiljko, partijo ali posamezno živaljo ali blagom, na katerega se spričevalo nanaša, ter identifikacijo organa, ki je spričevalo izdal, osebo, ki ga je podpisala, in datuma izdaje. Podobno iz člena 91 UUN izhaja, da morajo uradna potrdila, kadar se nanašajo na pošiljko ali partijo, omogočati preverjanje povezave s to pošiljko ali partijo. Ti dokumenti tako prispevajo k identifikaciji pošiljke in jo spremljajo, da so na voljo zagotovila o skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN.

Živali in blago iz iste pošiljke morajo biti iste vrste, razreda ali opisa, razen rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, za katere veljajo pravila iz člena 1(2)(g) UUN in ki so lahko različnih vrst, razredov ali opisov. Pošiljka rastlinskih proizvodov lahko na primer vsebuje različne vrste sadja in zelenjave, ki so zajeti v istem fitosanitarnem spričevalu.

Ista vrsta, razred ali opis, kadar je potrebno spričevalo za vstop živali ali blaga v Unijo, pomeni naslednje:

(i) živali in blago so lahko zajeti v istem spričevalu, kot se zahteva v skladu z zakonodajo EU;

(ii) ustrezajo lahko istemu opisu pošiljke v delu I navedenega spričevala in

(iii) vsi morajo ustrezati izbranim navedbam iz dela II ustreznega spričevala.

Posamezna pošiljka je lahko sestavljena iz različnih partij. Živali ali blago v pošiljki se prevažajo z istim prevoznim sredstvom.

Blago iz iste pošiljke bi bilo treba med prevozom hraniti pri isti temperaturi (pri sobni temperaturi ali temperaturi okolice, ohlajeno ali zamrznjeno).

2.4.1.2 *Pravila za potrjevanje živali, proizvodov živalskega izvora, sestavljenih proizvodov in zarodnega materiala*

Ključna posebnost v zvezi z živalmi, proizvodi živalskega izvora in zarodnim materialom je, da mora biti uradnik za izdajo spričevala, ki je pooblaščen za podpis uradnih spričeval, uradni veterinar v skladu s členom 237(2) Uredbe (EU) 2016/429, razen če se uporabljajo druga posebna pravila.

Spričevala za živali in valilna jajca je treba v skladu s členi 3, 14 in 101 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/692 ([29]) izdati v desetih dneh pred datumom prispetja na MKT, pri čemer se lahko to obdobje v primeru pomorskega prevoza podaljša, da se upošteva trajanje potovanja po morju (kadar je to podprto z dodatno deklaracijo, ki jo predloži kapitan ladje).

Kar zadeva zarodni material, je v skladu s členom 182 a iste delegirane uredbe v Unijo mogoče uvoziti star razmnoževalni material, ki je bil zbran in pridobljen v skladu s prej veljavnimi pravili EU. V ta namen so na voljo posebna spričevala ([30]).

Tranzit ali pretovarjanje v tretjih državah

Pošiljke so lahko po izstopu iz tretje države porekla in pred vstopom na ozemlje Unije v tranzitu skozi druge tretje države ali se tam pretovorijo. Vendar so tranzit, raztovarjanje ali pretovarjanje živali v tretjih državah (vključno z menjavo vode za vodne živali) dovoljeni le v tretjih državah, ki so na seznamu za vstop posameznega blaga v Unijo, v skladu s členom 14(2) in členom 167(b) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/692. Nekatera odstopanja od tega pravila za kopenske živali so določena v členih 15 in 16 iste delegirane uredbe.

Kadar proizvodi živalskega izvora ali sestavljeni proizvodi ostanejo v zapečatenem zabojniku za prevoz, tako da se sanitarni status pošiljke ne spremeni, tranzitni tretji državi ni treba izdati novega spričevala, saj ne obstaja nevarnost, da zahteve v zvezi z zdravstvenim varstvom živali iz člena 238(1) Uredbe (EU) 2016/429 in zahteve glede javnega zdravja iz člena 21(4)(a) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2292 ([31]) ne bi bile izpolnjene.

([29]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/692 z dne 30. januarja 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za vstop pošiljk nekaterih živali, zarodnega materiala in proizvodov živalskega izvora v Unijo ter za njihove premike in ravnanje z njimi po vstopu (UL L 174, 3.6.2020, str. 379).

([30]) Členi 20–23 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/403 z dne 24. marca 2021 o določitvi pravil za uporabo uredb (EU) 2016/429 in (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede vzorcev veterinarskih spričeval in vzorcev veterinarskih/uradnih spričeval za vstop pošiljk nekaterih kategorij kopenskih živali in njihovega zarodnega materiala v Unijo ter njihove premike med državami članicami, glede uradnega potrjevanja navedenih spričeval ter o razveljavitvi Sklepa 2010/470/EU (UL L 113, 31.3.2021, str. 1).

([31]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2292 z dne 6. septembra 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za vstop pošiljk živali za proizvodnjo živil in nekaterih vrst blaga, namenjenega za prehrano ljudi, v Unijo (UL L 304, 24.11.2022, str. 1).

Vendar mora biti tranzitna tretja država na seznamu za zadevni proizvod in izdati novo spričevalo v naslednjih primerih, kadar jamstva glede zdravja iz prvotnega spričevala niso več veljavna:

— raztovarjanje proizvodov v razsutem stanju, vključno s paletnimi pakiranji, in ponovno natovarjanje v zabojnik za prevoz, namenjen v Unijo;

— raztovarjanje za skladiščenje v skladišču tranzitne tretje države, ne glede na carinski status proizvoda, in ponovno natovarjanje na prevozno sredstvo, namenjeno v Unijo;

— raztovarjanje in kakršna koli obdelava ali predelava v obratu tranzitne tretje države pred ponovnim natovarjanjem na prevozno sredstvo, namenjeno v Unijo.

Primer izdaje več spričeval

Pošiljko proizvodov živalskega izvora iz člena 21(1)(b) Delegirane uredbe (EU) 2022/2292 ali sestavljenih proizvodov iz člena 21(1)(f) iste uredbe praviloma spremlja le eno uradno spričevalo. Vendar bo v nekaterih okoliščinah pošiljko morda moralo spremljati več uradnih spričeval. To bi se lahko zgodilo v primeru živil (t. i. mešanih proizvodov), ki vsebujejo različne proizvode živalskega izvora, na primer ribiške proizvode in mlečne proizvode. V tem primeru velja naslednje:

— pošiljko morajo spremljati ustrezna spričevala, ki se zahtevajo za posamezno vrsto proizvoda živalskega izvora v skladu s členom 21 Delegirane uredbe (EU) 2022/2292;

— v vsakem spričevalu morajo biti v opisu pošiljke navedeni živalske vrste, vrsta proizvodov, obdelava in obrati s seznama, ki so povezani le s kategorijami proizvodov živalskega izvora, na katere se spričevalo nanaša. Vendar bi morali biti oznake HS, število pakiranj in teža povezani s končnim proizvodom, kar pomeni, da bi morali biti ti podatki isti v vseh navedenih spričevalih in bi se morali nanašati na pošiljko kot celoto in ne na proizvod, zajet v vsakem posameznem spričevalu;

— za zagotovitev ustrezne sledljivosti bi morala biti spričevala razpoznavna z istim sklicem ali pa bi moralo vsako spričevalo vsebovati sklic na druga spričevala;

— na MKT se bo izdal le en SZVD, saj gre za eno pošiljko. Opis pošiljke se mora nanašati na podatke o končnem proizvodu.

Podobno je lahko za pošiljko proizvodov, ki vsebujejo različne živalske stranske proizvode ali so sestavljeni iz njih, kot so na primer krmna mešanica ali sestavljena gnojila, potrebno več kot eno uradno spričevalo. V primeru takih proizvodov je treba izdati ustrezna spričevala za *vsako* vrsto živalskega stranskega proizvoda.

2.4.1.3 *Pravila za certificiranje rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov*

Nekatere rastline, rastlinski proizvodi in drugi predmeti s poreklom iz tretje države lahko vstopijo v Unijo, če jih spremlja fitosanitarno spričevalo, ki ga izdajo pristojni organi tretje države, kot je določeno v členu 71 Uredbe (EU) 2016/2031.

Čeprav je treba fitosanitarno spričevalo za izvoz izdati za pošiljke, ki se vnašajo *neposredno* iz tretje države porekla, je treba v skladu s členom 76 Uredbe (EU) 2016/2031 fitosanitarno spričevalo za izvoz ali ponovni izvoz izdati, kadar se pošiljke vnašajo iz tretje države odpreme, tj. države ponovnega izvoza, ki ni država porekla navedenih pošiljk. Fitosanitarno spričevalo za ponovni izvoz lahko izda država odpreme, če v navedeni državi blago iz pošiljke ni bilo pridelano ali predelano tako, da bi se spremenila njegova narava, in le če je na voljo izvirnik fitosanitarnega spričevala za izvoz ali njegova overjena kopija.

Vsebina teh spričeval je določena v Prilogi V k Uredbi (EU) 2016/2031. Fitosanitarno spričevalo za izvoz ali njegova overjena kopija mora biti priložena fitosanitarnemu spričevalu za ponovni izvoz in mora biti z njim povezana. Odgovorni pristojni organi morajo pri izdaji fitosanitarnega spričevala za ponovni izvoz upoštevati vse spremembe v zvezi s tveganjem zaradi škodljivih organizmov, povezanim s pošiljko, ki so morda nastale v državi odpreme. Če je pošiljka prepakirana, ponovno natovorjena, skladiščena, razdeljena ali združena z drugimi uvoženimi pošiljkami, se lahko fitosanitarno spričevalo za ponovni izvoz še vedno izda, če pošiljka ni bila izpostavljena napadenosti ali kontaminaciji s škodljivimi organizmi, za katere velja zakonodaja Unije.

V nekaterih primerih morajo pristojni organi tretje države odpreme sprejeti ustrezne ukrepe za izdajo novega fitosanitarnega spričevala za izvoz, da bi zagotovili, da pošiljka izpolnjuje veljavne zahteve Unije.

Kadar je ustrezno, mora biti v skladu s členom 76 Uredbe (EU) 2016/2031 priložena pravilna dopolnilna izjava, da lahko pristojni organ sprejme pošiljko.

2.4.1.4 *Elektronsko certificiranje*

Storitev elektronskega certificiranja v sistemu TRACES omogoča pripravo elektronskih uradnih spričeval in dokumentov ter njihov prenos v sistem TRACES. Olajšuje izvajanje uradnega nadzora, saj imajo vsi akterji, ki sodelujejo pri posameznem premiku, prek sistema TRACES takojšen dostop do izvirnika elektronskega spričevala ali SZVD. Poleg tega je storitev elektronskega certificiranja v sistemu TRACES brezplačno na voljo vsem pristojnim organom, ki uporabljajo sistem TRACES (v EU in zunaj nje). Uradna spričevala in SZVD je treba podpisati elektronsko, kadar se tako zahteva s sektorskimi pravili, na primer pri izdaji uradnega spričevala iz člena 35(1) Uredbe (EU) 2018/848, ki ga je treba izdati v elektronski obliki v sistemu TRACES (člen 1 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/2119 ([32])).

Samo uradna spričevala in SZVD, ki so skladni z zahtevami za elektronsko certificiranje iz uredbe o IMSOC, se lahko štejejo za elektronske, zaradi česar ni treba izdati ustreznih uradnih spričeval in dokumentov v papirni obliki.

2.4.1.5 *Živali in blago, ki vstopajo v Unijo in nad katerimi se izvaja uradni nadzor*

Člen 3 UUN

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...]

(40) „vstopanje v Unijo“ ali „vstop v Unijo“ pomeni vnos živali in blaga na eno od ozemelj, ki so navedena v Prilogi I k tej uredbi, s področij izven navedenih ozemelj, razen kar zadeva pravila iz točke (g) člena 1(2), v zvezi s katerimi pomeni vnos blaga na „ozemlje Unije“, kakor je opredeljeno v drugem pododstavku člena 1(3) Uredbe (EU) 2016/2031;

(44) „tranzit“ pomeni premik iz ene tretje države v drugo tretjo državo s prevozom pod carinskim nadzorom prek enega od ozemelj iz Priloge I ali premik z enega od ozemelj iz Priloge I na drugo ozemlje iz Priloge I po prevozu prek ozemlja tretje države, razen kar zadeva pravila iz točke (g) člena 1(2), v zvezi s katerimi pomeni bodisi:

(a) premik iz ene tretje države v drugo tretjo državo, kakor je opredeljena v prvem pododstavku člena 1(3) Uredbe (EU) 2016/2031, ki poteka pod carinskim nadzorom čez ozemlje Unije, kakor je opredeljeno v drugem pododstavku člena 1(3) navedene uredbe, bodisi

(b) premik z „ozemlja Unije“ na drugi del „ozemlja Unije“, kakor je opredeljeno v drugem pododstavku člena 1(3) Uredbe (EU) 2016/2031, ki poteka čez ozemlje tretje države, kakor je opredeljeno v prvem pododstavku člena 1(3) navedene uredbe; [...]

V členih 43 do 77 UUN so določena pravila za uradni nadzor vseh pošiljk živali in blaga, ki vstopajo v Unijo, ter vzpostavljeno razlikovanje med živalmi in blagom, za katere se uradni nadzor na MKT izvede, da se preveri skladnost s pravili iz člena 1(2), oziroma se tak nadzor ne izvede.

([32]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/2119 z dne 1. decembra 2021 o določitvi podrobnih pravil o nekaterih evidencah in izjavah, ki se zahtevajo od izvajalcev dejavnosti in skupin izvajalcev dejavnosti, ter o tehničnih sredstvih za izdajo certifikatov v skladu z Uredbo (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1378 glede izdaje certifikata za izvajalce dejavnosti, skupine izvajalcev dejavnosti in izvoznike v tretjih državah (UL L 430, 2.12.2021, str. 24).

V členih 44 do 46 UUN je določen uradni nadzor živali in blaga, ki jih ni treba obvezno predložiti na MKT. Ti členi se uporabljajo za pošiljke, za katere se šteje, da pomenijo manjše tveganje, in omogočajo prožnost glede lokacije uradnega nadzora, ki se lahko izvede na katerem koli ustreznem mestu od točke vstopa v Unijo, vključno z MKT, do namembnega kraja (člen 44(3) UUN). Ta nadzor se izvaja na podlagi tveganja.

Pristojni organi morajo za določitev tveganja v skladu s členom 44(2) UUN med drugim upoštevati preteklo skladnost: obrat proizvodnje ali porekla, izvoznika, izvajalca dejavnosti, odgovornega za pošiljko, državo izvoza v EU, in jamstva, ki jih zagotovijo njeni pristojni organi glede skladnosti s pravili iz člena 1(2) UUN.

V členih 47 do 64 UUN je določen uradni nadzor nad živalmi in blagom iz člena 47(1), ki jih je treba predložiti na MKT prvega prispetja v Unijo ter nad njimi izvesti uradni nadzor.

Izvajalec dejavnosti, odgovoren za pošiljko, mora pred fizičnim prispetjem pošiljke na MKT poslati predhodno uradno obvestilo o njenem prispetju, tako da izpolni del I SZVD. To je obvezen korak za predložitev pošiljke v uradni nadzor na MKT in je določen v členu 56 UUN, razen v posebnih primerih, kot je pretovarjanje v rokih, določenih v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/2124. To uradno obvestilo je treba poslati najpozneje en delovni dan *pred* pričakovanim prispetjem pošiljke na MKT prvega prispetja, v primeru logističnih omejitev pa najpozneje štiri ure pred pričakovanim prispetjem, v skladu s členom 1 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1013 ([33]).

Poleg teh zahtev je treba v skladu s členom 3 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/2307 ([34]) prehodno uradno obvestilo za vse kategorije ekoloških proizvodov in proizvodov iz preusmeritve predložiti prek sistema TRACES v enakih rokih, kot so določeni v Izvedbeni uredbi (EU) 2019/1013. V ta namen se uporablja polje 20 v potrdilu o kontrolnem pregledu.

Izvajalec nadzora ali nadzorni organ mora v skladu s členom 5 Delegirane uredbe (EU) 2021/2306 pri izdaji ustreznega potrdila o kontrolnem pregledu v sistem TRACES vnesti trgovinske dokumente in prevozne listine pošiljke. Če je pošiljka vključena tudi v SZVD, je priporočljivo, da se ji priložijo isti trgovinski dokumenti in prevozne listine, s čimer se olajša sodelovanje med pristojnimi organi pri sočasnih pregledih.

Komisija v skladu s pooblastili iz člena 47(2) UUN določi sezname nekaterih živali in blaga, nad katerimi se izvaja uradni nadzor na mejnih kontrolnih točkah in ki so opredeljeni z ustreznimi oznakami kombinirane nomenklature (KN).

Zlasti Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/632 ([35]) zajema sezname živali, proizvodov živalskega izvora, zarodnega materiala, živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, sestavljenih proizvodov ter sena in slame, ki so predmet uradnega nadzora na MKT. Živali in proizvodi, ki niso vključeni v Prilogo k Izvedbeni uredbi, so samodejno *izključeni* iz uradnega nadzora iz člena 47(1) UUN. V skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/630 ([36]) so iz uradnega nadzora na MKT izvzeti nekateri trajni sestavljeni proizvodi z nizkim tveganjem za javno zdravje in zdravje živali ter določena pravila za izvajanje uradnega nadzora teh proizvodov.

([33]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1013 z dne 16. aprila 2019 o predložitvi predhodnega uradnega obvestila o pošiljkah nekaterih kategorij živali in blaga, ki vstopajo v Unijo (UL L 165, 21.6.2019, str. 8).

([34]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/2307 z dne 21. oktobra 2021 o pravilih o dokumentih in uradnih obvestilih, ki se zahtevajo za ekološke proizvode in proizvode iz preusmeritve, namenjene za uvoz v Unijo (UL L 461, 27.12.2021, str. 30).

([35]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/632 z dne 13. aprila 2021 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede seznamov živali, proizvodov živalskega izvora, zarodnega materiala, živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, sestavljenih proizvodov ter sena in slame, za katere velja uradni nadzor na mejnih kontrolnih točkah, ter o razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2007 in Odločbe Komisije 2007/275/ES (UL L 132, 19.4.2021, str. 24).

([36]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/630 z dne 16. februarja 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede nekaterih kategorij blaga, izvzetih iz uradnega nadzora na mejnih kontrolnih točkah, in spremembi Odločbe Komisije 2007/275/ES (UL L 132, 19.4.2021, str. 17).

Poleg tega Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1793 ([37]) vsebuje sezname nekaterih živil in krme neživalskega izvora iz nekaterih tretjih držav, za katere v skladu s členom 47(1)(d) in (e) UUN veljajo začasno povečanje uradnega nadzora in nujni ukrepi (posebni pogoji za vstop in začasna ustavitev vstopa v Unijo), s katerimi je urejen vstop takih živil in krme.

Na področju zdravja rastlin so v prilogah XI in XII k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2019/2072 ([38]) določeni seznami rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov v skladu s členoma 72(1) in 74(1) Uredbe (EU) 2016/2031, ki so predmet uradnega nadzora na MKT prvega prispetja v Unijo v skladu s členom 47(1)(c) UUN.

Pristojni organi so odgovorni za ugotavljanje identitete živali in blaga ter odločanje o tem, ali živali in blago ustrezajo opisom iz zgornjih uredb in ali zato spadajo na področje uporabe teh uredb ali ne.

2.4.1.6 *Izvajanje pregledov*

Člen 3 UUN

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...]

(41) „dokumentacijski pregled“ pomeni pregled uradnih spričeval, uradnih potrdil in drugih dokumentov, vključno s poslovnimi dokumenti, ki morajo spremljati pošiljko v skladu s pravili iz člena 1(2), člena 56(1) ali izvedbenimi akti, sprejetimi v skladu s členi 77(3), 126(3), 128(1) in 129(1);

(42) „identifikacijski pregled“ pomeni vizualni inšpekcijski pregled, s katerim se preveri, da se vsebina in označitev pošiljke, vključno z oznakami na živalih, zalivkah in prevoznih sredstvih, ujemajo z informacijami v uradnih spričevalih, uradnih potrdilih in drugih spremnih dokumentih;

(43) „fizični pregled“ pomeni pregled živali ali blaga in, kakor je ustrezno, embalaže, prevoznih sredstev, označb in temperature, vzorčenje za analizo, preskušanje ali diagnosticiranje ter vsak drug pregled, ki je potreben za preverjanje skladnosti s pravili iz člena 1(2); [...]

Izvajalci dejavnosti morajo v skladu s členom 15(1) in (3) UUN osebju pristojnih organov omogočiti dostop do opreme, prevoznih sredstev in prostorov, sistemov upravljanja informacij, živali in blaga pod njihovim nadzorom ter dokumentov, kolikor je to potrebno za izvajanje uradnega nadzora nad pošiljkami. Izvajalci, odgovorni za pošiljke, morajo dati na voljo vse informacije o pošiljki v papirni ali elektronski obliki.

Obstajajo tri različne vrste pregledov živali in blaga, ki so navedeni v členu 47(1) UUN ali ki spadajo na področje uporabe člena 44 UUN in jih je treba izvajati po tem standardnem vrstnem redu, in sicer dokumentacijski pregledi, identifikacijski pregledi ter fizični pregledi. Izvajati jih je treba različno pogosto, pri čemer se najpogosteje izvajajo dokumentacijski pregledi, manj pogosto identifikacijski pregledi ter enako ali manj pogosto fizični pregledi.

([37]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1793 z dne 22. oktobra 2019 o začasnem povečanju uradnega nadzora in nujnih ukrepih, ki urejajo vstop nekaterega blaga iz nekaterih tretjih držav v Unijo, izvajanju uredb (EU) 2017/625 in (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb Komisije (ES) št. 669/2009, (EU) št. 884/2014, (EU) 2015/175, (EU) 2017/186 in (EU) 2018/1660 (UL L 277, 29.10.2019, str. 89).

([38]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 z dne 28. novembra 2019 o določitvi enotnih pogojev za izvajanje Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 690/2008 in spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019 (UL L 319, 10.12.2019, str. 1).

Dokumentacijske preglede vseh pošiljk živali in blaga iz člena 47(1) UUN mora opraviti pristojni organ, odgovoren za MKT (člen 54(1) UUN). Za tiste živali in blago, ki spadajo na področje uporabe člena 44 UUN, se uradni nadzor izvede na ustreznem mestu (kot je opredeljeno v členu 44(3)). V skladu s splošnim pravilom iz člena 9(5) UUN morajo biti upravno breme in ovire pri poslovanju za izvajalce dejavnosti čim manjši. Oviro pri poslovanju, ki iz tega izhaja, bi bilo zato treba upoštevati pri izbiri kraja uradnega nadzora blaga, ki spada na področje uporabe člena 44 UUN, da se zagotovi nemoteno trgovanje. Dokumentacijski pregledi se izvajajo na podlagi ocene tveganja in ustrezno pogosto (člena 44(1) in 45(1) UUN).

Pošiljkam živali in blaga iz člena 47(1) UUN, nad katerimi se izvaja uradni nadzor na MKT, morajo biti priloženi izvirniki spričeval ali dokumentov ali enakovredni dokumenti v elektronski obliki, ki se zahtevajo v skladu s pravili iz člena 1(2). V skladu s členom 50 UUN *morajo* ta spričevala ali dokumenti hraniti pristojni organi MKT, ki morajo izvajalcem dejavnosti zagotoviti overjene ali elektronske kopije, razen če je drugače določeno v pravilih iz člena 1(2). V skladu s členi 11, 13 in 15 Delegirane uredbe (EU) 2019/2124 o živalih, ki ostanejo na istem prevoznem sredstvu za nadaljnje potovanje, in o prenesenih pošiljkah, morajo spremna spričevala ostati pri pošiljkah do konca potovanja.

Dokumentacijski pregledi nekaterih rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov se lahko izvajajo v oddaljenosti od MKT, v skladu s členom 7 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2123 ([39]).

Dokumentacijski pregledi vključujejo:

— pregled uradnih spričeval, uradnih potrdil in drugih dokumentov, ki spremljajo pošiljke, ali enakovrednih elektronskih dokumentov pošiljk, predloženih v sistemu TRACES, ter

— preverjanje skladnosti teh dokumentov z ustreznimi pravnimi zahtevami in preverjanje skladnosti informacij, ki jih vsebujejo, s pravili iz člena 1(2) UUN.

Pristojni organi morajo za živali in blago iz člena 47(1) UUN pri dokumentacijskem pregledu pregledati spričevala, potrdila in druge dokumente, ki morajo spremljati pošiljko. Preveriti morajo, da je izvajalec dejavnosti v skladu z določbami člena 56 UUN pravilno in natančno izpolnil del I SZVD ter ga predložil v IMSOC (TRACES) *pred* prispetjem pošiljke na MKT in da vsebovane informacije ustrezajo informacijam, vključenim v uradna spričevala, uradna potrdila in druge dokumente. Dokumentacijski pregledi se nanašajo tudi na informacije o uporabi živali in blaga ter njihovem namembnem kraju.

Pristojni organi morajo po dokumentacijskih pregledih v določenih časovnih intervalih opraviti identifikacijske preglede pošiljk, ki so predložene na kraju uradnega nadzora, kot to določa pravo Unije, na primer Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2129 ([40]), Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1793 in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/2389 ([41]). Ti pregledi, opredeljeni v točki 42 člena 3 UUN vključujejo zlasti preverjanje števila in značilnosti živali, vsebine in količine blaga, ki vstopa v Unijo, ter po potrebi žigov, identifikacijskih oznak, oznak, zalivk in prevoznih sredstev glede na ustrezne informacije, ki jih vsebujejo uradna spričevala, uradna potrdila in drugi dokumenti.

([39]) Delegirana Uredba Komisije (EU) 2019/2123 z dne 10. oktobra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil v zvezi s tem, v katerih primerih in pod katerimi pogoji se identifikacijski in fizični pregledi nekaterega blaga lahko izvajajo na kontrolnih točkah, dokumentacijski pregledi pa v oddaljenosti od mejnih kontrolnih točk (UL L 321, 12.12.2019, str. 64).

([40]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2129 z dne 25. novembra 2019 o določitvi pravil za enotno uporabo pogostosti identifikacijskih in fizičnih pregledov nekaterih pošiljk živali in blaga, ki vstopajo v Unijo (UL L 321, 12.12.2019, str. 122).

([41]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/2389 z dne 7. decembra 2022 o določitvi pravil za enotno uporabo pogostosti identifikacijskih in fizičnih pregledov pošiljk rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, ki vstopajo v Unijo (UL L 316, 8.12.2022, str. 42).

Za pošiljke nekaterih proizvodov živalskega izvora, zarodnega materiala, živalskih stranskih proizvodov, pridobljenih proizvodov, sena in slame ter sestavljenih proizvodov se identifikacijski pregledi lahko omejijo na identifikacijo prevoznega sredstva in preverjanje zalivk, kadar so izpolnjeni nekateri pogoji, kot je določeno v členu 3(2) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2130 ([42]).

Fizične preglede je treba izvajati tako pogosto, kot to določa pravo Unije (na primer zgoraj navedene uredbe, ki določajo pogostost identifikacijskih pregledov), da se preveri skladnost živali in blaga z veljavnimi pravili iz člena 1(2) UUN ter posebnimi zahtevami, opredeljenimi v uradnih spričevalih, uradnih potrdilih in drugih dokumentih (člen 4(1) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2130).

Izvedbena uredba (EU) 2019/2130 določa podrobna pravila o postopkih, ki jih je treba izvajati med dokumentacijskimi, identifikacijskimi in fizičnimi pregledi živali in blaga, ki so predmet uradnega nadzora na MKT, ter po njih.

V členu 6 Uredbe (EU) 2021/2306 so določena podrobna pravila o uradnem nadzoru ekoloških proizvodov in proizvodov iz preusmeritve.

2.4.1.7 *Uporaba SZVD*

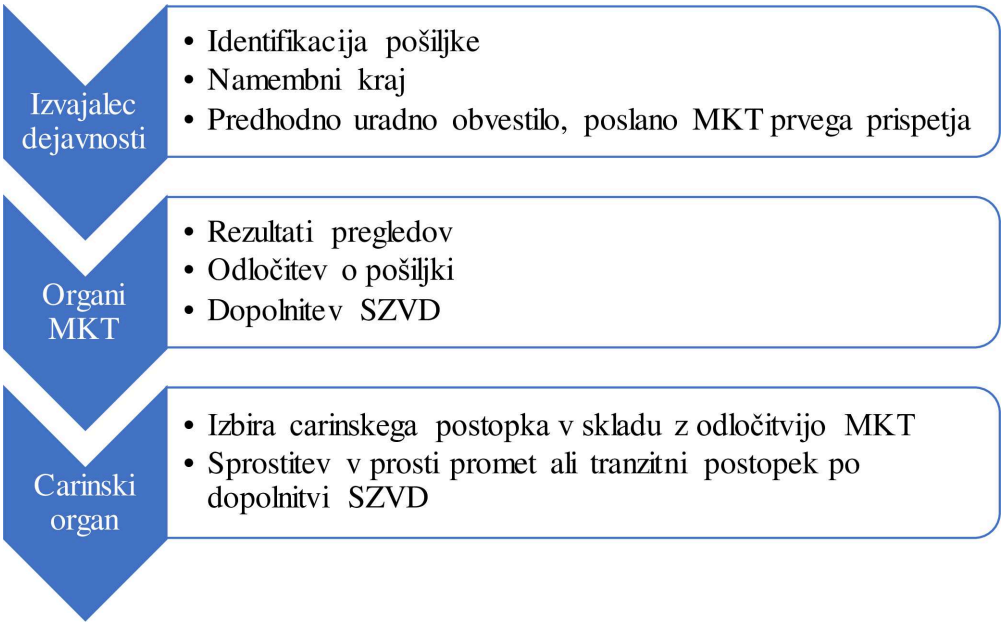
Izvajalec dejavnosti, odgovoren za pošiljko, mora v skladu s členom 56(1) in (4) UUN za vsako pošiljko blaga iz člena 47(1) UUN izpolniti in predložiti del I SZVD, da pristojnim organom MKT zagotovi zahtevane informacije o identifikaciji in namembnem kraju navedene pošiljke.

Pristojni organi MKT morajo v SZVD evidentirati rezultate uradnega nadzora, ki so ga opravili, in odločitev, ki je bila sprejeta o pošiljki (člen 56(3) UUN).

Carinski organi morajo dopolnjen SZVD uporabiti za izbiro ustreznega carinskega postopka in sprostitev pošiljke s potrjenim SZVD v prosti promet v skladu s členom 57 UUN.

Slika 6

Dopolnitev in uporaba SZVD v skladu s členoma 56 in 57 UUN

([42]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2130 z dne 25. novembra 2019 o določitvi podrobnih pravil o postopkih, ki jih je treba izvajati med dokumentacijskimi, identifikacijskimi in fizičnimi pregledi živali in blaga, nad katerimi se izvaja uradni nadzor na mejnih kontrolnih točkah, ter po njih (UL L 321, 12.12.2019, str. 128).

Dopolnitev SZVD je osnovni pogoj za morebitno razdelitev pošiljke v skladu s členom 50(3) UUN. Odgovornemu izvajalcu dejavnosti je treba v skladu s členom 50(2) UUN izdati overjen papirni ali elektronski izvod uradnih spričeval ali dokumentov izvirne pošiljke.

Dopolnjen SZVD v papirni ali elektronski obliki *mora* spremljati pošiljko do namembnega kraja in do njene sprostitve v prosti promet v skladu s členom 4 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1602 ([43]) ali dokler ne zapusti Unije. Carinski organi lahko v skladu s členom 57(2) UUN dovolijo predložitev pošiljke le v carinski postopek, ki je skladen z odločitvijo MKT, navedeno v SZVD.

Izvajalcu dejavnosti se z vsako odločitvijo MKT odprejo različne možnosti glede carinske deklaracije in obravnave pošiljke. Če MKT na primer odloči, da se pošiljka sprosti v prosti promet, se lahko izvajalec dejavnosti še vedno odloči, da se za pošiljko izvedejo carinski postopki tranzita ali ponovnega izvoza. Če pa MKT odloči, da je pošiljka namenjena tranzitu, izvajalec dejavnosti ne more zahtevati carinske sprostitve v prosti promet.

2.4.1.8 *Sprememba namena in posebna obdelava pošiljk*

Kadar se predvidena uporaba pošiljke spremeni po tem, ko je bila pošiljka zavrnjena na MKT, vendar kadar je še vedno pod nadzorom organa MKT, je treba izdati nadomestni SZVD in ga povezati s prvotnim SZVD.

Nasprotno pa SZVD ni primerno nadomestiti, kadar je pošiljka zavrnjena in je pozneje dana v posebno obdelavo.

Pristojni organ, ki nadzoruje posebno obdelavo, mora namesto tega odločiti o skladnosti pošiljke s pravili Unije in nacionalnimi pravili. Carinski organi bodo na podlagi te *dokumentirane* odločitve odločili o sprostitvi pošiljke v prosti promet in upravljanje količine se bo izvedlo zunaj sistema EU CSW-CERTEX.

2.4.1.9 *SZVD-PP, povezan s fitosanitarnim spričevalom*

Iz opredelitve izraza „pošiljka“ v členu 3(37) UUN izhaja, da pošiljka blaga, za katerega veljajo pravila o zdravju rastlin iz člena 1(2)(g) UUN, ne vsebuje obvezno *iste* vrste, razreda ali opisa blaga. Pošiljka v skladu z navedeno določbo pomeni količino blaga, ki ga, med drugim, „[…] zajema isto uradno spričevalo“.

Iz člena 56 UUN v povezavi s členom 3(37) UUN izhaja, da se SZVD-PP, kot je opredeljen v členu 40 uredbe o IMSOC, lahko izda le v zvezi s količino rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov, zajetih v *istem* fitosanitarnem spričevalu.

Zato lahko fitosanitarno spričevalo zajema proizvode različne vrste, razreda in opisa, vendar je SZVD-PP mogoče povezati *le* z *enim* fitosanitarnim spričevalom za izvoz ali enim fitosanitarnim spričevalom za ponovni izvoz. Če je SZVD-PP povezan s fitosanitarnim spričevalom za ponovni izvoz, se lahko fitosanitarnemu spričevalu za ponovni izvoz priloži eno ali več fitosanitarnih spričeval za izvoz.

2.4.2 ***Nezakonit vstop pošiljk v Unijo***

Če se pošiljka živali in blaga iz člena 47(1) UUN, za katero je treba opraviti uradni nadzor na MKT, na MKT ne predloži ali se ne predloži v skladu s pravili iz istega člena, *morajo* pristojni organi v skladu s členom 66(6) UUN odrediti, da se ta pošiljka zadrži ali odpokliče in uradno pridrži.

Dopolnjen SZVD za navedene pošiljke je v fazi carinske deklaracije *treba* predložiti carinskim organom. Če se SZVD ob vložitvi carinske deklaracije ne predloži, morajo carinski organi v skladu s členom 57(3) UUN pošiljko pridržati in takoj obvestiti pristojne organe MKT.

([43]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1602 z dne 23. aprila 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnega zdravstvenega vstopnega dokumenta, ki je priložen pošiljkam živali in blaga do njihovega namembnega kraja (UL L 250, 30.9.2019, str. 6).

2.4.2.1 *Uradno obvestilo*

Kadar država članica vstopa pošiljke v Unijo ni država članica carinske deklaracije, se uporabljata člena 14 in 15 Uredbe Sveta (ES) št. 515/97 ([44]) o spontani pomoči (brez predhodne zahteve) med pristojnimi organi držav članic.

Obveznost takojšnjega obveščanja pristojnih organov MKT, ki se nanaša na živali in blago iz člena 47(1), je v UUN določena v členu 57(3). Vendar je to pošiljanje uradnih obvestil odvisno od tega, ali na vstopni točki obstaja MKT.

Na vstopni točki je MKT

Carinski organi države članice, v kateri je vložena deklaracija, morajo uradno obvestiti:

— pristojne organe MKT na točki vstopa, da bi se izvedle morebitne preiskave ali sprejeli nadaljnji ukrepi. Kadar pri izvajanju uradnega nadzora za isto pošiljko na MKT sodeluje več pristojnih organov (na primer, če morata pošiljko spremljati SZVD-PP in SZVD-D ter se organi, odgovorni za izvajanje pregledov, evidentiranih v teh dokumentih, razlikujejo), je treba obvestiti *vsakega* izmed njih;

— carinske organe države članice vstopa, da gre za nezakonito trgovino, ki poteka tudi v nasprotju s členom 57(1) UUN, saj morajo ti organi tesno sodelovati z drugimi organi, kot je določeno v členu 75(1) UUN in v okviru obvladovanja tveganja iz člena 46 Uredbe (EU) št. 952/2013 ([45]).

Na vstopni točki ni MKT

Na podlagi obveznosti sodelovanja v skladu s členoma 57(3) in 75(1) UUN ter členom 46 in členom 47(2) Uredbe (EU) št. 952/2013 morajo carinski organi države članice, v kateri je vložena deklaracija, ali pristojni organi navedene države članice uradno obvestiti:

— osrednji pristojni organ, odgovoren za uradni nadzor na MKT v državi članici vstopa;

— carinske organe države članice vstopa, da gre za nezakonito trgovino, ki poteka tudi v nasprotju s členom 57(1) UUN.

Države članice lahko za namene tega uradnega obvestila vzpostavijo postopke, ki zagotavljajo takojšnjo/takojšnje:

1. komunikacijo med carinskimi organi in pristojnimi organi države članice, v kateri je vložena deklaracija;

2. sporočanje informacij s strani pristojnih organov države članice, v kateri je vložena deklaracija, pristojnim organom MKT in/ali osrednjemu pristojnemu organu za preglede na MKT v državi članici vstopa.

2.4.2.2 *Ukrepi*

Člen 57(3) UUN določa, da morajo pristojni organi sprejeti potrebne ukrepe v skladu s členom 66(6) UUN brez dodatnih pojasnil. Zato se države članice same odločijo, kateri pristojni organi (kot so opredeljeni v členu 3(3) UUN) so odgovorni za te ukrepe. Glede na posamezen primer je to lahko pristojni organ MKT ali pristojni organ na lokaciji, na kateri se nahaja carinski urad in kjer je pošiljka pridržana, ali osrednji pristojni organ, odgovoren za uradni nadzor na MKT.

V istem členu je določeno tudi, da morajo carinski organi nemudoma obvestiti pristojne organe MKT. Kadar na domnevni točki vstopa v EU ni določene MKT, je praktično, da carinski organi obvestijo pristojne organe svojih držav članic.

([44]) Uredba Sveta (ES) št. 515/97 z dne 13. marca 1997 o medsebojni pomoči med upravnimi organi držav članic in o sodelovanju med njimi in Komisijo zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje (UL L 82, 22.3.1997, str. 1).

([45]) Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (prenovitev) (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

Ukrepi, ki jih je treba sprejeti v zvezi s pošiljko, so odvisni od lokacije pošiljke v času odkritja:

— če je pošiljka *še vedno na vstopni točki*, bi jo morali na carini preusmeriti na MKT, kjer bodo pristojni organi v skladu s členom 65(2) UUN izvedli uradni nadzor v skladu s členom 47(1).

  Če glede na rezultate uradnega nadzora pošiljka ni skladna z materialnimi pravili, bodo pristojni organi zavrnili njen vstop v Unijo v skladu s členom 66(1) in sprejeli ustrezne ukrepe, pri čemer bodo uporabili člen 66(3);

— če je pošiljka že *zapustila točko vstopa* in carinsko območje, s katerim je povezana, bi moral lokalni pristojni organ nad njo izvesti uradni nadzor, pri čemer bi bilo treba pošiljko zadržati, odpoklicati in pridržati, kot je določeno v členu 66(6), da se sprejme odločitev o možnih ukrepih iz člena 66(3). Pošiljka se ne sme vrniti na MKT.

Ukrepe bi bilo treba sporočiti pristojnim organom države članice vstopa, če se ta razlikuje od države članice, v kateri je pošiljka pridržana.

2.4.2.3 *Nepravilne oznake KN*

Izvajalec dejavnosti, odgovoren za pošiljko, mora v skladu s členom 56 UUN ter členom 40 uredbe o IMSOC in Priloge II k tej uredbi, v delu I SZVD, natančneje v polju I.31 SZVD, zagotoviti informacije o živalih in blagu tako, da (med drugim) navede oznake iz kombinirane nomenklature (v nadaljnjem besedilu: oznake KN). Poleg tega morajo oznake KN, navedene v SZVD, ustrezati oznakam KN, navedenim v carinskih deklaracijah, da lahko carinske službe opravijo potrebna preverjanja, kot je določeno v členu 57 UUN.

Kadar so oznake KN, ki jih izvajalec dejavnosti navede v SZVD, nepravilne, nastanejo praktične posledice pri izvajanju uradnega nadzora na MKT. V takih primerih bi bilo treba uporabiti naslednja načela:

— ne glede na obstoj namere je za navedbo nepravilnih oznak KN v SZVD še naprej odgovoren izvajalec dejavnosti;

— za oceno pravilnosti navedene oznake KN so pristojni *samo* carinski organi. Zato bi se morale MKT posvetovati s carinskimi organi, da bi ugotovile pravilnost oznake KN;

— kadar izvajalec dejavnosti navede nepravilno oznako KN, zaradi česar je pošiljka izključena iz uradnega nadzora na MKT, MKT ne more biti seznanjena z obstoječo pošiljko. Zato naloga za odkrivanje nepravilnih oznak KN v carinskih deklaracijah pripada carinskim organom. V tem primeru so ukrepi, ki jih je treba sprejeti v zvezi s pošiljko, odvisni od lokacije v času odkritja v skladu z ukrepi, sprejetimi v primerih nezakonitega vstopa pošiljk v Unijo, kot so pojasnjeni v prejšnjem oddelku;

— kadar izvajalec dejavnosti prijavi nepravilno oznako KN, zaradi česar se pošiljka predloži na MKT, so ukrepi, ki jih je treba sprejeti, odvisni od tega, ali MKT nepravilne oznake KN odkrije ali ne:

  — če MKT odkrije nepravilne oznake KN, se je treba najprej posvetovati z izvajalcem dejavnosti, da se izključi možnost napačne deklaracije. Če ni doseženo soglasje o pravilnosti oznak KN ali o tem še vedno obstaja dvom, se je treba za uradno potrditev posvetovati s carinskimi organi. V tem primeru lahko izvajalec dejavnosti še vedno popravi del I SZVD;

  — če MKT ne odkrije nepravilnih oznak KN in napako pozneje odkrijejo carinski organi, bi bilo treba MKT obvestiti, da nadomesti in prekliče potrjeni SZVD. MKT bi morala v nekaterih primerih ponovno preučiti tudi možne posledice, kar zadeva uvozne zahteve, in po potrebi spremeniti končno odločitev.

2.4.3 ***Obravnava neskladnih pošiljk***

2.4.3.1 *Neskladnost, odkrita pred sprostitvijo v prosti promet*

Kadar obstaja sum, da pošiljka živali ali blaga iz člena 44(1) ali člena 47(1) UUN ni skladna s pravili iz člena 1(2) UUN, je navedeno pošiljko v skladu s členom 65(1) in (3) UUN *treba* pridržati in nad njo izvesti uradni nadzor, da se navedeni sum na neskladnost potrdi ali odpravi.

Pristojni organi morajo po potrditvi neskladnosti zavrniti vstop pošiljke v Unijo (člen 66(1) UUN) in sprejeti ukrepe v skladu s členi 66, 67 in 72 UUN, saj pošiljke še niso sproščene v prosti promet.

Podobno, kadar laboratorijski rezultati pokažejo neskladnost pošiljk kategorij blaga iz točke (a) člena 1(1) Delegirane uredbe (EU) 2019/2124, ki so bile predložene v končnem namembnem kraju po odobritvi nadaljnjega prevoza, morajo pristojni organi MKT sprejeti nadaljnje ukrepe iz člena 66(3) do (6) UUN, pri čemer sodelujejo s pristojnimi organi končnega namembnega kraja v skladu s členoma 7 in 8 Delegirane uredbe (EU) 2019/2124. Za uradno obveščanje v skladu s členom 66(5) UUN se uporablja sistem TRACES.

Pristojni organi bi morali za uvedbo ustreznih ukrepov najprej za vsak primer posebej oceniti, ali pošiljke pomenijo tveganje, pri čemer bi morali upoštevati opredelitev tveganja iz člena 3(24) UUN.

Člen 3 UUN Opredelitev pojmov V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...] (24) „tveganje“ pomeni funkcijo verjetnosti škodljivega vpliva na zdravje ljudi, živali ali rastlin, dobrobit živali ali okolje in resnosti tega vpliva, ki izhaja iz nevarnosti; [...]

Kadar neskladna pošiljka pomeni tveganje, se uporablja člen 67 UUN, in sprejeti je mogoče dva ukrepa, in sicer uničenje ali posebno obdelavo.

V drugih primerih imajo pristojni organi v skladu s prvim pododstavkom člena 66(3) UUN možnost, da ob upoštevanju stališč izvajalca dejavnosti odredijo alternativne ukrepe, vključno s ponovno odpremo v tretjo državo pod pogoji iz člena 72 UUN ali dodelitev pošiljke za namene, ki se razlikujejo od prvotno predvidenih namenov.

Pristojni organ se lahko v nekaterih primerih neskladnosti za vsak primer posebej odloči, da se lahko pošiljka ponovno odpošlje v tretjo državo pod pogoji iz člena 72 UUN, kadar ni verjetno, da bi nastal škodljiv vpliv na zdravje ali okolje. Neizčrpen seznam takih primerov vključuje naslednje primere neskladnosti:

(a) nezadovoljivi rezultati glede meril varnosti živil, določenih v Uredbi Komisije (ES) št. 2073/2005 ([46]);

(b) neskladnost z mikrobiološkimi standardi iz Uredbe Komisije (EU) št. 142/2011 ([47]) za krmo, ki vsebuje živalske stranske proizvode, za katere se uporablja Uredba (ES) št. 1069/2009, ali ki je iz takih proizvodov sestavljena;

([46]) Uredba Komisije (ES) št. 2073/2005 z dne 15. novembra 2005 o mikrobioloških merilih za živila (UL L 338, 22.12.2005, str. 1).

([47]) Uredba Komisije (EU) št. 142/2011 z dne 25. februarja 2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter o izvajanju Direktive Sveta 97/78/ES glede nekaterih vzorcev in predmetov, ki so izvzeti iz veterinarskih pregledov na meji v skladu z navedeno direktivo (UL L 54, 26.2.2011, str. 1).

(c) prisotnost onesnaževala v živilih ali prisotnost nezaželene snovi v krmi nad zakonsko mejno vrednostjo, ki se uporablja v Uniji;

(d) navzočnost škodljivega organizma, ki je v Uniji opredeljen kot karantenski škodljivi organizem za Unijo, karantenski škodljivi organizem za varovano območje ali škodljivi organizem, za katerega veljajo ukrepi iz člena 30 Uredbe (EU) 2016/2031, v Uniji;

(e) prisotnost gensko spremenjenega organizma, ki ni odobren v Uniji;

(f) prisotnost pesticida v živilih ali krmi nad ravnjo, določeno z Uredbo (EU) št. 396/2005 ([48]), za katere je bilo v skladu s to uredbo ugotovljeno tveganje za zdravje potrošnikov;

(g) prisotnost aditiva za živila, ki ni odobren za nobeno živilo v Uniji v skladu z Uredbo (ES) št. 1333/2008 ([49]).

V členu 72 UUN so določene nekatere zahteve za izvajalca dejavnosti, odgovornega za pošiljko, pod katerimi je mogoče izvesti ponovno odpremo v tretjo državo. Natančneje, izvajalec dejavnosti:

i. se s pristojnimi organi države članice mora dogovoriti o namembnem kraju (to je edini pogoj za ponovno odpremo rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov iz člena 47(1)(c) UUN);

ii. mora pristojni organ države članice *pisno* obvestiti, da je tretjo državo porekla ali namembno tretjo državo obvestil o razlogih za zavrnitev vstopa pošiljke v Unijo;

iii. mora pridobiti odobritev pristojnih organov namembne države, da sprejmejo pošiljko, če ta država ni država porekla. Organi tretje države morajo o tej odobritvi na lastno pobudo uradno obvestiti organe države članice.

Kadar obstaja dokaz, da je neskladen le del pošiljke, se lahko izvajalcu dejavnosti v skladu s členom 66(4) UUN *izjemoma* dovoli, da nadaljuje z izvajanjem ukrepov iz člena 66(3) UUN samo za navedeni del. V takem primeru mora biti odločitev o delni zavrnitvi podprta z oceno tveganja, ki pristojnemu organu omogoča, da jasno razlikuje med skladnim in neskladnim delom pošiljke, da se zagotovita pravilna razdelitev in uporaba ukrepov. Za tako odločitev veljajo pogoji iz člena 66(4) UUN, vključno z nemotenim potekom dejavnosti nadzora. Poleg tega mora biti v skladu s Prilogo III k Izvedbeni uredbi (EU) 2019/2130 odločitev, da se zavrne vstop dela pošiljke rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov ter da se sprejmejo ukrepi v zvezi z njim, povezana s partijami, določenimi pred fizičnimi pregledi.

Izvajalec dejavnosti mora v skladu s členom 69 UUN izvesti vse ukrepe, ki jih odredijo pristojni organi, najpozneje v 60 dneh od dneva, ko je prejel uradno obvestilo o odločitvi. Pristojni organi lahko določijo krajše obdobje, na primer zaradi obvladovanja posebnih tveganj za zdravje ljudi, živali ali rastlin, ali ga podaljšajo, če rezultati drugega strokovnega mnenja iz člena 35 UUN še niso znani, pod pogojem, da to podaljšanje nima škodljivega vpliva za zdravje ljudi, živali in rastlin ter za dobrobit živali in okolje. Pravica izvajalca dejavnosti do drugega strokovnega mnenja, kot je določena v členu 35(4) UUN, v nobenem primeru ne vpliva na obveznost pristojnih organov, da hitro ukrepajo, da bi odpravili ali obvladali tveganja.

Če pristojni organi odkrijejo resne ali ponavljajoče se kršitve ali sumijo na goljufive ali zavajajoče prakse, morajo *okrepiti* uradni nadzor nad pošiljkami istega porekla ali uporabe, kot je določeno v členu 65(4) UUN. Komisija je z uporabo pooblastila iz člena 65(6) UUN v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2019/1873 ([50]) določila pravila o postopkih usklajenega izvajanja okrepljenega nadzora s strani pristojnih organov držav članic nad proizvodi živalskega izvora, zarodnim materialom, živalskimi stranskimi proizvodi in sestavljenimi proizvodi.

([48]) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (UL L 70, 16.3.2005, str. 1).

([49]) Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL L 354, 31.12.2008, str. 16).

([50]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1873 z dne 7. novembra 2019 o postopkih usklajenega izvajanja okrepljenega uradnega nadzora s strani pristojnih organov mejnih kontrolnih točk nad proizvodi živalskega izvora, zarodnim materialom, živalskimi stranskimi proizvodi in sestavljenimi proizvodi (UL L 289, 8.11.2019, str. 50).

2.4.3.2 *Neskladnost, ugotovljena po sprostitvi v prosti promet*

Za pošiljke proizvodov živalskega izvora, zarodnega materiala, živalskih stranskih proizvodov, sena in slame ter sestavljenih proizvodov (iz člena 47(1)(b) UUN), ki se naključno laboratorijsko testirajo na MKT na podlagi načrta spremljanja iz člena 4(5) Izvedbene uredbe (EU) 2019/2130 in se nato sprostijo v prosti promet do pridobitve rezultatov analiz, se uporabljata člena 137 in 138 UUN, če se s temi rezultati dokaže, da zadevno blago ni v skladu s pravili iz člena 1(2) UUN.

Na splošno se za pošiljke živil in krme, sproščene v prosti promet, uporablja člen 12 Uredbe (ES) št. 178/2002, in te pošiljke se lahko ponovno izvozijo v tretjo državo v enem od naslednjih primerov:

i. če izpolnjujejo zahteve živilske zakonodaje, razen če organi države uvoznice ne zahtevajo drugače ali zakoni, predpisi, standardi, kodeksi ravnanja ter drugi pravni in upravni postopki, ki morda veljajo v državi uvoznici, ne določajo drugače;

ii. če se pristojni organi namembne države izrecno strinjajo, potem ko so bili podrobno obveščeni o razlogih in okoliščinah, zaradi katerih zadevna živila ali krme ni bilo mogoče dati na trg v Uniji, razen kadar so živila škodljiva za zdravje ali kadar krma ni varna;

iii. če so v skladu z določbami dvostranskega sporazuma, sklenjenega med Unijo ali eno od njenih držav članic in namembno tretjo državo.

V vseh primerih neposrednega ali posrednega tveganja za zdravje ljudi, ki izhaja iz živil ali krme, je treba za sporočanje rezultatov uradnega nadzora in ustreznih ukrepov Komisiji, drugim državam članicam in tretjim državam uporabiti sistem iRASFF.

Enaka načela se uporabljajo za pošiljke živil in krme, ki jih ni treba predložiti na MKT (ki spadajo na področje uporabe člena 44 UUN), če so rezultati laboratorijskih analiz, opravljenih v končnem namembnem kraju po izbiri pošiljke na podlagi tveganja, nezadovoljivi glede na pravila iz člena 1(2) UUN.

Usklajeno izvajanje okrepljenega uradnega nadzora (v IMSOC – TRACES), kot je določeno v členu 65(4) UUN, se lahko začne tudi po odkritju resnih ali ponavljajočih se kršitev ali suma na goljufive ali zavajajoče prakse v zvezi s pošiljkami, ki so že sproščene na trg.

2.4.4 ***Uporaba komercialnih skladiščnih prostorov (člen 64 UUN)***

V členu 64 UUN so določene minimalne zahteve za MKT glede živali in blaga iz člena 47(1) UUN. Podrobnejša pravila o zahtevah za MKT in njihova kontrolna središča so določena v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2019/1014 ([51]), ki temelji na pooblastilu iz člena 64(4) UUN.

MKT, določena za posamezno kategorijo blaga, mora izpolnjevati minimalne zahteve za MKT, ki se nanašajo na objekte, potrebne za navedeno kategorijo blaga. Postavljeni *morajo* biti zahtevani objekti (območje/prostor za raztovarjanje, območje/prostor za inšpekcijske preglede in območje/prostor za skladiščenje pod temperaturnim režimom blaga in dostop do toaletnih prostorov), ki *morajo* biti dostopni za izvajanje uradnega nadzora. V Izvedbeni uredbi (EU) 2019/1014 so določene tudi podrobnosti o infrastrukturi in opremi območij/prostorov. Če ima MKT več kontrolnih središč, mora vsako kontrolno središče izpolnjevati minimalne zahteve iz člena 8 Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014.

Pristojni organi MKT lahko poleg tega dovolijo, da se pod njihovim nadzorom uporabljajo komercialni skladiščni prostori za blago iz člena 47(1) UUN, kot je določeno v členu 3(11), prvi pododstavek, Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014. Uporaba komercialnih skladiščnih prostorov pomeni *dodatek* k izpolnjeni zahtevi za samo MKT (člen 3(1) Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014), da ima skladiščne prostore za kategorije blaga, za katere je določena, in ne pomeni *nadomestila* za te objekte.

([51]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014 z dne 12. junija 2019 o določitvi podrobnih pravil glede minimalnih zahtev za mejne kontrolne točke, vključno s kontrolnimi središči, ter za obliko, kategorije in okrajšave, ki se uporabljajo pri oblikovanju seznama mejnih kontrolnih točk in kontrolnih točk (UL L 165, 21.6.2019, str. 10).

Tako uporabo je mogoče dovoliti le pod pogojem, da so komercialni skladiščni prostori:

— v bližini MKT in

— je zanje pristojen isti carinski organ kot za MKT.

Poleg tega mora v skladu s členom 3(12) Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014 za blago, skladiščeno v komercialnih skladiščnih prostorih v skladu s členom 3(11) navedene uredbe, veljati naslednje:

— hranjeno je v higienskih pogojih in

— ustrezno je označeno s črtnimi kodami ali drugimi elektronskimi sredstvi ali z nalepkami ter

— kadar blago lahko pomeni tveganje za zdravje ljudi, živali in rastlin ali v primeru GSO in fitofarmacevtskih sredstev tudi tveganje za okolje, ga je poleg tega treba pridržati v ločenem prostoru, ki ga je mogoče zakleniti, ali na območjih, ki so s pregrado ločena od vsega drugega blaga, ki se hrani v komercialnem skladiščnem prostoru. To med drugim pomeni, da je treba to blago hraniti ločeno od drugega blaga in ga jasno označiti kot blago, ki se pridrži pod nadzorom pristojnega organa.

2.4.4.1 *Uporaba komercialnih skladiščnih prostorov za identifikacijske in fizične preglede proizvodov neživalskega izvora*

Člen 3(11), drugi pododstavek, Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014 pristojnemu organu MKT omogoča, da komercialne skladiščne prostore iz člena 3(11), prvi pododstavek, navedene uredbe uporablja za izvajanje identifikacijskih in fizičnih pregledov proizvodov neživalskega izvora, če ti komercialni skladiščni prostori izpolnjujejo minimalne zahteve iz navedene uredbe.

Pojem „proizvodi neživalskega izvora“ je naveden v točki (d) Priloge II k Izvedbeni uredbi (EU) 2019/1014 ter se nanaša na živila in krmo neživalskega izvora ter na proizvode, ki niso namenjeni za prehrano ljudi in niso krma (tj. materiale za stik z živili), za katere veljajo pogoji ali ukrepi iz člena 47(1)(d), (e) ali (f) UUN. Prožnost, dovoljena za to kategorijo blaga na podlagi člena 3(11), drugi pododstavek, Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014, je povezana z majhno potrebo po obvladovanju nevarnosti za to blago. Ta prožnost se *ne* uporablja za rastline, rastlinske proizvode in druge predmete, ki so opredeljeni kot ločena kategorija blaga v točki (c) Priloge II k Izvedbeni uredbi (EU) 2019/1014, kar je povezano s potrebo po zatiranju škodljivih organizmov za rastline, rastlinske proizvode in druge predmete, za katere se uporablja Uredba (EU) 2016/2031. Podobno se ta prožnost ne uporablja za pošiljke sena in slame, ki spadajo v kategorijo blaga iz točke (b) Priloge II k Izvedbeni uredbi (EU) 2019/1014, kar je povezano s potrebo po nadzoru bolezni živali za to blago.

Posamezna kontrolna središča MKT, določena za izvajanje pregledov proizvodov neživalskega izvora ali rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, se *lahko* ne glede na navedeno nahajajo v objektih zasebnega sektorja, kjer se izvajajo komercialne dejavnosti, *pod pogojem* da navedena kontrolna središča izpolnjujejo zahteve iz člena 8 Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014. Ker so kontrolna središča objekti v okviru mejne kontrolne točke, morajo biti na primer v neposredni bližini vstopne točke v skladu s členom 64(1) UUN ([52]). Poleg tega morajo biti vsi zahtevani objekti razpoložljivi in dostopni za izvajanje uradnega nadzora, kadar je to potrebno (člen 64(3)(b), (c) in (d) UUN) ([53]), vzpostavljene pa morajo biti tudi ustrezne ureditve za zagotavljanje higienskih pogojev in preprečevanja tveganj zaradi navzkrižne kontaminacije (člen 64(3)(h) in (i) UUN). Poudariti je treba, da se uradni nadzor uvoza sena in slame izvaja v skladu s pravili, ki se uporabljajo za proizvode živalskega izvora (člen 47(1)(b) UUN), pri čemer se upoštevajo dodatne zahteve glede ureditve objektov ter ločevanja blaga in dejavnosti, kot je določeno v členu 6 Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014.

([52]) Izvzetja iz te zahteve so določena v členu 3 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1012 z dne 12. marca 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z odstopanjem od pravil o določitvi kontrolnih točk in minimalnih zahtev za mejne kontrolne točke (UL L 165, 21.6.2019, str. 4).

([53]) Na primer kot je določeno z delovnim časom kontrolnega središča.

2.4.4.2 *Postopek uporabe komercialnih skladiščnih prostorov za pristojne organe na MKT*

Pristojni organi MKT odločijo, ali dovolijo uporabo komercialnih skladiščnih prostorov, kot je določeno v členu 3(11) Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014. Komisije ni treba obvestiti o uporabi komercialnih skladiščnih prostorov, če se ti objekti uporabljajo le kot *dodatni* skladiščni prostori.

Vendar je *treba*, kadar pristojni organi dovolijo uporabo komercialnih skladiščnih prostorov za izvajanje identifikacijskih in fizičnih pregledov proizvodov neživalskega izvora, v skladu s členom 3(14) Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014 o tem uradno obvestiti Komisijo, in sicer v smislu spremembe infrastrukture ali delovanja navedene MKT (brez spremembe obsega uporabe določitve za navedeno MKT). V tem primeru bi morali imeti pristojni organi vzpostavljen postopek, s katerim bi dokazali, da objekti izpolnjujejo minimalne zahteve iz Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014, in zagotovili vse informacije, ki jih Komisija potrebuje za preverjanje skladnosti takih objektov z navedenimi zahtevami.

2.4.4.3 *Seznam komercialnih skladiščnih prostorov in registracija v TRACES-NT*

Pravna zahteva za vključitev komercialnih skladiščnih prostorov na seznam objavljenih MKT iz člena 60 UUN in člena 7 Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014 ne obstaja. Vendar bi morale države članice te informacije javno objaviti in jih vključiti v stolpec 7 seznama objavljenih MKT, če se komercialni skladiščni prostori uporabljajo za identifikacijske in fizične preglede (člen 3(11) Izvedbene uredbe (EU) 2019/1014) ([54]).

Poleg tega ni potrebno, da so navedeni komercialni skladiščni prostori registrirani v TRACES-NT ali da imajo lastni edinstveni identifikator TRACES. Namesto tega se lahko uporabi oznaka MKT.

Spodnja preglednica vsebuje pregled razlik med MKT/kontrolnimi središči, komercialnimi skladiščnimi prostori in kontrolnimi točkami.

([54]) Oblika seznama objavljenih MKT, določena v Prilogi I k Izvedbeni uredbi (EU) 2019/1014.

Preglednica 5

Primerjava zahtev za MKT/kontrolna središča, komercialne skladiščne prostore in kontrolne točke

	MKT/kontrolno središče	Komercialni skladiščni prostori (uporabljajo se za skladiščenje blaga poleg infrastrukture MKT)	Komercialni skladiščni prostori (uporabljajo se za identifikacijske in fizične preglede proizvodov neživalskega izvora poleg infrastrukture MKT)	Kontrolne točke, ki niso MKT
Pravni okvir:	člen 59 UUN, Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014, Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1012	člen 3(11), prvi pododstavek, Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014	člen 3(11), drugi pododstavek, Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014	člen 53(1)(a) in člen 53(2) UUN ter Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2123
Področje uporabe	uradni nadzor živali ali blaga iz člena 47(1) UUN	skladiščenje blaga iz člena 47(1) UUN	identifikacijski in fizični pregledi proizvodov neživalskega izvora, za katere se uporablja člen 47(1) UUN	identifikacijski in fizični pregledi živil in krme neživalskega izvora ter rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, za katere se uporablja člen 47(1) UUN, vključno z ekološkimi proizvodi in proizvodi iz preusmeritve, kot je določeno v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/2123
Veljavne minimalne zahteve	člen 64 UUN in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014 (minimalne zahteve, ki se uporabljajo glede na kategorije živali in blaga, vključene v obseg uporabe določitve)	člen 3(11), prvi pododstavek, in člen 3(12) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014	minimalne zahteve iz člena 64 UUN in Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014, ki jih morajo izpolnjevati MKT, določene za proizvode neživalskega izvora	člen 64(3) UUN in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014 (minimalne zahteve, ki se uporabljajo glede na kategorije živali in blaga, vključene v obseg uporabe določitve) (člen 53(1)(a) UUN)
Lokacija glede na vstopno točko v Unijo	v neposredni bližini vstopne točke v Unijo (člen 64(1) UUN); odstopanja pri geografskih omejitvah so določena v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/1012 na podlagi člena 64(2) UUN	v neposredni bližini MKT in v pristojnosti istega carinskega organa (člen 3(11), prvi pododstavek, Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014)	v neposredni bližini MKT in v pristojnosti istega carinskega organa (člen 3(11), prvi pododstavek, Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014)	v oddaljenosti od MKT ob upoštevanju pogojev iz Delegirane uredbe (EU) 2019/2123; na primer, prevoz do kontrolnih točk mora potekati pod carinskim nadzorom in je zanj treba izdati ločen SZVD, ki ga morajo dopolniti pristojni organi na kontrolni točki

Določitev/postopek priglasitve	Komisiji se pred določitvijo pošlje uradno obvestilo (člen 59(2) UUN); Komisija preveri, ali so izpolnjene ustrezne veljavne minimalne zahteve	Komisije ni treba predhodno obvestiti; priporočeno je, da se Komisija obvesti, ali je dovoljena uporaba komercialnih skladiščnih prostorov, kadar: — gre za uradno obveščanje o določitvi ali — posodobitev informacij o MKT ali kontrolnih središčih na njej ali — za pripravo na nadzor Komisije	Komisiji se pošlje uradno obvestilo pred uporabo komercialnih skladiščnih prostorov za preglede (člen 59(2) UUN in člen 3(14) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014); Komisija preveri, ali so izpolnjene veljavne minimalne zahteve	Komisije pred določitvijo ni treba predhodno obvestiti (člen 53(2) UUN).
Vključitev na objavljeni seznam MKT	da (člen 60 UUN)	ne	da	da (člen 53(2) in člen 60(1) UUN ter člen 7 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014)

2.5 **POGLAVJE VI – Financiranje uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti (členi 78 do 85 UUN)**

2.5.1 ***Financiranje – splošna pravila***

Pristojni organi morajo, da bi zmanjšali odvisnost sistema uradnega nadzora od javnih sredstev, pobirati pristojbine ali dajatve za kritje stroškov, ki jih imajo v zvezi z določenim uradnim nadzorom (obvezne pristojbine ali dajatve). To velja na primer za povračilo stroškov, ki jih imajo pristojni organi v zvezi z uradnim nadzorom, opravljenim na živalih in blagu iz člena 47(1) UUN. Države članice morajo v skladu s členom 78 UUN zagotoviti, da so na voljo ustrezna finančna sredstva za osebje in druga sredstva, ki jih pristojni organi potrebujejo za izvajanje uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti. To velja tudi v primeru prenosa določenih nalog uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti v skladu s členoma 28 in 31 UUN.

Čeprav so izvajalci dejavnosti predvsem sami odgovorni za zagotavljanje, da dejavnosti izvajajo v skladu z zakonodajo Unije o agroživilski verigi, je treba sistem notranjega nadzora, ki ga vzpostavijo v ta namen, dopolniti z namenskim sistemom za uradni nadzor, s katerim vsaka država članica zagotavlja učinkovit nadzor v celotni agroživilski verigi.

2.5.2 ***Obvezne pristojbine ali dajatve***

V ta namen člen 79(1) UUN določa naslednje:

Člen 79(1) UUN

1. Pristojni organi pobirajo pristojbine ali dajatve za uradni nadzor, izveden v zvezi z dejavnostmi iz poglavja II Priloge IV in nad živalmi in blagom iz točk (a), (b) in (c) člena 47(1), na mejnih kontrolnih točkah ali kontrolnih točkah iz točke (a) člena 53(1), in sicer:

   (a) na ravni stroškov, izračunanih v skladu s členom 82(1), ali

   (b) v zneskih iz Priloge IV.

Primer: v primeru tranzitnih pošiljk rastlin na meji se pristojbine zaračunajo v skladu s poglavjem I Priloge IV dela VII (VII. POŠILJKE V TRANZITU ALI PRETOVORJENE POŠILJKE, KI VSEBUJEJO ŽIVALI IN BLAGO IZ TRETJIH DRŽAV) in ne v skladu z delom VIII (VIII. POŠILJKE, KI VSEBUJEJO RASTLINE, RASTLINSKE PROIZVODE TER DRUGE PROIZVODE, PREDMETE IN MATERIALE, KI LAHKO VSEBUJEJO ALI ŠIRIJO ŠKODLJIVE ORGANIZME RASTLIN).

Poleg tega člen 79(2) UUN določa, da pristojni organi pobirajo pristojbine ali dajatve za povrnitev stroškov, ki jih imajo v zvezi z uradnim nadzorom, izvedenim nad živalmi in blagom iz člena 47(1)(d), (e) in (f) UUN, uradnim nadzorom, izvedenim na zahtevo izvajalca dejavnosti, da se pridobi odobritev iz člena 10 Uredbe (ES) št. 183/2005, ter uradnim nadzorom, ki sprva ni bil načrtovan in je postal potreben po ugotovitvi neskladnosti pri istem izvajalcu dejavnosti ter se izvede za oceno obsega in učinka neskladnosti ali za preverjanje, ali je neskladnost odpravljena.

2.5.3 ***Druge pristojbine ali dajatve (neobvezne)***

Kot je navedeno v členu 80 UUN, lahko države članice poleg pristojbin in dajatev iz člena 79 UUN pobirajo pristojbine ali dajatve za kritje stroškov uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, razen če je to prepovedano z zakonodajnimi določbami, ki se uporabljajo za področja, ki jih urejajo pravila iz člena 1(2) UUN. Te pristojbine ali dajatve niso obvezne ter se zanje ne uporabljata člen 81 UUN glede stroškov in člen 82 UUN glede izračuna pristojbin ali dajatev. Vendar pristojbine, pobrane v skladu s členom 80 UUN, spoštujejo zahteve iz členov 83, 84 in 85 navedene uredbe.

Na primer člen 21(2), točka (a), UUN navaja posebna pravila o uradnem nadzoru pred natovarjanjem za preverjanje primernosti živali za prevoz. Pristojbine ali dajatve za uradni nadzor v skladu s členom 21(2), točka (a), UUN je mogoče pobirati v skladu s členom 80 UUN, saj nadzor ne spada na področje uporabe člena 79 UUN, prav tako pa zakonodaja o prevozu živali ne prepoveduje zaračunavanja pristojbin ali dajatev, tudi za preverjanje primernosti živali pred natovarjanjem in prevozom v tretje države. Pristojbine ali dajatve bi morale kriti nastale stroške, vendar jih ne bi smele presegati.

2.5.4 ***Raven stroškov in metode izračuna obveznih pristojbin ali dajatev***

Pristojni organi morajo pobirati obvezne pristojbine ali dajatve v zvezi z uradnim nadzorom iz člena 79(1) UUN bodisi na ravni stroškov, izračunanih v skladu s členom 82(1) UUN, bodisi v zneskih iz Priloge IV k UUN. Pristojbine ali dajatve, pobrane v zvezi z uradnim nadzorom iz člena 79(2) UUN, se prav tako izračunajo v skladu s členom 82(1) UUN ali poberejo v zneskih iz Priloge IV k UUN, in sicer za tiste živali ali blago ali dejavnosti, za katere so dajatve določene v navedeni prilogi.

V poglavju I Priloge IV k UUN so navedene pristojbine ali dajatve za uradni nadzor pošiljk, ki vsebujejo živali in blago ter vstopajo v Unijo, na primer žive živali, meso, ribiške proizvode, rastline, rastlinske proizvode, tranzitno blago itd. V poglavju II iste priloge so navedene pristojbine ali dajatve za uradni nadzor v klavnicah, razsekovalnicah, obratih za predelavo divjadi ter za uradni nadzor v zvezi s proizvodnjo mleka, proizvodnjo ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture in njihovim dajanjem na trg.

Člen 79(1) UUN pristojnim organom ne dovoljuje uporabe kombinacije metod, navedenih v točkah (a) in (b) zadevnega člena, v zvezi s pošiljkami iz poglavja I Priloge IV k UUN, ki vsebujejo živali in blago iz iste kategorije ([55]) (npr. uradni nadzor pošiljk ribiških proizvodov), ter v zvezi z dejavnostmi iz poglavja II Priloge IV k UUN iz iste kategorije ([56]) (npr. uradni nadzor v klavnicah).

Vendar lahko države članice določijo pristojbine ali dajatve na ravni stroškov, izračunanih v skladu s členom 82(1) UUN, in v zneskih, navedenih v Prilogi IV k navedeni uredbi, če pošiljke ali dejavnosti spadajo v različne kategorije. Na primer:

1. za uradni nadzor pošiljk mesa bi se lahko uporabila metoda izračuna, hkrati pa bi se lahko za uradni nadzor pošiljk mesnih proizvodov, perutninskega mesa, mesa divjadi, kunčjega mesa ali mesa gojene divjadi uporabila fiksna količina iz Priloge IV, poglavje I, k UUN ali

2. za uradni nadzor v razsekovalnicah bi se lahko uporabila metoda izračuna, hkrati pa bi se lahko za uradni nadzor proizvodnje mleka uporabila fiksna količina iz Priloge IV, poglavje II, k UUN.

Države članice lahko to počnejo le, dokler je tako razlikovanje skladno s temeljnimi načeli nediskriminacije in enake obravnave.

Stroški, navedeni v členu 81 UUN, se upoštevajo le za člen 79(1)(a) in člen 79(2) UUN, ne pa tudi za člen 79(1)(b) UUN.

Primer: v zvezi z uvoznimi pristojbinami se država članica odloči za uporabo člena 79(1), točka (b), UUN (tj., pristojbine ali dajatve za uradni nadzor pošiljk, ki vsebujejo živali in blago, ki vstopajo v Unijo, kot je določeno v poglavju I Priloge IV k UUN). Kljub temu obstajajo dodatni stroški, kot je prevoz v primeru pregledov, ki ne potekajo na mejnih kontrolnih točkah, in stroški za nadure za uradnike, ki inšpekcijske preglede izvajajo zunaj uradnega delovnega časa. Teh stroškov ni mogoče prišteti k pristojbinam na podlagi člena 79(1), točka (b), UUN, ker so pristojbine v Prilogi IV k UUN fiksne, države članice pa ne bi smele zahtevati dodatnih stroškov.

([55]) V točkah I do VIII poglavja I Priloge IV k UUN je navedenih 8 (osem) kategorij živali in blaga.
([56]) V točkah I do V poglavja II Priloge IV k UUN je navedenih 5 (pet) kategorij dejavnosti.

Člen 82(1) UUN določa naslednje:

> Člen 82(1) UUN
>
> 1. Pristojbine ali dajatve, ki se pobirajo v skladu s točko (a) člena 79(1) in s členom 79(2), se določijo v skladu z eno od naslednjih metod izračuna ali s kombinacijo teh metod:
>
> (a) pavšalno na podlagi celotnih stroškov uradnega nadzora, ki jih imajo pristojni organi v nekem obdobju, in uporabljajo za vse izvajalce dejavnosti ne glede na to, ali se v referenčnem obdobju izvede uradni nadzor nad vsakim izvajalcem dejavnosti, ki se mu zaračuna pristojbina; pri določitvi ravni pristojbin, ki se bodo zaračunale za vsak sektor, dejavnost in kategorijo izvajalcev dejavnosti, pristojni organi upoštevajo učinek, ki ga imajo vrsta in obseg zadevne dejavnosti ter zadevni dejavniki tveganja na razporeditev celotnih stroškov tega uradnega nadzora, ali
>
> (b) na podlagi izračuna dejanskih stroškov vsakega posameznega uradnega nadzora in uporabljajo za izvajalce dejavnosti, nad katerimi se izvede tak uradni nadzor.

Točka (a) te določbe državam članicam omogoča, da izračunajo pavšal za določen sektor, dejavnost ali kategorijo izvajalcev dejavnosti na podlagi stroškov *vsega* uradnega nadzora v okviru UUN. V zvezi z izračunom pristojbin, ki se zaračunajo za vsak sektor, dejavnost ali kategorijo izvajalcev dejavnosti, člen 82(1)(a) UUN določa, da morajo države članice upoštevati učinek, ki ga imajo vrsta in obseg zadevne dejavnosti ter zadevni dejavniki tveganja na razporeditev celotnih stroškov uradnega nadzora.

Člen 82(3) UUN določa, da kadar se pristojbine ali dajatve izračunajo pavšalno v skladu s členom 82(1)(a) UUN, take pristojbine ali dajatve, ki jih pobirajo pristojni organi, *ne presežejo celotnih stroškov, ki nastanejo zaradi uradnega nadzora, izvedenega v obdobju iz navedene točke*. V skladu s členom 82(4) UUN pristojbine ali dajatve, kadar se izračunajo v skladu s členom 82(1)(b) UUN, ne presežejo dejanskih stroškov izvedenega uradnega nadzora.

Člen 81 (a) do (g) UUN dodatno pojasnjuje obseg celotnih stroškov. Če izhajajo iz zadevnega uradnega nadzora, ti zajemajo „plač[e] osebja, *vključno s podpornim in upravnim osebjem*, ki sodeluje pri izvajanju uradnega nadzora, strošk[e] njihovega socialnega in pokojninskega zavarovanja ter zavarovanja“ (točka (a)), „strošk[e] *objektov in opreme*, vključno s stroški vzdrževanja in zavarovanja ter drugimi povezanimi stroški“ (točka (b)), „strošk[e] *usposabljanja* [...], razen usposabljanja, potrebnega za pridobitev ustreznih kvalifikacij za zaposlitev pri pristojnih organih“ (točka (e)) ter „*potn[e]* strošk[e] osebja“ (točka (f)).

Kar zadeva obseg *celotnih stroškov uradnega nadzora, ki jih imajo pristojni organi v nekem obdobju*, iz člena 82(1)(a) UUN, je v uvodni izjavi 66 navedene uredbe pojasnjeno, da lahko ti zajemajo *režijske stroške*, ki jih imajo pristojni organi zaradi izvajanja uradnega nadzora. V navedeni uvodni izjavi je nadalje pojasnjeno, da *bi režijski stroški lahko vključevali stroške podpore in organizacije, potrebne za načrtovanje in izvajanje uradnega nadzora*.

Poleg tega, kadar se pristojbine ali dajatve zaračunajo na podlagi dejanskih stroškov posameznega uradnega nadzora, bi morali imeti izvajalci dejavnosti, ki redno izpolnjujejo zahteve glede skladnosti, nižje skupne stroške kot neskladni izvajalci dejavnosti, saj naj bi se nad njimi uradni nadzor izvajal manj pogosto. Kadar se pristojbine ali dajatve izračunajo na podlagi celotnih stroškov pristojnih organov v nekem obdobju in naložijo vsem izvajalcem dejavnosti ne glede na to, ali se v referenčnem obdobju nad njimi izvede uradni nadzor ali ne, bi bilo treba take pristojbine ali dajatve izračunati tako, da bi nagradili izvajalce dejavnosti, ki redno izpolnjujejo zahteve glede skladnosti z zakonodajo Unije o agroživilski verigi.

Posebej v zvezi s stroški, povezanimi z upravnim in podpornim osebjem, je mogoče v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije ([57]) *pri izračunu pristojbin upoštevati le tisti čas dela upravnega in podpornega osebja, ki je potreben za dejavnosti, ki so neločljivo povezane z izvajanjem uradnega nadzora*.

([57]) Sodba Sodišča Evropske unije z dne 19. decembra 2019, Exportslachterij J. Gosschalk, C-477/18 in C-478/18, točka 66.

Člen 79(3) UUN državam članicam omogoča, da na objektivni in nediskriminatorni podlagi znižajo znesek pristojbin ali dajatev za dejavnosti iz poglavja II Priloge IV k UUN (klavnice, razsekovalnice, obrati za predelavo divjadi, proizvodnja mleka, proizvodnja ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture in njihovo dajanje na trg), pri čemer upoštevajo:

— interese izvajalcev dejavnosti z nizko zmogljivostjo;

— tradicionalne metode, ki se uporabljajo za proizvodnjo, predelavo in razdeljevanje;

— potrebe izvajalcev dejavnosti v regijah s posebnimi geografskimi omejitvami in

— poročila o pretekli skladnosti izvajalca dejavnosti z zadevnimi pravili iz člena 1(2) UUN, ugotovljeni z uradnim nadzorom.

2.5.5 ***Preglednost***

Uvodna izjava 68 UUN

Financiranje uradnega nadzora s pobiranjem pristojbin ali dajatev od izvajalcev dejavnosti bi moralo biti popolnoma pregledno, da bi lahko državljani in podjetja razumeli metodo in podatke, ki se uporabljajo za določanje pristojbin ali dajatev.

Člen 85 UUN

Preglednost

1. Države članice zagotovijo visoko raven preglednosti, kar zadeva:

   (a) pristojbine ali dajatve iz točke (a) člena 79(1), člena 79(2) in člena 80, zlasti za:

      (i) metodo in podatke, uporabljene za določitev teh pristojbin ali dajatev;

      (ii) znesek pristojbin ali dajatev, ki se uporabi za vsako kategorijo izvajalcev dejavnosti in vsako kategorijo uradnega nadzora ali drugih uradnih dejavnosti;

      (iii) razčlenitev stroškov iz člena 81;

   (b) identiteto organov ali subjektov, odgovornih za pobiranje pristojbin ali dajatev.

2. Vsak pristojni organ da javnosti na voljo informacije iz odstavka 1 tega člena za vsako referenčno obdobje in stroške pristojnega organa ter za katere je v skladu s točko (a) člena 79(1), členom 79(2) in členom 80 treba plačati pristojbino ali dajatev.

3. Države članice se z ustreznimi deležniki posvetujejo o splošnih metodah, ki se uporabljajo za izračun pristojbin ali dajatev iz točke (a) člena 79(1), člena 79(2) in člena 80.

Iz člena 85 UUN izhaja, da morajo države članice zagotoviti visoko raven preglednosti, *kar zadeva pristojbine ali dajatve* iz člena 79(1)(a), člena 79(2) in člena 80 UUN, ter *kar zadeva identiteto organov ali subjektov*, odgovornih za pobiranje pristojbin ali dajatev.

Države članice morajo v svojih letnih poročilih v skladu s členom 113(1)(e) UUN in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/723 zagotoviti povezavo do spletne strani pristojnega organa, ki vsebuje javne informacije o pristojbinah ali dajatvah iz člena 85(2) UUN.

2.6 **POGLAVJE VII – Uradno potrjevanje (členi 86 do 91 UUN)**

2.6.1 ***Uradno potrjevanje***

Uradna spričevala in uradna potrdila so zagotovilo glede skladnosti s pravnimi zahtevami na področjih, ki jih zajema UUN. Opredeljena so v člen 3 UUN. Oba dokumenta sta sestavni del uradnega potrjevanja, kot je določeno v poglavju VII naslova II UUN. V členih 86 do 91 UUN je določen sklop pravil za enoten in usklajen okvir uradnega potrjevanja na vseh zadevnih področjih UUN.

Člen 3 UUN

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...]

(27) „uradno spričevalo“ pomeni papirni ali elektronski dokument, ki ga podpiše uradnik za izdajo spričeval in pomeni zagotovilo glede skladnosti z eno ali več zahtevami iz pravil iz člena 1(2);

(28) „uradno potrdilo“ pomeni vsako etiketo, oznako ali drugo obliko potrdila, ki jo izdajo izvajalci dejavnosti, ki so za ta namen pod uradnim nadzorom pristojnih organov ali sami pristojni organi in pomeni zagotovilo glede skladnosti z eno ali več zahtevami te uredbe ali pravil iz člena 1(2); [...]

Iz opredelitev v členu 3(27) in (28), ter iz uvodnih izjav 69 in 70 UUN izhaja, da so uradna spričevala dokumenti v papirni ali elektronski obliki, uradna potrdila za nekatere živali ali blago pa so etikete in oznake ali druge oblike potrdil.

Izdaja uradnih spričeval in uradnih potrdil, kadar jo opravijo pristojni organi, se v smislu člena 2(2) UUN šteje za uradno dejavnost, ki ni uradni nadzor.

Ti dve obliki potrjevanja imata skupne značilnosti, vendar se med seboj tudi razlikujeta. Podlaga za izdajo in vsebino uradnih spričeval je določena v členu 88(3) in členu 89 UUN. Dodatne zahteve za uradna spričevala so lahko vključene v pravila iz člena 1(2) UUN ali določene v izvedbenih aktih, ki temeljijo na pooblastilih, prenesenih na Komisijo v členu 90 UUN. Splošna načela za uradna potrdila so določena v členu 91 UUN, sektorska zakonodaja v okviru UUN pa vsebuje posebna pravila za njihovo izdajo.

UUN od pristojnih organov zahteva, da zagotovijo zanesljivost uradnih spričeval in uradnih potrdil. Zato člena 88(2) in 89(1) ter člen 91(2) in (3) vsebujejo primerljive določbe, ki se nanašajo na verodostojnost in točnost uradnega potrjevanja ter na obveznost pristojnih organov, da zagotovijo naslednje:

(i) osebje, ki podpisuje uradna spričevala, ali

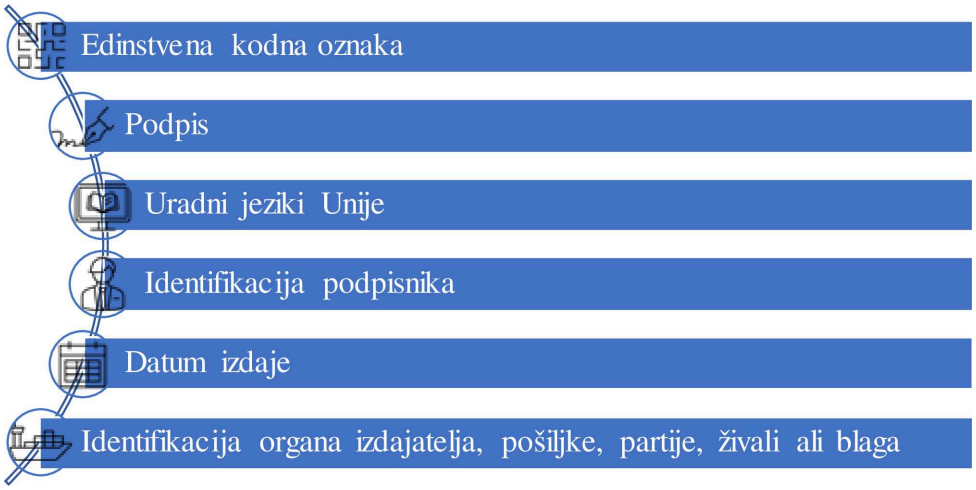
(ii) osebje, ki z uradnim nadzorom nadzoruje izdajo uradnih potrdil ali sodeluje pri izdaji uradnih potrdil, kadar jih izdajo pristojni organi,

je nepristransko, ni v navzkrižju interesov in je ustrezno usposobljeno.

Obvezni elementi uradnih spričeval so določeni v členu 89 UUN in so prikazani na Figure 7.

Slika 7

Elementi uradnih spričeval na podlagi določb UUN

Za uradna potrdila se uporabljata zahtevi o uporabi uradnih jezikov Unije ter preverjanju povezave med uradnim potrdilom in pošiljko ali partijo, kadar je to ustrezno (člen 91(2) UUN).

Figure 8 in Figure 9 prikazujeta različne vloge pristojnih organov in osebja, ki sodeluje pri izdaji uradnega spričevala, kot je določeno v členih 3, 88, 89 in 91 UUN.

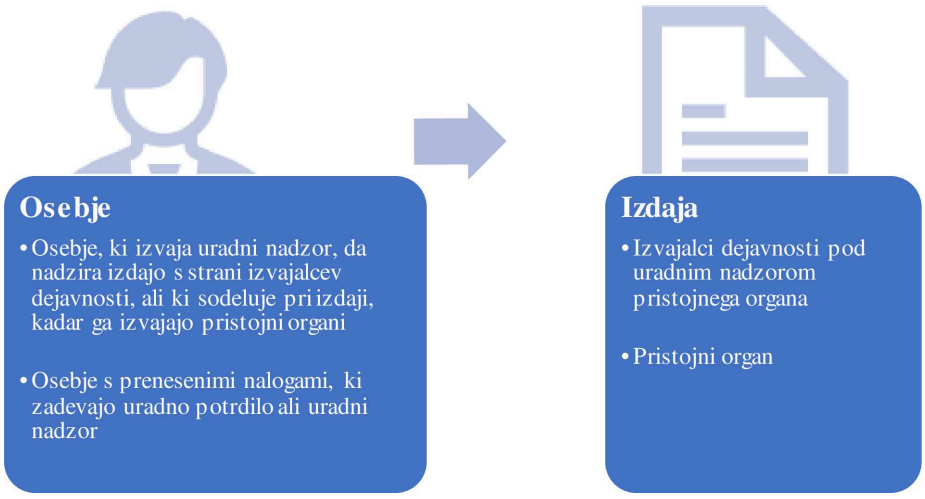
Slika 8

Vloge organov in osebja, ki sodeluje v postopku izdaje uradnih spričeval, na podlagi določb UUN

Slika 9

Vloge organov in osebja, ki sodeluje v postopku izdaje uradnih potrdil, na podlagi določb UUN

2.6.2 ***Uradno spričevalo***

Iz člena 88(1) UUN izhaja, da so za izdajo uradnih spričeval odgovorni *izključno* pristojni organi. Nekatere naloge, povezane z izdajo uradnih spričeval, pa se lahko prenesejo v skladu s členom 86(2) UUN, če je ta prenos v skladu s členi 28 do 33 UUN.

Uradna spričevala omogočajo identifikacijo živali ali blaga, za katerega so izdana, ter vsebujejo navedbo datuma izdaje uradnega spričevala in osebo, ki ga je podpisala (člen 89(1) UUN), zaradi česar je ta oseba odgovorna za informacije v spričevalu. Izdaja uradnega spričevala temelji na preverjanju ali potrditvi posebnih dejstev in podatkov o živalih in blagu, ki so predmet potrjevanja (člen 88(3) UUN), s čimer se zagotovi zanesljivost informacij za vsako posamezno spričevalo.

V člen 89(1) UUN so vključeni dodatni elementi za zagotovitev točnosti in zanesljivosti uradnih spričeval:

(i) uradniki za izdajo spričevala ne podpišejo praznih ali nepopolnih spričeval;

(ii) spričevala se sestavijo v enem ali več uradnih jezikih, ki jih razume uradnik za izdajo spričevala, in, kadar je ustrezno, v enem ali več uradnih jezikih namembne države članice.

Opozoriti je treba, da je v členu 89(2) UUN poudarjena odgovornost pristojnih organov, da sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje goljufivih praks, ki so povezane z izdajo in uporabo uradnih spričeval. Določbe člena 138(5) UUN dodatno povečujejo to odgovornost, saj določajo ukrepe, ki jih mora pristojni organ sprejeti v takih primerih. Ti ukrepi vključujejo upravne ukrepe proti posameznikom, in sicer začasno prepoved opravljanja nalog uradnika za izdajo spričevala ali preklic dovoljenja za podpisovanje spričeval, ter ukrepe, da se prepreči ponovitev kršitev.

Da bi se pristojnim organom zagotovila prožnost, so v pravilih iz člena 88(3) UUN navedeni trije različni načini, na katere se uradniki za izdajo spričevala pred podpisom spričeval seznanijo s potrebnimi informacijami.

Natančneje, uradnik za izdajo spričevala lahko dejstva in podatke pridobi neposredno ali posredno s pomočjo druge osebe, ki jo pooblastijo pristojni organi in ki deluje pod njihovim nadzorom, ali s pomočjo samega izvajalca dejavnosti, kot je navedeno v členu 88(3), če so izpolnjeni pogoji iz te določbe. Kljub temu je treba opozoriti, da mora spričevalo v skladu s členom 88(4) UUN podpisati uradnik za izdajo spričevala in da se ga izda izključno na podlagi *neposredne* seznanjenosti uradnika za izdajo spričevala z dejstvi in podatki, kadar se tako zahteva v skladu s posebnimi določbami pravil iz člena 1(2).

Uradna spričevala so lahko osnovni pogoj:

(i) za dajanje na trg ali premike živali in blaga na podlagi pravil iz člena 1(2) UUN.

Kategorije takih uradnih spričeval vključujejo zlasti:

a. veterinarska spričevala v skladu s členi 149, 161, 167 in 216 Pravil o zdravju živali [Uredba (EU) 2016/429] za premike gojenih kopenskih živali, zarodnega materiala gojenih živali iz vrst goveda, ovc, koz, prašičev in enoprstih kopitarjev, zarodnega materiala perutnine, proizvodov živalskega izvora oziroma vodnih živali;

b. uradna spričevala v skladu s členom 21 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2292;

c. veterinarska spričevala za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode v skladu z zahtevami iz člena 21 Uredbe (ES) št. 1069/2009 in Uredbe Komisije (EU) št. 142/2011;

d. potrdila o usposobljenosti za voznike in spremne osebe v cestnem vozilu, ki prevažajo domače kopitarje ali domače govedo, ovce, koze, prašiče ali piščance, v skladu s členom 6(5) Uredbe (ES) št. 1/2005 ter potrdila o odobritvi cestnih prevoznih sredstev in plovil za prevoz rejnih živali v skladu s členoma 18 in 19 navedene uredbe;

e. uradna spričevala v skladu s členom 11 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1793;

f. fitosanitarna spričevala za izvoz in ponovni izvoz in predizvozna spričevala, kot je določeno v členih 100, 101 in 102 Uredbe (EU) 2016/2031;

g. certifikate v skladu s členom 35 Uredbe (EU) 2018/848 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov;

h. zdravstvena spričevala za proizvode s poreklom ali poslane s Kitajske, v skladu z zahtevami iz člena 4 Izvedbenega sklepa Komisije 2011/884/EU ([58]);

(ii) za izvoz pošiljk v tretje države iz države članice, ki je bodisi država porekla bodisi država odpreme, kot je navedeno v členu 87(b) UUN.

2.6.3 ***Uradno potrdilo***

V nasprotju z uradnimi spričevali, ki jih izdajajo le pristojni organi, iz členov 3(28) in 91 UUN izhaja, da uradna potrdila izdajajo predvsem izvajalci dejavnosti. Na primer, v skladu z Uredbo (EU) 2016/2031 rastlinske potne liste, zahtevane za premike rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov po ozemlju Unije, običajno izdajajo pooblaščeni izvajalci poslovnih dejavnosti.

V tem primeru izvajalce dejavnosti z namenskim uradnim nadzorom nadzorujejo pristojni organi. Pristojni organi lahko v skladu s členom 86(2) UUN prenesejo nekatere naloge v zvezi z uradnim nadzorom, če je ta prenos v skladu s členi 28 do 33 UUN. Prenesti je mogoče tudi druge posebne naloge, povezane z izdajo potrdil, če je to v skladu s pravili iz teh členov.

Pristojni organi imajo pri uradnih potrdilih dvojno vlogo:

(i) izdajajo tudi potrdila

(ii) ali, kadar potrdilo izdajo izvajalci dejavnosti, nadzirajo izvajalca dejavnosti in zlasti redno izvajajo uradni nadzor v skladu s členom 91(4) UUN, da bi preverili skladnost izvajalcev dejavnosti, ki izdajajo potrdilo, z veljavnimi pravili ter dejstvi in podatki, na katerih izdaja temelji.

([58]) 2011/884/EU: Izvedbeni sklep Komisije z dne 22. decembra 2011 o izrednih ukrepih glede nedovoljenega gensko spremenjenega riža v riževih proizvodih s poreklom iz Kitajske in razveljavitvi Odločbe 2008/289/ES (UL L 343, 23.12.2011, str. 140).

Primeri uradnih potrdil so naslednji:

(i) oznake zdravstvene ustreznosti in identifikacijske oznake, kot je določeno v členu 18(4) UUN in členu 5 Uredbe (ES) št. 853/2004;

(ii) rastlinski potni listi, zahtevani za premike rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov po ozemlju Unije, kot je določeno v poglavju VI, oddelek 2, Uredbe (EU) 2016/2031;

(iii) označevanje lesenega pakirnega materiala iz člena 96 Uredbe (EU) 2016/2031 in druga potrdila, razen oznake na lesenem pakirnem materialu, kot je določeno v členu 99 istega akta;

(iv) logotip ekološke pridelave Evropske unije iz člena 33 Uredbe (EU) 2018/848 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov;

(v) simbol Unije za zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe v skladu s členom 37 Uredbe (EU) 2024/1143 ter simbol Unije za zajamčeno tradicionalno posebnost v skladu s členom 70 navedene uredbe.

2.6.4 *Uradnik za izdajo spričevala*

Člen 3(26) UUN

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov: [...]

(26) „uradnik za izdajo spričevala“ pomeni:

(a) vsakega uradnika pristojnih organov, pooblaščenega za podpisovanje uradnih spričeval v imenu pristojnega organa, ali

(b) vsako drugo fizično osebo, ki jo pristojni organi pooblastijo za podpisovanje uradnih spričeval v skladu s pravili iz člena 1(2); [...]

Usposabljanje uradnika za izdajo spričeval je namenjeno izključno podpisovanju uradnih spričeval, kot je opredeljeno v členu 88(2) UUN. Iz opredelitve uradnika za izdajo spričevala je razvidno tudi, da je to lahko uradnik ali druga fizična oseba, ki jo pristojni organi pooblastijo za podpisovanje uradnih spričeval v skladu s pravili iz člena 1(2) UUN. Druge fizične osebe, ki podpisujejo spričevala, morajo določiti in pooblastiti pristojni organi, zato prenos pooblastil v tem okviru ni potreben.

V zakonodaji Unije so lahko določena dodatna pravila o usposobljenosti uradnika za izdajo spričevala. V skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2020/2235 o določitvi vzorcev veterinarskih spričeval, vzorcev uradnih spričeval in vzorcev veterinarskih/uradnih spričeval za vstop pošiljk nekaterih kategorij živali in blaga v Unijo in njihove premike znotraj Unije je oseba, ki podpiše spričevalo, bodisi uradni veterinar bodisi uradnik za izdajo spričevala.

3. **NASLOV III – REFERENČNI LABORATORIJI IN REFERENČNI CENTRI**

Namen referenčnih laboratorijev EU in nacionalnih referenčnih laboratorijev je spodbujati enotne prakse v zvezi z razvojem ali uporabo metod, ki jih uporabljajo uradni laboratoriji, ki so jih določile države članice, s čimer se zagotovita zanesljivost in doslednost rezultatov preskusov, analiz in diagnosticiranja, ki se izvedejo v okviru uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti.

Namen referenčnih centrov EU je spodbujati znanstveno in strokovno znanje na področjih dobrobiti živali ter pristnosti in zanesljivosti agroživilske verige, s čimer se spodbuja skupno znanstveno razumevanje na njihovih področjih delovanja kot temelj za uradni nadzor in druge uradne dejavnosti.

3.1 **Določitev in obseg nalog**

3.1.1 ***Referenčni laboratoriji EU in referenčni centri EU (členi 92 do 99 UUN)***

Obsege dejavnosti RLEU in RCEU predvsem določa sektorska zakonodaja, ki ureja ustrezna področja politike zakonodaje Unije o agroživilski verigi ter vzpostavlja potrebo po usklajenih metodah in znanstvenem strokovnem znanju in izkušnjah, v skladu s členom 92(1) UUN za RLEU oziroma členom 95(1) in členom 97(1) UUN za RCEU.

Komisija lahko s formalno odločitvijo ustanovi RLEU za posamezne sektorje z delegiranim aktom (člen 92(4) UUN) in nato z javnim razpisom (člen 93(2)(a) UUN) določi – z izvedbenim aktom (člen 93(1) UUN) – en ali več laboratorijev, ki prevzamejo naloge RLEU. Te odločitve o ustanovitvi in določitvi lahko zožijo področje delovanja RLEU na določena strokovna področja (npr., skupine patogenov, vrste škodljivih organizmov itd.). Podobno lahko formalna odločitev Komisije o določitvi enega ali več RCEU za dobrobit živali ali za pristnost in zanesljivost agroživilske verige ([59]) z izvedbenimi akti zoži področje delovanja RCEU na določeno strokovno področje.

Obvezne naloge, ki jih bodo izvajali RLEU in RCEU, ter zahteve za njihovo delovanje (npr., oprema, osebje, akreditacija itd.) so določene v členu 93(3) in členu 94 UUN za RLEU, v členu 95(3) in členu 96 UUN za RCEU za dobrobit živali ter v členu 97(3) in členu 98 UUN za RCEU za pristnost in zanesljivost agroživilske verige. Znotraj tega pravnega okvira je veliko prožnosti za natančnejšo določitev podrobnega obsega nalog RLEU ali RCEU v njegovem letnem ali večletnem delovnem programu.

Če so za RLEU ali RCEU po njegovi določitvi opredeljene dodatne naloge ali zahteve, bi bilo treba oceniti, ali te dodatne naloge in zahteve spadajo v obseg (1) zadevne sektorske zakonodaje, (2) delegiranega akta o ustanovitvi in/ali izvedbenega akta o določitvi ter (3) kataloga nalog in zahtev, opisanih v členih 93 do 98 UUN. Če dodatne naloge in zahteve spadajo v ta obseg, se lahko Komisija odloči, da jih vključi v letni ali večletni delovni program RLEU ali RCEU. Če dodatne naloge ali zahteve ne spadajo v obseg, kot je opisano zgoraj, je potrebna formalna odločitev Komisije z delegiranim aktom v skladu s členom 99(2) UUN. Vendar je ta postopek omejen na primere novih ali nastajajočih tveganj, novih ali porajajočih se bolezni živali ali škodljivih organizmov rastlin ali novih pravnih zahtev, ki to upravičujejo.

3.1.2 ***Nacionalni referenčni laboratoriji (člena 100 in 101 UUN)***

Države članice za vsak RLEU določijo en ali več NRL. Nabor dejavnosti RLEU lahko zajema ena sama ustrezna nacionalna ustanova, ki deluje kot NRL, ali pa se razporedijo med več nacionalnih ustanov. Če se dejavnosti razporedijo med več ustanov, države članice zagotovijo tesno sodelovanje med laboratoriji, ki si delijo nalogo NRL (člen 100(5) UUN). Države članice lahko tudi določijo dodatne NRL za področja politike, kjer ni ustreznega RLEU (člen 100(1) UUN). Ti dodatni NRL kljub temu izpolnjujejo zahteve, naloge in odgovornosti NRL, kot je določeno v členih 100 in 101 UUN, razen tistih v zvezi s sodelovanjem z RLEU (npr., člen 101(1)(a) in člen 101(1)(d), UUN).

Laboratorij lahko deluje kot uradni laboratorij in tudi kot referenčni laboratorij, če izpolnjuje zahteve in obveznosti ter je določen za opravljanje takih nalog.

Države članice lahko kot NRL določijo laboratorij, ki je v drugi državi EU ali državi EGP. Ta mehanizem je na primer mogoče uporabiti, kadar nacionalni laboratoriji nimajo zmogljivosti ali strokovnega znanja in izkušenj za izpolnjevanje obveznosti za akreditacijo kot NRL. Poleg tega je v skladu s Sporazumom o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ([60]) ter zlasti členom 5(4) Protokola o Irski/Severni Irski in točko 43 Priloge 2 k navedenemu protokolu, to edini mehanizem, s katerim je mogoče določiti NRL v zvezi s Severno Irsko.

([59]) Na datum objave tega obvestila še ni bil določen noben RCEU za pristnost in zanesljivost agroživilske verige.
([60]) UL L 29, 31.1.2020, str. 7.

3.2 **Akreditacija**

3.2.1 ***RLEU (člen 93 UUN) in NRL (člen 100 UUN)***

RLEU in NRL morajo delovati v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025 in biti akreditirani na podlagi tega standarda. Obseg njihove akreditacije vključuje vse laboratorijske analitske, preskusne ali diagnostične metode, ki jih mora laboratorij uporabljati, ko deluje kot RLEU ali NRL. Izraz „metoda“ je mogoče razumeti kot merilni postopek, ki se uporabi za določen matriks ali skupino matriksov ter določen analit ali skupino analitov ali kombinacijo obojega, odvisno od zadevne metode, v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025.

Ta pravila ustrezajo zadevnim obveznostim, določenim za določitev uradnih laboratorijev v členu 37(4)(e) in členu 37 (5) UUN (glej poglavje 2.3.3.2 o akreditaciji). UUN predvideva odstopanja od te obveznosti, saj državam članicam omogoča, da pod določenimi pogoji določijo NRL, ki ne izpolnjuje obveznosti akreditacije, ter omogoča nekaj prožnosti v zvezi z obsegom akreditacije:

1. Obseg akreditacije NRL ali RLEU:

    a. lahko zajema skupine metod (člen 100(2) v povezavi s členom 37(5)(b) UUN za NRL ter člen 93(3)(a)(ii) UUN za RLEU);

    b. se lahko določi prožno (člen 100(2) v povezavi s členom 37(5)(c) UUN za NRL ter člen 93(3)(a)(iii) UUN za RLEU).

2. Začasno odstopanje od obvezne akreditacije (1 + 1 leto) je dovoljeno za NRL (člen 100(2) v povezavi s členom 42(1), členom 42(2)(a) in (b) ter členom 42 (3) UUN):

    a. kadar se uporaba te metode na novo zahteva s pravili Unije, v skladu s členom 34(1) UUN (od datuma začetka veljavnosti takih pravil);

    b. kadar je zaradi spremembe metode, ki se uporablja, potrebna nova ali razširjena akreditacija (če je ne zajema prožen obseg akreditacije ([61]));

    c. kadar je uporaba metode potrebna zaradi izjemnih razmer ali nastajajočega tveganja.

3. Za področje zdravja rastlin je bilo za začetek veljavnosti zahteve za akreditacijo določeno prehodno obdobje do 29. aprila 2022 (člen 167(2) UUN).

NRL in RLEU ne spadajo na področje uporabe odstopanj od obvezne akreditacije, določene v členu 41 UUN in Delegirani uredbi Komisije (EU) 2021/1353. Vendar lahko za področje zdravja rastlin pristojni organi oziroma Komisija določi uradne laboratorije, ki so kot taki na podlagi odstopanja, sprejetega na podlagi člena 41 UUN, določeni za NRL ali RLEU, ne glede na to, ali izpolnjujejo pogoj, da morajo biti vse njihove metode akreditirane (člen 93(4) oziroma člen 100(2) UUN). Ta možnost ne bi vplivala na NRL in RLEU na področju zdravja rastlin, ki so bili kot taki določeni pred sprejetjem delegiranega akta na podlagi člena 41 UUN.

3.2.2 ***RCEU (členi 95 do 98 UUN)***

Ker so RCEU usmerjeni predvsem v podporo, zanje ne obstaja določba za obvezno akreditacijo. Kljub temu imajo RCEU „visoko raven znanstvenega in tehničnega znanja“ na zadevnih področjih delovanja ter „zagotavljajo, da njihovo osebje dobro pozna mednarodne standarde in prakse“ (člen 95(3)(b) in (e) oziroma člen 97(3)(b) in (e) UUN).

([61]) „Prožen obseg akreditacije“: obseg akreditacije, izražen tako, da organom za ugotavljanje skladnosti omogoča izvedbo sprememb v metodologiji in drugih parametrih, ki spadajo v pristojnost organa za ugotavljanje skladnosti, kot ga potrjuje akreditacijski organ (ISO/IEC 17011:2017).

3.3 **Obveznosti objavljanja in obveščanja**

3.3.1 ***Seznam NRL***

Države članice v skladu s členom 100(4) UUN Komisiji, drugim državam članicam in ustreznim RLEU sporočijo posodobljen seznam imen in naslovov NRL, ki ga tudi javno objavijo.

RLEU v skladu s členom 94(3) UUN objavijo seznam svojih ustreznih NRL, ki so jih države članice določile na posameznem področju delovanja.

3.3.2 ***Seznami RLEU in RCEU***

Komisija na svojem spletišču v skladu s členom 99(1) UUN objavi posodobljen seznam imen in naslovov določenih RLEU (https://ec.europa.eu/food/ref-labs_en) in RCEU (za dobrobit živali: https://ec.europa.eu/food/animals/welfare/eu-ref-centre_en).

3.3.3 ***Varstvo podatkov***

Pri objavi informacij o NRL (države članice) ali RLEU (Evropska komisija) veljajo pravila EU o varstvu podatkov (Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ([62]) oziroma Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ([63])). Informacij o fizičnih osebah ni dovoljeno objaviti brez njihovega soglasja. V skladu z dobro prakso bi bilo treba objaviti le splošne kontaktne podatke laboratorija (npr., naslov, delujoči pošti predal), saj to zadostno izpolnjuje obveznosti objavljanja iz člena 94(3), člena 99(1) in člena 100(4) UUN.

3.4 **Poročanje in nadzor, ki ga izvaja Komisija**

3.4.1 ***RLEU in RCEU***

V skladu s členom 99(3) UUN Komisija izvaja nadzor nad RLEU in RCEU za preverjanje skladnosti z zahtevami iz člena 93(3) in člena 94 UUN za RLEU ter člena 95(3) in člena 97(3) UUN za RCEU.

Sedanja praksa Komisije je, da v okviru svojega nadzora izvede: dokumentacijski pregled poročil na podlagi letnih ali večletnih delovnih programov RLEU in RCEU ter

— dokumentacijski pregled letnih finančnih poročil.

Poleg tega se lahko Komisija za vsak primer posebej odloči za nadzor na kraju samem, da preveri skladnost laboratorijev z merili za določitev in tudi, ali so bili predloženi letni ali večletni delovni programi ustrezno izvedeni in sporočeni:

— za elemente, ki jih ni mogoče enostavno preveriti z dokumentacijskim pregledom;

— ali poročila ali drugi viri informacij vzbujajo skrb ali kažejo neskladnost.

3.4.2 ***NRL***

Za NRL ne velja nadzor, opisan v členu 99(3) UUN, ki ga izvaja Komisija. Vendar so lahko dejavnosti NRL vključene v nadzor, ki ga Komisija izvaja v zvezi s preverjanjem delovanja sistemov nadzora držav članic, kot je opisano v členih 116 do 119 navedene uredbe.

([62]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1);

([63]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

3.4.2.1 *NRL: medlaboratorijski primerjalni preskusi in preizkusi strokovne usposobljenosti*

RLEU uspešnost NRL redno spremljajo z medlaboratorijskimi primerjalnimi preskusi ali preizkusi strokovne usposobljenosti v skladu s členom 94(2)(c) UUN, zlasti kadar obstaja zakonska zahteva za uporabo določenih metod. NRL morajo sodelovati v medlaboratorijskih primerjalnih preskusih ali preizkusih strokovne usposobljenosti na podlagi člena 101(1)(a) UUN. Kadar ni zakonske zahteve ali kadar ni pomislekov glede varnosti v zvezi z zadevnim analitom/nevarnostjo, bi si morali NRL čim bolj prizadevati za zagotovitev sodelovanja v medlaboratorijskih primerjalnih preskusih ali preizkusih strokovne usposobljenosti RLEU ali zagotoviti utemeljitev za nesodelovanje.

NRL ali RLEU lahko po potrebi drug NRL ali uradni laboratorij, ki zastopa državo članico, pozovejo, naj sodeluje v medlaboratorijskih primerjalnih preskusih ali preizkusih strokovne usposobljenosti (člen 94(2)(c) in člen 38(2) UUN). Kadar ni sodelovanja v medlaboratorijskih primerjalnih preskusih ali preizkusih strokovne usposobljenosti ali pa RLEU ne sprejme utemeljitve za nesodelovanje, bi bilo treba države članice obvestiti, naj ukrepajo.

Vzpostavljeni bi morali biti ustrezni nadaljnji postopki za primere nezadostne uspešnosti NRL v medlaboratorijskih primerjalnih preskusih ali preizkusih strokovne usposobljenosti, ki jih organizirajo RLEU. Na splošno bi morali ti postopki slediti dvostopenjskemu pristopu. Najprej bi bilo treba NRL pozvati, naj sprejmejo popravne ukrepe za odpravo opredeljenih težav. RLEU bi moral nato, če je uspešnost tudi po popravnih ukrepih še vedno nezadostna ali če NRL ne sodeluje v celoti za odpravo težav, opredeljenih v prvi fazi, obvestiti Komisijo. Komisija odloči, katere nadaljnje ukrepe je treba sprejeti, in lahko od pristojnega organa države članice zahteva ukrepanje.

4. **NASLOV VII – IZVRŠEVANJE UKREPOV**

4.1 **POGLAVJE I – Ukrepi pristojnih organov in kazni**

4.1.1 ***Prijava kršitev (člen 140 UUN)***

Skladnost s pravili Unije se lahko izboljša z mehanizmi, ki osebam omogočajo, da pristojnim organom posredujejo nove informacije o kršitvah pravil Unije, in jih k temu spodbujajo, s čimer te osebe pristojnim organom pomagajo pri odkrivanju kršitev in jim omogočajo, da sprejmejo ustrezne nadaljnje ukrepe. Vendar bi lahko osebe, ki bi lahko prijavile kršitve, od tega odvrnilo pomanjkanje postopkov za prijavo ali strah pred negativnimi posledicami, kot so kršitve zasebnosti, povračilni ukrepi ali diskriminacija, zlasti v primerih, ko se informacije pridobijo v delovnem okolju (t. i. žvižgači).

Direktiva (EU) 2019/1937 ([64]) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o zaščiti žvižgačev) v zvezi s tem določa skupni okvir za prijavo kršitev prava Unije in zaščito žvižgačev na področjih, na katerih se šteje, da žvižgaštvo izboljšuje izvrševanje prava Unije, in na katerih lahko zaradi kršitev prava Unije nastane resna škoda za javni interes. Sama UUN in več drugih aktov Unije, ki določajo pravila o agroživilski verigi, so vključeni v področje uporabe direktive o zaščiti žvižgačev (člen 2(1) in Priloga k direktivi o zaščiti žvižgačev).

Hkrati je v členu 140 UUN določena splošna obveznost za države članice, da na pristojnih organih v smislu UUN vzpostavijo učinkovite mehanizme za prijavo, vključno in zlasti s postopki za prejemanje prijav in zaščito pred povračilnimi ukrepi pri prijavi kršitev UUN.

Iz tega sledi, da je direktiva o zaščiti žvižgačev tista, ki dopolnjuje člen 140 UUN ter določa podrobne določbe o kanalih za prijavo in posebnih ukrepih za podporo prijaviteljem, ki spadajo na področje uporabe navedene direktive, in njihovo zaščito, čeprav morajo imeti pristojni organi vzpostavljene učinkovite sisteme za prijavo in zaščito prijaviteljev v skladu s samo UUN.

Direktiva o zaščiti žvižgačev ne vpliva na uporabo prava Unije ali nacionalnega prava v zvezi s pravili o kazenskem postopku, zlasti tistih, s katerim naj bi zagotovili integriteto preiskav in postopkov ali pravico oseb, ki jih prijava zadeva, do obrambe (člen 3(3)(d) in uvodna izjava 28 Direktive). V naslednjih odstavkih so podrobneje opisana področja uporabe člena 140 UUN in direktive o zaščiti žvižgačev ter zahteve za obliko kanalov za prijavo.

([64]) Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije (UL L 305, 26.11.2019, str. 17).

4.1.1.1 *Stvarno področje uporabe: vrste kršitev, ki jih je mogoče prijaviti*

Člen 140 UUN

Prijava kršitev

1. Države članice zagotovijo, da imajo pristojni organi na voljo učinkovite mehanizme, ki omogočajo prijavo dejanskih ali morebitnih kršitev te uredbe.

2. Mehanizmi iz odstavka 1 vključujejo vsaj:

(a) postopke za prejemanje prijav kršitev in nadaljnje ukrepanje na podlagi teh prijav;

(b) ustrezno zaščito oseb, ki prijavijo kršitev, pred povračilnimi ukrepi, diskriminacijo ali drugimi oblikami nepravične obravnave ter

(c) varstvo osebnih podatkov osebe, ki prijavi kršitev, v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom.

V členu 140 UUN je določena obveznost za države članice, da omogočijo prijavo kršitev „te uredbe“, tj. kršitev pravil za izvajanje uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, določenih v UUN. To lahko med drugim vključuje kršitve pravil v zvezi z načrtovanjem, organizacijo, izvajanjem, dokumentiranjem ali financiranjem uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, kršitve pravil v zvezi z obveznostmi izvajalcev dejavnosti, določenimi v UUN, ter ravnanje, nepristranskost ali usposobljenost osebja subjektov, za katere veljajo pravila UUN.

Akti, navedeni v Prilogi k direktivi o zaščiti žvižgačev, so v celoti vključeni v stvarno področje uporabe navedene direktive. Zato na stvarno področje uporabe direktive o zaščiti žvižgačev spada celotna UUN.

Čeprav v členu 140 UUN niso določene zahteve za zaščito oseb, ki prijavijo kršitve pravil iz drugih zakonodajnih aktov na področjih iz člena 1(2) UUN, nekateri od teh aktov spadajo na stvarno področje uporabe direktive o zaščiti žvižgačev (glej Preglednico 6: Pravni akti, za katere velja direktiva o zaščiti žvižgačev). Povedano drugače, prijave kršitev prava Unije, ki spadajo na področja iz člena 1(2) UUN, so v direktivi o zaščiti žvižgačev zajete le, v kolikor se nanašajo (a) na kršitev UUN, npr. v zvezi z uradnim nadzorom, ki ga je treba izvesti, ali (b) na kršitev pravnih aktov Unije, navedenih v Prilogi k direktivi o zaščiti žvižgačev.

Opozoriti je treba tudi na to, da Komisija države članice spodbuja, naj pri prenosu direktive o zaščiti žvižgačev razmislijo o razširitvi njenega področja uporabe na druga področja ter na splošno zagotovijo celovit in skladen okvir na nacionalni ravni.

Preglednica 6

Okvirni seznam pravnih aktov EU na področjih iz člena 1(2) UUN, za katera velja direktiva o zaščiti žvižgačev. Poleg teh aktov je v področje uporabe direktive o zaščiti žvižgačev vključena tudi sama UUN

Področja iz člena 1(2) UUN		Pravni akti, vključeni v področje uporabe Direktive (EU) 2019/1937 (člen 2(1) in Priloga)
(a)	hrana in varnost hrane	Uredba (ES) št. 178/2002

(b)	namerno sproščanje gensko spremenjenih organizmov (GSO) v okolje zaradi proizvodnje živil in krme	–
(c)	krma in varnost krma	Uredba (ES) št. 178/2002
(d)	zahteve v zvezi z zdravjem živali	Uredba (EU) 2016/429 Uredba (ES) št. 1069/2009
(e)	živalski stranski proizvodi in pridobljeni proizvodi	Uredba (ES) št. 1069/2009
(f)	zahteve za dobrobit živali	Direktiva Sveta 98/58/ES ([1]) Uredba Sveta (ES) št. 1/2005 Uredba Sveta (ES) št. 1099/2009 Direktiva Sveta 1999/22/ES ([2]) Direktiva 2010/63/EU ([3])
(g)	ukrepi varstva pred škodljivimi organizmi rastlin	–
(h)	fitofarmacevtska sredstva in trajnostna raba pesticidov	–
(i)	ekološka pridelava in označevanje ekoloških proizvodov	Uredba (EU) 2018/848
(j)	uporaba in označevanje zaščitenih označb porekla, zaščitenih geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti	–

([1]) Direktiva Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali (UL L 221, 8.8.1998, str. 23).
([2]) Direktiva Sveta 1999/22/ES z dne 29. marca 1999 o zadrževanju prosto živečih živali v živalskih vrtovih (UL L 94, 9.4.1999, str. 24).
([3]) Direktiva 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene (UL L 276, 20.10.2010, str. 33).

4.1.1.2 *Mehanizmi poročanja*

Člen 140 UUN določa, da morajo pristojni organi obvezno omogočiti učinkovite kanale za prijavo kršitev UUN, in se na splošno nanaša na „prijavo dejanskih ali morebitnih kršitev“ in „osebe, ki prijavijo kršitev“. Poleg tega je v uvodni izjavi 91 UUN pojasnjeno, da bi bilo treba zaščititi „vsako osebo“, ki pristojne organe obvesti o morebitnih kršitvah. Zato bi morali biti kanali za prijavo, ki se uporabljajo v okviru UUN, skladni s standardi direktive o zaščiti žvižgačev.

Pri vzpostavljanju kanalov za prijavo je ključno tako imenovano signaliziranje ([65]), tj. da se širši javnosti zagotovijo točne in lahko dostopne informacije o kanalih za prijavo ter s tem povezane ravni zaščite, zlasti kadar so poleg manj zaupnih načinov za zagotavljanjem informacij na voljo tudi zaupni kanali v skladu z zahtevami direktive o zaščiti žvižgačev.

([65]) Uvodna izjava 89 direktive o zaščiti žvižgačev: *„[…] Države članice bi morale zagotoviti, da se zadevne in točne informacije v zvezi zagotovijo na način, ki je jasen in enostavno dostopen širši javnosti. Na voljo bi moralo biti individualno, nepristransko in zaupno brezplačno svetovanje, na primer o tem, ali so zadevne informacije zajete v veljavnih pravilih o zaščiti žvižgačev, kateri kanal za prijavo bi bil najprimernejši in kateri alternativni postopki so na voljo v primeru, da informacije niso zajete v veljavnih pravilih, tako imenovano ‚signaliziranje'. […]“*

Naslednji odstavki se osredotočajo na to, kako pristojni organi v smislu UUN izvajajo mehanizme za prijavo v skladu z direktivo o zaščiti žvižgačev.

4.1.1.3 *Pisni postopki*

V skladu z direktivo o zaščiti žvižgačev je treba vzpostaviti postopke za prejemanje prijav kršitev in nadaljnje ukrepanje po prijavah.

To pomeni, da bi morali biti znotraj pristojnega organa vzpostavljeni jasni pisni postopki, s katerimi bi bilo določeno, kako se prijave lahko predložijo, kako se obdelujejo in obravnavajo, kateri mehanizmi za zaščito se uporabljajo in kakšno je nadaljnje ukrepanje po prijavah.

Namen teh zaščitnih ukrepov je zagotoviti, da se informacije pravilno obdelajo, kar vključuje tudi zaupnost in varstvo osebnih podatkov v pristojnem organu, ter da se potencialnim prijaviteljem posredujejo informacije o možnostih prijave in postopkih za obdelavo prijav, ki bi morale biti enostavno javno dostopne, kar naj bi spodbujalo potencialne prijavitelje ter jim dalo zagotovilo za zaupno obravnavo in učinkovito nadaljnje ukrepanje na podlagi njihove prijave.

4.1.1.4 *Kontaktne osebe, prejemanje in obravnava prijav*

Mehanizmi za prijavo iz člena 140 UUN, ki jih vzpostavijo pristojni organi, določeni na podlagi UUN, spadajo pod pojem „notranjih kanalov za prijavo“ (členi 7 do 9 direktive o zaščiti žvižgačev) ([66]). Pojem „notranje prijave“ vključuje tudi primere, ko so subjekti, ki upravljajo kanal za prijavo, tretjim osebam dovolili, da prejemajo prijave kršitev v njihovem imenu (člen 8(5) direktive o zaščiti žvižgačev).

Čeprav mora subjekt (pristojni organi) odločiti, ali bo tretjim osebam dovolil prejemanje prijav v svojem imenu ali ne, bi morale osebe, ki prijave prejemajo in jih obravnavajo, v vsakem primeru zagotavljati ustrezna jamstva glede neodvisnosti, zaupnosti, varstva podatkov in tajnosti (uvodna izjava 54 direktive o zaščiti žvižgačev).

Vse prijave, ki jih prejmejo subjekti (pristojni organi v smislu UUN), bi bilo treba obravnavati zaupno. Subjekti (pristojni organi) morajo v skladu s členom 9 Direktive prijavitelju v sedmih dneh potrditi prejem prijave, prijavitelj pa bi moral prejeti povratne informacije o sprejetih ali predvidenih nadaljnjih ukrepih po prijavi, in sicer v razumnem časovnem okviru, ki ni daljši od treh mesecev po potrditvi prejema, ali če potrdilo prijavitelju ni bilo poslano, treh mesecev od izteka sedemdnevnega obdobja od podaje prijave. Nadaljnje ukrepanje pomeni vsak ukrep, ki ga sprejme prejemnik prijave ali vsak pristojni organ, da se oceni točnost navedb iz prijave in po potrebi obravnava prijavljena kršitev, tudi z ukrepi, kot so notranja preiskava, preiskava, pregon, izterjava sredstev ali zaključek postopka (člen 5(12) direktive o zaščiti žvižgačev).

4.1.1.5 *Varstvo osebnih podatkov*

Zahteve o obliki kanalov za prijavo v skladu z direktivo o zaščiti žvižgačev ([67]) zagotavljajo, da subjekti, ki upravljajo kanale za prijavo, identiteto prijavitelja obravnavajo čim bolj zaupno, saj je varovanje zaupnosti identitete prijavitelja bistveno za preprečevanje povračilnih ukrepov ([68]).

([66]) Opozoriti je treba, da morajo države članice v skladu z direktivo o zaščiti žvižgačev poleg notranjih kanalov za prijavo vzpostaviti zunanje kanale za prijavo in v ta namen imenovati organe, pristojne za prejemanje prijav, posredovanje povratnih informacij in nadaljnje ukrepanje po prijavah (glej zlasti člen 11 Direktive). Zunanja prijava v skladu z direktivo o zaščiti žvižgačev v tem dokumentu ni zajeta.

([67]) Člen 16 direktive o zaščiti žvižgačev.

([68]) Uvodna izjava 82 direktive o zaščiti žvižgačev.

Osebne podatke je treba obdelovati v skladu s pravili o varstvu podatkov na nacionalni ravni ali ravni Unije ter predvsem v skladu s pravili iz Uredbe (EU) 2016/679 (splošna uredba o varstvu podatkov) in Direktive (EU) 2016/680. V zvezi s tem je treba opozoriti, da pojem „osebni podatki“ pomeni katero koli informacijo v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom (v nadaljnjem besedilu: posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki); določljiv posameznik je tisti, ki ga je mogoče neposredno ali posredno določiti, zlasti z navedbo identifikatorja, kot je ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji, spletni identifikator, ali z navedbo enega ali več dejavnikov, ki so značilni za fizično, fiziološko, genetsko, duševno, gospodarsko, kulturno ali družbeno identiteto tega posameznika (člen 4(1) splošne uredbe o varstvu podatkov in člen 3(1) Direktive (EU) 2016/680).

Prijava bo verjetno vsebovala osebne podatke prijavitelja in osebe, ki jo prijava zadeva, ali oseb, povezanih s prijaviteljem. Kanali za prijavo morajo biti v skladu z direktivo o zaščiti žvižgačev zasnovani tako, da zagotavljajo zaščito identitete prijavitelja in osebe, ki jo prijava zadeva (tj. fizične ali pravne osebe, ki je v prijavi navedena kot oseba, ki je obtožena kršitev ali je s to osebo povezana) ([69]). Zato je treba notranji dostop do zadevnih informacij med preiskavo navedb iz prijave odobriti le pooblaščenemu osebju ([70]).

Poleg tega je treba upoštevati posebna pravila za vodenje evidenc o prijavah. Prijave se hranijo le, dokler je to potrebno in sorazmerno, da se upoštevajo zahteve iz direktive o zaščiti žvižgačev ali druge zahteve, ki so naložene s pravom Unije ali nacionalnim pravom ([71]), vključno s pravili o zbiranju osebnih podatkov, ki so pomembni za navedbo iz prijave, pri čemer se obdobje hrambe osebnih podatkov med drugim določi na podlagi izida postopka prijave in narave izida zadeve ([72]) ali izvajanja ustreznih varnostnih ukrepov ([73]).

Priporočeno je, da pristojni organi v smislu UUN vključijo informacije o načinu obdelave osebnih podatkov iz prijav, kadar morebitnemu prijavitelju posredujejo informacije o kanalih za prijavo.

Poleg tega se organizacijam priporoča, naj posledice novih postopkov prijav za varstvo podatkov upoštevajo v fazi zasnove (načelo vgrajenega varstva podatkov iz člena 25 splošne uredbe o varstvu podatkov). Zadevne organizacije bodo lahko svoje postopke prijav prilagodile zahtevam glede varstva podatkov tako, da bodo pooblaščeno osebo za varstvo podatkov vključile v zgodnji fazi postopka.

4.1.1.6 *Anonimna prijava*

Direktiva o zaščiti žvižgačev državam članicam dopušča možnost, da so odločijo za prejem antonimih prijav in sprejetje nadaljnjih ukrepov v zvezi z njimi ([74]). Vendar je v direktivi o zaščiti žvižgačev tudi jasno poudarjeno ([75]), da je treba osebe, ki so anonimno prijavile informacije, zaščititi v skladu s poglavjem VI Direktive, če po razkritju identitete utrpijo povračilne ukrepe, in sicer ne glede na to, ali se države članice odločijo za nadaljnje ukrepanje na podlagi anonimnih prijav ali ne.

Prednost anonimnega poročanja je, da se lahko z njim zmanjšajo zadržki pri podaji prijave predvsem za osebe, ki kljub jamstvom glede zaupnosti še vedno ne bi bile prepričane, da njihova identiteta ne bo razkrita.

Tehnološke rešitve, ki osebam omogočajo, da na začetku podajo anonimno prijavo, in hkrati omogočajo dvosmerno komunikacijo, lahko pripomorejo k zmanjšanju začetnega zadržka pri podaji prijave in organom še vedno omogočijo, da prijavitelje zaprosijo za dodatne informacije. Ne glede na tehnična sredstva za komuniciranje morajo biti vzpostavljeni mehanizmi, ki zagotavljajo zaupnost in zaščito pred povračilnimi ukrepi, da se zagotovi zaščita po razkritju identitete prijavitelja.

([69]) Člen 22(3) direktive o zaščiti žvižgačev.
([70]) Člen 9(1)(a) in člen 12(1)(a) direktive o zaščiti žvižgačev.
([71]) Člen 18(1) direktive o zaščiti žvižgačev.
([72]) Člen 5(1)(e) Uredbe 2016/679, ki uvaja splošno načelo hrambe osebnih podatkov „[…] v obliki, ki dopušča identifikacijo posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo […]“.
([73]) Člen 5(1)(f) Uredbe 2016/679, v katerem je določeno, da se osebni podatki „[…] obdelujejo […] na način, ki zagotavlja ustrezno varnost osebnih podatkov, vključno z zaščito pred nedovoljeno ali nezakonito obdelavo ter pred nenamerno izgubo, uničenjem ali poškodbo z ustreznimi tehničnimi ali organizacijskimi ukrepi (‚celovitost in zaupnost‘)“.
([74]) Člen 6(2) direktive o zaščiti žvižgačev.
([75]) Člen 6(3) direktive o zaščiti žvižgačev.

Preglednica 7

Primeri razpoložljivih tehnologij za podajo prijav ([76])

Orodje	Prednosti	Pomanjkljivosti/izzivi
Poštni nabiralnik/pošta	— enostavna izvedba	— kontaktni osebi je treba zagotoviti anonimno dostavo
E-pošta	— enostavna izvedba	— dostop do elektronskega poštnega računa mora biti omejen na kontaktno osebo — ponudnik elektronske pošte mora zagotoviti varstvo podatkov
Telefon/pošiljanje glasovnih sporočil/osebni sestanek	— enostavna izvedba — neposredna komunikacija s kontaktno osebo	— še vedno je treba zagotoviti zaupnost in nepristranskost ob prejemu prijave in med njeno obravnavo
Digitalne rešitve/platforme IT	— majhni zadržki — varnost podatkov — dvosmerna komunikacija — enostavno je zagotoviti anonimno podajo prijave	— še vedno je treba zagotoviti zaupnost in nepristranskost ob prejemu prijave in med njeno obravnavo

4.1.1.7 *Zaščita pred povračilnimi ukrepi*

Povračilni ukrepi, diskriminacija ali druge vrste nepravične obravnave lahko vključujejo vsako neposredno ali posredno dejanje (ali opustitev dejanj) v škodo prijavitelja. Osebe, ki delajo za pristojni organ, so lahko na primer odpuščene, začasno odstranjene z dela ali premeščene na nižje delovno mesto. Tudi osebe, ki prijavo podajo zunaj pristojnega organa, lahko utrpijo negativne posledice, na primer, zaradi objave njihove identitete ali drugih osebnih podatkov v zvezi s prijavo ali zaradi zavrnitve storitev ali drugih oblik nepravične obravnave, ki so povezane z dejavnostmi pristojnih organov.

V členu 19 direktive o zaščiti žvižgačev je določen neizčrpen seznam povračilnih ukrepov, ki jih morajo države članice prepovedati, v členih 20 in 21 pa je določenih več podpornih in zaščitnih ukrepov pred povračilnimi ukrepi, da se zagotovi ustrezna zaščita prijaviteljev, ki so utrpeli povračilne ukrepe. Poleg tega sta za zaščito identitete in osebnih podatkov prijavitelja, da bi se preprečili povračilni ukrepi, ključni nepristranskost kontaktne osebe in zaupna obravnava prijav, kot sta opisani zgoraj. Jasni pisni postopki in ciljno usmerjeno usposabljanje lahko pripomorejo k ozaveščanju zaposlenih in vodstvenega osebja ter bi morali biti namenjeni preprečevanju diskriminatornega in nepoštenega ravnanja.

Pri zaščiti, predvideni v direktivi o zaščiti žvižgačev, je upoštevano neravnovesje moči med prijavitelji in organizacijo, v kateri je prišlo do kršitve, v primerih, ko so bile informacije pridobljene v delovnem okolju. Kadar prijave podajo osebe, ki so informacije o kršitvah pridobile zunaj delovnega okolja, je lahko tako neravnovesje moči manj pomembno. Kot je opisano zgoraj, pa je v členu 140 UUN kljub temu priznano, da lahko tudi prijavitelji, ki so informacije o kršitvah pridobili zunaj delovnega okolja, zagotovijo dragocene informacije, zlasti tako, da prijavo podajo po zaupnih kanalih za prijavo.

([76]) Direktiva o zaščiti žvižgačev določa nekatere zahteve glede oblike kanalov za prijavo. Ustna prijava mora biti mogoča po telefonu ali prek drugih sistemov glasovnega sporočanja, na zahtevo prijavitelja pa tudi na osebnem sestanku (člena 9 in 12 direktive o zaščiti žvižgačev).